

Brede welvaart Foto Zuid-Holland 2025

Gemeente factsheets

Zuid-Hollandse gemeenten in de typologie van Het PON & Telos

In hoofdstukken 3, 4, 5 en 6 van het rapport is een gedetailleerd beeld geschetst van de huidige situatie op de verschillende brede welvaartthema's in de provincie Zuid-Holland.

In hoofdstuk 6 is samen met de provincie een uitsluitende categorisering van de gemeenten opgesteld, die past bij het beeld wat binnen de provincie leeft en eenduidig te relateren is aan vigerend beleid. In deze bijlage plaatsen we de gemeenten in vergelijkend perspectief met behulp van de door Het PON & Telos ontwikkelde landelijke typologie. Het plaatsen van de gemeenten in vergelijkend perspectief, geeft meer reliëf aan het geschetste beeld. Hierna volgen de factsheets per gemeente. Deze factsheets geven een samenvattend beeld van de gemeente.

Alle Nederlandse gemeenten zouden op themaniveau vergeleken kunnen worden, door een ranglijst te maken met aan de top de best scorende gemeenten, en onderaan de slechtst scorende gemeenten. In onze ogen is een dergelijk vergelijk alleen niet voldoende, omdat deze voorbij gaat aan de eigenheid van de gemeente. Deze eigenheid hangt samen met zaken als historische ontwikkeling, ligging, bevolkingssamenstelling, samenstelling van de economische structuur, positie van de gemeente in het regionale netwerk, etc. Om recht te doen aan de eigenheid van de gemeente, maar tegelijkertijd niet te verzanden in een stapeling van specifieke kenmerken, maken we gebruik van gemeentelijke typologieën, zoals deze door Telos is ontwikkeld in 2014. Oftewel, we vergelijken “appels met appels” en geen “appels met peren”. De typologieën bieden de mogelijkheid om de gemeentelijke ontwikkelingen te benchmarken met typologische vergelijkbare andere gemeenten, om zo tot een nog scherper beeld te komen van de eigen positie. Bij het ontwikkelen van de typologieën zijn twee invalshoeken gehanteerd. De eerste invalshoek vertrekt vanuit de gemeentegrootte in termen van inwoneraantal. De tweede invalshoek vertrekt vanuit een aantal meer kwalitatieve kenmerken van gemeente. In de volgende paragrafen staan we stil bij zowel de kwantitatieve, als de kwalitatieve typologie. Vervolgens werken we de vergelijkingen verder uit.

Kwantitatieve typologie van gemeenten

De kwantitatieve typologie van gemeenten is zoals hierboven beschreven, gebaseerd op inwoneraantal. We hanteren hiervoor vier gemeentegrootten:

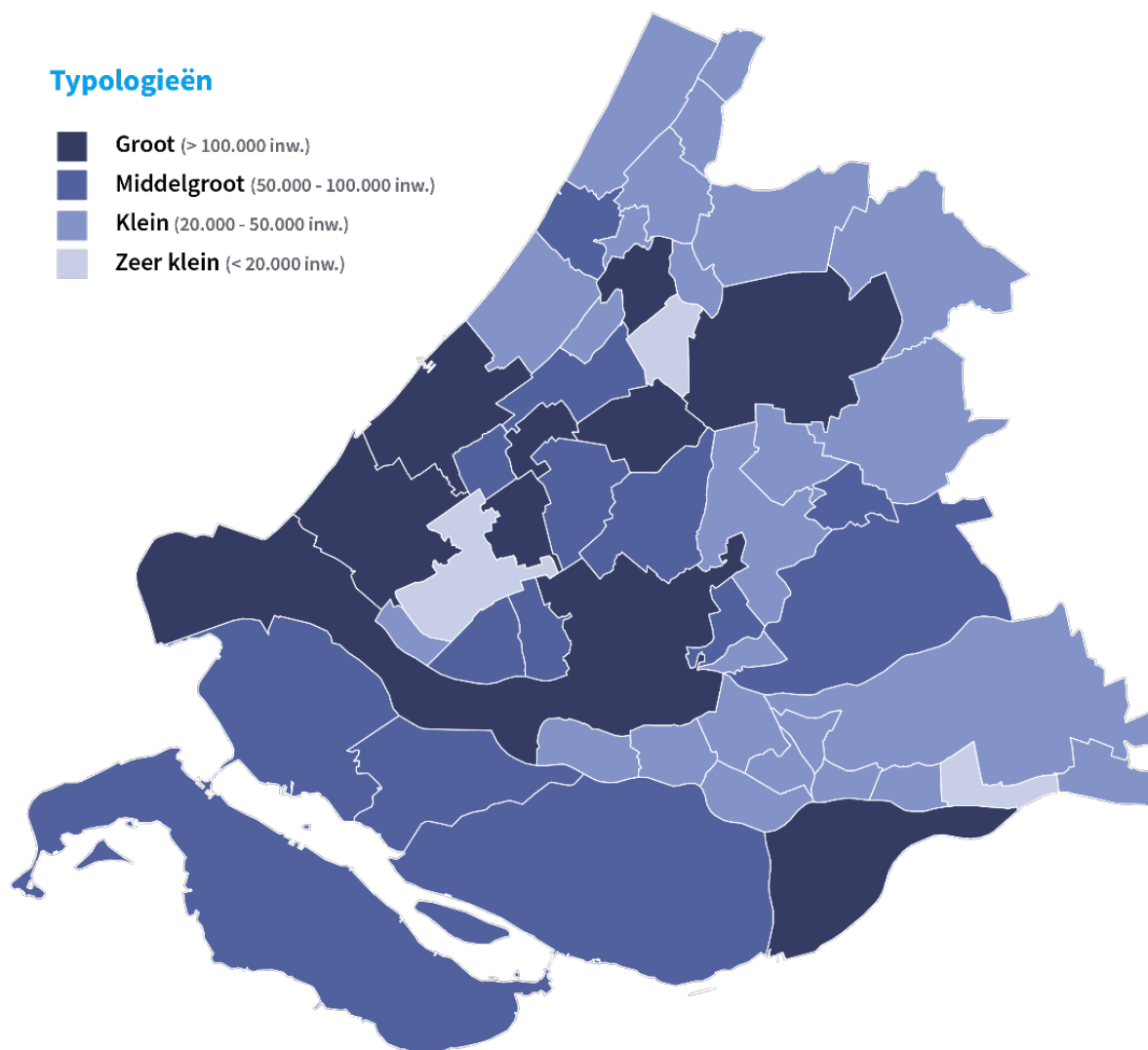
Grote gemeenten: meer dan 100.000 inwoners;

Middelgrote gemeenten: tussen de 50.000 en de 100.000 inwoners;

Kleine gemeenten: tussen de 20.000 en de 50.000 inwoners;

Zeer kleine gemeenten: minder dan 20.000 inwoners.

Figuur 37 Kaart van de verschillende kwantitatieve typologieën binnen de provincie Zuid-Holland

Er zijn drie zeer kleine gemeenten verspreid over de provincie. Alle drie grenzen aan een grote gemeente, waarbij gemeente Midden-Delfland, zich midden tussen de grote gemeenten bevindt. De kleine gemeenten bevinden zich vooral in het oosten van de provincie. Middelgrote gemeenten grenzen vaak aan de grote gemeenten en zijn centraal of zuidelijk gelegen. De grote gemeenten liggen dicht op elkaar met als uitzondering de gemeente Dordrecht.

Bouwstenen voor een kwalitatieve typologie van gemeenten

Naast het inwonertal zijn er andere, meer gedetailleerde, kwalitatieve kenmerken die inzicht kunnen geven in de specifieke aspecten en uitdagingen van gemeenten op brede welvaartsgebied. Ze geven een verdere, noodzakelijke verdieping aan de hiervoor gebruikte kwantitatieve typologie. De hieronder, op basis van de literatuur geselecteerde kwalitatieve aspecten geven invulling aan de behoefte om te komen

tot meer kwalitatieve duiding van de resultaten. We onderscheiden de volgende kwalitatieve kenmerken:

Aard van het bodemgebruik
 Aard van de woningvoorraad
 Aard van de werkgelegenheidsfunctie
 Bevolkingsontwikkeling
 Positie gemeente in regionaal verband
 Economische geschiedenis

Deze kenmerken kunnen soms worden uitgedrukt in tegenover elkaar staande typen, bijvoorbeeld een gemeente met een nieuwe woningvoorraad tegenover een gemeente met een oude woningvoorraad; of een gemeente met bevolkingsgroei tegenover een gemeente met bevolkingskrimp.

Algemene kenmerken van de kwalitatieve typologie

De onderstaande tabel laat zien welke kwalitatieve aspecten zijn opgenomen in de constructie van de verschillende typologieën en hoe deze vervolgens zijn geoperationaliseerd. Daarnaast is de definitie van het desbetreffende type vermeld. Tien van de elf kwalitatieve typologieën komen in de provincie Zuid-Holland voor. Er zijn in de provincie Zuid-Holland geen krimp gemeenten en er is zowel één toeristische gemeente, als één groene gemeente. De typologie van de groeigemeenten is de meest voorkomende typologie, met 36 gemeenten. Een gemeente kan in meerder kwalitatieve typologieën vallen, zo is 's-Gravenhage bijvoorbeeld een centrumgemeente, een groeigemeente en een werkgemeente en is Hendrik-Ido-Ambacht een groeigemeente en een woongemeente.

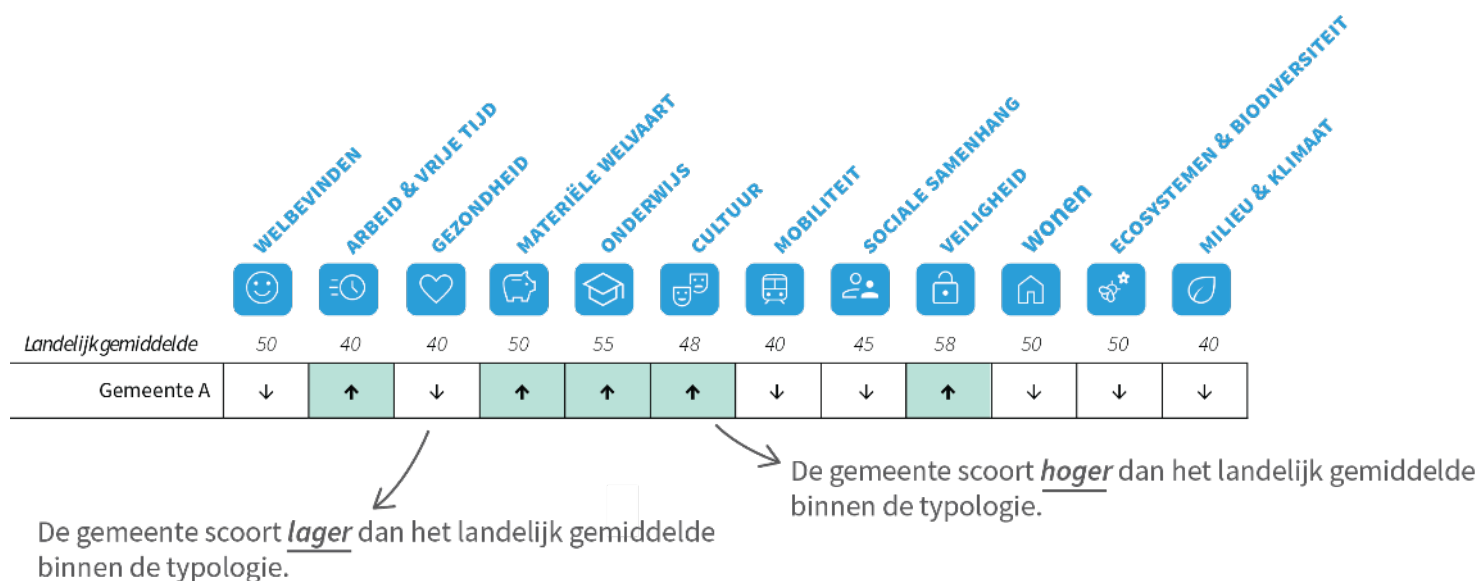
Tabel 1 De kwalitatieve typologieën

Kenmerk	Typologie	Definitie
Bevolkings-ontwikkeling	Groeigemeente	Inwoneraantal in de afgelopen 10 jaar met 5% of meer gegroeid
	Krimpgemeente	Inwoneraantal in afgelopen 10 jaar met 2% of meer gekrompen
Woningvoorraad	Historische gemeente	Woningvoorraad voor 1905 is 8% of meer en 1 of meerdere monumentale stadsgezichten
Werkgelegenheid	Werkgemeente	Werkgelegenheidsfunctie 100 of meer en aantal banen 14.000 of meer
	Woongemeente	Werkgelegenheidsfunctie minder dan 60
Bodemgebruik	Groene gemeente	Aandeel bos en natuurlijk terrein 30% of meer
	Agrarische gemeente	Aandeel agrarische grond 75% of meer
	Centrumgemeente	Gemeente bevat meer dan 15% van de inwoners van een COROP-gebied en een score van 50 of hoger op voorzieningenniveau
	Voormalige Industrie gemeente	Meer dan 53% van de beroepsbevolking werkte volgens de volkstelling van 1960 in de industrie
	Toeristische gemeente	Meer dan 10% van de bedrijfsvestigingen is gericht op toerisme of meer dan 14% van de beroepsbevolking werkt in het toerisme
	Studentensteden	De gemeente beschikt over een universiteit of hogeschool

Toelichting figuren

Figuur 1 Legenda voor de typologietabellen

In de volgende paragrafen zullen we de verschillende gemeenten per typologie met elkaar vergelijken, maar ook met het gemiddelde van alle Nederlandse gemeenten in de typologie. Dit doen we met behulp van tabellen. Deze tabellen tonen de twaalf brede welvaartsthema's. De iconen op de bovenste regelen vertegenwoordigen de twaalf thema's. Daaronder geven we het gemiddelde van alle Nederlandse gemeenten in de typologie weer. Per gemeente geven we per thema met behulp van pijlen weer of de gemeente hoger of lager scoort dan het landelijke gemiddelde van de typologie op dat thema. De pijl gaat omhoog en wordt groen gearceerd als een gemeente hoger scoort, en de pijl gaat om laag wanneer de gemeente lager scoort dan gemiddeld. Zie figuur 1 voor een verduidelijking van de tabel.

• Kwantitatieve typologie

Zeer kleine gemeenten

Tabel 2 Zuid-Hollandse zeer kleine gemeenten. Score van de typologie (2025)

Landelijk gemiddelde	63,8	48,6	49,9	49,3	52,2	47,0	40,0	46,3	57,0	48,5	50,5	41,6
Hardinxveld-Giessendam	↓	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↑	↓	↓	↓	↓
Midden-Delfland	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↓	↑	↓	↓
Zoeterwoude	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓

Alle drie de gemeenten met minder dan 20.000 inwoners in Zuid-Holland scoren op de thema's Arbeid en vrije tijd, Materiële welvaart, Onderwijs en Sociale samenhang hoger dan het landelijk gemiddelde van de typologie. Zo is het percentage van de bevolking dat arbeidsongeschikt is aan de lage kant, ligt het gemiddelde huishoudinkomen relatief hoog, is de jeugdwerkloosheid laag en hebben relatief veel inwoners in deze gemeenten voldoende sociale contacten.

In het algemeen scoort gemeente Zoeterwoude het beste op de verschillende thema's en Hardinxveld-Giessendam scoort minder goed. Gemeente Hardinxveld-Giessendam scoort opvallend lager op de thema's Gezondheid en Cultuur. Dit komt mede doordat de gemiddelde afstand tot de huisarts veel groter is en een lager aantal rijksmonumenten. Midden-Delfland scoort als enige onder het landelijk gemiddelde op het thema Mobiliteit. Het percentage inwoners dat in de buurt van een frequent bediende OV-halte wonen is namelijk 0. De dienstregeling van de buslijn die door het hart van de gemeente gaat, is aangepast door werkzaamheden op de N468.¹ De bereikbaarheid van de gemeente met het openbaar vervoer is hierdoor dus relatief een stuk slechter. Verder valt op dat op de thema's Ecosystemen & biodiversiteit en Milieu & klimaat de gemeenten minder scoren doordat er – behalve in de gemeente Midden-Delfland - geen beschermde natuur is, veel hittestress aanwezig is en de concentratie stikstof relatief hoog is.

¹ <https://www.middendelfland.nl/buslijn-33-rijdt-tijdelijk-niet-tussen-maasland-en-schipluiden>

Kleine gemeenten

Tabel 3 Zuid-Hollandse kleine gemeenten. Score van de typologie (2025)

Landelijk gemiddelde	63,9	49,4	47,2	51,9	52,1	44,7	41,0	43,9	55,3	50,7	46,0	40,0
Alblasserdam	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↑	↓	↑	↓	↓
Albrandswaard	↓	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓
Barendrecht	↓	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Bodegraven-Reeuwijk	↓	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↑
Gorinchem	↓	↑	↓	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↓	↓	↓
Hendrik-Ido-Ambacht	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↓	↓	↑	↓	↓
Hillegom	↑	↑	↑	↓	↑	↓	↑	↑	↓	↓	↓	↓
Kaag en Braassem	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓
Krimpen aan den IJssel	↓	↓	↑	↓	↑	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓
Leiderdorp	↓	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓
Lisse	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓
Maassluis	↓	↓	↓	↓	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Molenlanden	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↑	↓	↓	↑
Nieuwkoop	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↑	↑	↓	↓	↑
Noordwijk	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↓
Oegstgeest	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓
Papendrecht	↓	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↓	↑	↓	↓
Ridderkerk	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Slidrecht	↓	↑	↓	↓	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↓
Teylingen	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓
Voorschoten	↑	↓	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓
Waddinxveen	↓	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓
Wassenaar	↑	↓	↑	↓	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↓
Zuidplas	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓
Zwijndrecht	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↑	↑	↓

De helft van de gemeenten van de provincie Zuid-Holland, zijn gemeenten met tussen de 20.000 en de 50.000 inwoners. Deze gemeenten bevinden zich vooral in het oosten van de provincie. Zoals te zien in bovenstaande tabel wordt er hoger gescoord op de thema's Arbeid & vrije tijd, Gezondheid, Materiële welvaart, Onderwijs, Mobiliteit en Sociale samenhang, ten opzichte van alle Nederlandse gemeenten in de typologie. Zo vragen inwoners van de gemeenten Molenlanden en Oegstgeest minder vaak een WAO, WIA of WGA-uitkering aan en is de afstand tot het voortgezet onderwijs in veel gemeenten kleiner. Wat opvalt is dat bijna alle gemeenten ondermaats scoren op de indicator filezwaarte – men is in deze gemeenten relatief langer onderweg om ergens met de auto te komen. Doordat het openbaar vervoer over het algemeen toegankelijk is en er veel laadpalen zijn, scoren de gemeenten toch gemiddeld hoger op thema Mobiliteit dan het landelijk gemiddelde.

De thema's Veiligheid, Wonen, Ecosystemen & biodiversiteit en Milieu & klimaat scoren lager dan het gemiddelde. Huiselijk geweld (thema Veiligheid), waar onder andere kindermishandeling en geweld tegen ouders onder vallen, scoort veel lager dan het gemiddelde. Hetzelfde geldt voor in hoeverre men tevreden is met hun woning en woonomgeving, maar ook de concentratie fijnstof en stikstofoxiden scoren relatief slechter dan gemiddeld. De gemeenten Alblasserdam en Zwijndrecht scoren bij veel thema's onder het landelijk gemiddelde van de typologie, terwijl Noordwijk en Molenlanden er vaak boven scoren.

Middelgrote gemeenten

Tabel 4 Zuid-Hollandse middelgrote gemeenten. Score van de typologie (2025)

Landelijk gemiddelde	60,6	50,7	46,8	46,5	53,9	50,4	42,5	39,8	45,7	50,6	44,3	37,4
Capelle aan den IJssel	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Goeree-Overflakkee	↓	↑	↓	↑	↓	↓	↓	↑	↑	↓	↑	↑
Gouda	↓	↓	↑	↓	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↓	↓
Hoeksche Waard	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↑	↑	↓	↑	↑
Katwijk	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓
Krimpenerwaard	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↓	↑	↑	↑	↓	↑
Lansingerland	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↑	↓	↓	↓
Leidschendam-Voorburg	↑	↓	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↓	↓	↓
Nissewaard	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↑	↓
Pijnacker-Nootdorp	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↑	↓	↓	↓
Rijswijk (ZH.)	↓	↑	↑	↓	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↑	↓
Schiedam	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Vlaardingingen	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↑	↓
Voorne aan Zee	↑	↓	↓	↑	↓	↑	↓	↑	↓	↓	↑	↓

Middelgrote gemeenten hebben tussen de 50.000 en de 100.000 inwoners. Binnen deze typologie scoren de Zuid-Hollandse gemeenten verschillend van elkaar. Zo wordt er binnen het thema Gezondheid wisselend gescoord op de indicator beoordeling eigen gezondheid, maar zijn er – in vergelijking met het landelijk gemiddelde van de typologie – meer inwoners met psychische klachten in de Zuid-Hollandse middelgrote gemeenten. Er zijn net zoveel gemeenten die hoger dan en dan lager het landelijk gemiddelde scoren. Binnen de thema's Mobiliteit, Wonen en Milieu & klimaat wordt er door de Zuid-Hollandse gemeenten veelal lager gescoord dan gemiddeld. Dit komt door de grote hoeveelheid files op de rijks- en snelwegen die door de gemeenten lopen (thema Mobiliteit), er zijn weinig laadpalen en de meeste gemeenten zijn onvoldoende bereikbaar met het openbaar vervoer.

Binnen het thema Wonen zijn de meeste inwoners, in vergelijking met het landelijk gemiddelde, minder tevreden over hun woning en woonomgeving en ervaren veel geluidhinder door burens. Er is wel relatief veel openbaar groen in de meeste gemeenten aanwezig, maar is de natuur - waar aanwezig - veelal niet beschermd.

Ook bij deze gemeentetypologie speelt hittestress een grote rol en in verhouding wordt er minder hernieuwbare energie geproduceerd.

Als laatste zijn er een aantal gemeenten die bij de meeste thema's lager scoren dan het landelijk gemiddelde van de typologie. Zo scoren de gemeenten Capelle aan den IJssel, Schiedam, Nissewaard en Vlaardingen op minder dan drie thema's hoger dan het gemiddelde. Dat komt o.a. doordat de afstand van onderwijs of cultuurvoorzieningen gemiddeld groter is dan elders in het land het geval is.

Grote gemeenten

Tabel 5 Zuid-Hollandse grote gemeenten. Score van de typologie (2025)

Landelijk gemiddelde	57,4	52,5	46,8	40,4	58,5	59,1	49,4	36,4	37,3	46,1	41,4	34,2
Alphen aan den Rijn	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↑	↑	↑	↓	↑
Delft	↑	↓	↑	↓	↑	↑	↓	↓	↑	↓	↓	↓
Dordrecht	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↑	↓	↓	↑	↑	↓
Leiden	↑	↑	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↓	↓	↓
Rotterdam	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
's-Gravenhage	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Westland	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↑	↑	↓	↓
Zoetermeer	↑	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↑	↑	↑	↑	↓

De Zuid-Hollandse gemeenten met meer dan 100.000 inwoners liggen geografisch dicht op elkaar, maar laten op thematisch vlak soms grote onderlinge verschillen zien. Zo scoren de gemeenten Alphen aan den Rijn en Westland op veel thema's hoger dan het landelijk gemiddelde, terwijl Rotterdam en 's-Gravenhage enkel op één thema beter scoren dan het landelijk gemiddelde, namelijk op het thema Cultuur. Afstand tot een bibliotheek is bij de meeste gemeenten klein en een groot aandeel van de gemeenten zijn tot een stads- en dorpsgezicht. Het aantal rijksmonumenten per 1.000 inwoners kent echter grote verschillen. Gemeenten Leiden, Dordrecht en Delft scoren hoog, terwijl de score voor deze indicator bij Zoetermeer, Westland en Rotterdam laag zijn. Bij andere thema's zijn deze verschillen ook groot, op de indicator vertrouwen in anderen (thema Sociale samenhang). Hier scoren Leiden en Delft erg hoog, terwijl Rotterdam en Zoetermeer juist minder scoren – het algemeen vertrouwen is in deze gemeenten lager.

De meeste gemeenten scoren op de thema's Ecosysteem & biodiversiteit en Milieu & klimaat lager dan het landelijke gemiddelde binnen de typologie. Denk aan een hoge hittestress in de steden en hoge concentratie stikstofoxiden. Dordrecht scoort vooral hoger, en dus beter vanwege de Biesbosch.

- **Kwalitatieve typologie**

Groeigemeenten

Tabel 6 Zuid-Hollandse groeigemeenten. Score van de typologie (2025)

Landelijk gemiddelde	63,4	52,3	50,5	50,6	55,3	48,4	41,5	43,5	50,0	47,8	45,8	38,7
Albrandswaard	↓	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓
Alphen aan den Rijn	↓	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↑
Bodegraven-Reeuwijk	↓	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↑
Delft	↓	↓	↑	↓	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓
Goeree-Overflakkee	↓	↑	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↑	↑
Gorinchem	↓	↓	↓	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↑	↓	↓
Gouda	↓	↓	↓	↓	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↓	↓
Hardinxveld-Giessendam	↓	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↓
Hendrik-Ido-Ambacht	↑	↓	↑	↑	↑	↓	↑	↓	↓	↑	↓	↓
Hillegom	↑	↓	↓	↓	↑	↓	↑	↑	↓	↓	↓	↓
Hoeksche Waard	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↑	↑	↓	↑	↑
Kaag en Braassem	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓
Katwijk	↑	↑	↓	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↓	↓
Krimpenerwaard	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↓	↑	↑	↑	↓	↑
Lansingerland	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↑	↓	↓	↓
Leiden	↓	↑	↑	↓	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓
Leidschendam-Voorburg	↓	↓	↑	↓	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓
Maassluis	↓	↓	↓	↓	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Nieuwkoop	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↑	↑	↓	↓	↑
Noordwijk	↑	↑	↓	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↑	↑
Oegstgeest	↑	↓	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓
Pijnacker-Nootdorp	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↑	↓	↓	↓
Ridderkerk	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Rijswijk (ZH.)	↓	↓	↓	↓	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↑	↓
Rotterdam	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓
Schiedam	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
's-Gravenhage	↓	↓	↓	↓	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Sliedrecht	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↓
Teylingen	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓
Vlaardingenvlaardingen	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↑	↓
Voorne aan Zee	↑	↓	↓	↑	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↑	↓
Waddinxveen	↓	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↓	↑	↓	↓
Wassenaar	↑	↓	↑	↓	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↓
Westland	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↑	↑	↓	↓
Zoeterwoude	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓
Zuidplas	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓

De typologie van de groeigemeenten is de meest voorkomende typologie. Zowel landelijk, als in de provincie Zuid-Holland: Zuid-Holland kent namelijk 36 groeigemeenten. Een gemeente is een groeigemeente wanneer het inwoneraantal in de afgelopen 10 jaar met 5% of meer is gegroeid. Ridderkerk scoort als enige van de Zuid-Hollandse gemeenten op geen een van de thema's hoger dan het gemiddelde van de typologie. Het grootste verschil tussen gemeente Ridderkerk en het gemiddelde van de typologie zien we terug bij de thema's Sociale samenhang, Milieu & klimaat en Veiligheid. Binnen het thema Sociale samenhang scoort Ridderkerk lager dan gemiddeld op alle indicatoren, op sociale contacten na. Ditzelfde geldt ook voor het thema Veiligheid, er wordt op alle indicatoren lager gescoord dan gemiddeld, met uitzondering van het aantal drugsdelicten – dit ligt lager. Binnen het thema Milieu & klimaat zien we vooral terug dat de luchtkwaliteit slechter is dan gemiddeld in de typologie, en er relatief meer hittestress is. Maassluis, Rotterdam, Schiedam en 's-Gravenhage scoren op twee of minder thema's beter dan gemiddeld. Cultuur is het thema wat bij alle vier deze gemeenten terugkomt als beter scorend thema: alle vier de gemeenten scoren beter op de bereikbaarheid van de culturele voorzieningen. Daarnaast zien we ook dat er in deze gemeenten relatief meer beschermde stads- en dorpsgezichten zijn dan gemiddeld.

Zoeterwoude, Teylingen, Krimpenerwaard en Noordwijk scoren op negen of tien thema's hoger dan het gemiddelde van de groeigemeenten. We zien dat alle vier de gemeenten beter scoren op Welbevinden, Arbeid & vrije tijd, Materiële welvaart, Cultuur en Sociale samenhang. Kenmerkend voor deze gemeenten zijn dat men over het algemeen tevredener is met het leven en meer vertrouwen heeft in anderen (Welbevinden). Ook zijn minder inwoners arbeidsongeschikt, ligt de bruto arbeidsparticipatie hoger en is er minder werkloosheid (Arbeid & vrije tijd). Binnen het thema Materiële welvaart zien we dat in deze vier gemeenten minder huishoudens in armoede leven, meer huishoudens een financiële buffer achter de hand hebben voor financiële noodgevallen, minder huishoudens in de bijstand zitten en het gemiddelde besteedbaar inkomen hoger ligt.

Krimpenerwaard en Zoeterwoude hebben een relatief hoog aantal rijksmonumenten, Krimpenerwaard en Teylingen hebben relatief veel beschermde stads- en dorpsgezichten. In Noordwijk zijn de culturele voorzieningen goed te bereiken. Binnen het thema Milieu & klimaat zien we dat Krimpenerwaard goed scoort op de indicator totaal energieverbruik (het totale energieverbruik ligt dus lager dan gemiddeld), en er is minder hittestress dan gemiddeld. De wateroverlast scoort beter in Teylingen en Zoeterwoude en in Noordwijk wordt er beter gescoord op de drie indicatoren die de luchtkwaliteit in beeld brengen. Alle vier de gemeenten wekken minder hernieuwbare energie op dan gemiddeld binnen de typologie.

Onderwijs is het thema waar de meeste (26) van de 36 groeigemeenten beter op scoren, Milieu & klimaat is het thema waar de minste gemeenten beter op scoren. Over het algemeen zijn in de Zuid-Hollandse groeigemeenten minder voortijdig schoolverlaters dan gemiddeld, wonen er minder inwoners zonder startkwalificatie

en zijn er veel gemeenten met een hoog aandeel hbo- en wo-studenten. De scores lager dan gemiddeld op het thema Milieu & klimaat zijn voor een groot deel te verklaren door de opwek van hernieuwbare energie en het totale energieverbruik: in veel Zuid-Hollandse groeigemeenten wordt minder hernieuwbare energie opgewekt dan gemiddeld, en meer energie in totaal verbruikt. Ook is er in veel van deze gemeenten meer hittestress dan gemiddeld en zijn de concentraties stikstofoxiden hoger dan gemiddeld.

Historische gemeenten

Tabel 7 Zuid-Hollandse historische gemeenten. Score van de typologie (2025)

<i>Landelijk gemiddelde</i>	64,0	49,6	47,7	45,7	50,7	57,6	43,3	45,7	53,5	48,9	44,0	42,2
Delft	↓	↑	↑	↓	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓
Leiden	↓	↑	↑	↓	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓

Delft en Leiden zijn de twee Zuid-Hollandse historische gemeenten. Dit zijn gemeenten met meer dan 8% van de woningvoorraad van voor 1905 en één of meerdere monumentale stadsgezichten. Beide gemeenten scoren beter dan het gemiddelde van alle Nederlandse historische gemeenten op de thema's Gezondheid, Onderwijs, Cultuur en Mobiliteit. Binnen het thema Mobiliteit zien we dat het openbaar vervoer goed te bereiken is voor een groot deel van de inwoners van Leiden, en het treinstation is voor beide gemeenten op relatief korte afstand voor de inwoners. Ook wordt er goed gescoord op de laadpalen indicator. De goede scores op het thema Onderwijs zijn voor een groot deel te verklaren door de grote populatie hbo- en wo-studenten. Ook wordt er goed gescoord op indicatoren als afstand tot basisschool, tot voortgezet onderwijs en tot mbo en er wonen relatief weinig mensen zonder startkwalificatie. Binnen Cultuur zien we goede scores op indicatoren als beschermde stadsgezichten en afstand tot museum en binnen Gezondheid valt op dat er beter gescoord wordt op de indicator langdurig ziek en beperkt. In zowel Leiden als Delft wonen er relatief minder mensen die langdurig ziek zijn en hier beperkingen van ervaren.

De relatief slechtere score op de andere thema's heeft voornamelijk te maken met een relatief hoger aantal gewelds- en seksuele delicten (thema Veiligheid) dan in andere gemeenten binnen de typologie, relatief meer eenzaamheid (thema Sociale samenhang) en minder regie over het leven (thema Welbevinden), meer hittestress en hogere concentraties stikstofoxiden (thema Milieu & klimaat).

Werkgemeenten

Tabel 8 Zuid-Hollandse werkgemeenten. Score van de typologie (2025)

Landelijk gemiddelde	59,4	54,6	46,2	45,0	56,4	52,1	46,5	39,2	43,3	49,1	44,6	35,3
Barendrecht	↓	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Gorinchem	↑	↓	↓	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↑	↓	↓
Rijswijk	↓	↓	↑	↓	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↑	↓
Rotterdam	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
's-Gravenhage	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Sliedrecht	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↓

Er zijn in Zuid-Holland zes werkgemeenten. Dit zijn gemeenten met een werkgelegenheidsfunctie (de verhouding tussen het aantal banen en de beroepsbevolking) van 100 of meer en 14.000 banen of meer. Over het algemeen scoren de Zuid-Hollandse gemeenten beter dan het gemiddelde van alle Nederlandse werkgemeenten op het thema Cultuur, met uitzondering van Barendrecht en Sliedrecht. Dit komt voornamelijk door de beperkte aanwezigheid van beschermde stads- en dorpsgezichten, en rijksmonumenten in deze gemeenten. In Gorinchem, Rotterdam, 's-Gravenhage en Rijswijk zijn de culturele voorzieningen over het algemeen goed te bereiken, voor Barendrecht en Sliedrecht is de afstand tot bioscoop bijvoorbeeld relatief langer.

Op de thema's Veiligheid en Milieu & klimaat scoort geen een van de Zuid-Hollandse gemeenten beter dan het landelijk gemiddelde van de werkgemeenten. Binnen het thema Veiligheid heeft dit te maken met de lagere scores op de indicator onveiligheidsgevoel, er zijn relatief minder inwoners die zich veilig voelen in hun eigen buurt. Ook zijn er meer delicten, voornamelijk in de grotere steden. Sliedrecht en Gorinchem kennen een relatief slechtere score op overstromingsrisico binnen het thema Milieu & klimaat, en ook hebben alle Zuid-Hollandse werkgemeenten te maken met relatief hoge concentraties stikstofoxiden en de relatief hoge emissie koolstofdioxide. Dit heeft voor een groot deel te maken met de Haven van Rotterdam. De gemeenten Barendrecht en Rijswijk scoren beter op het thema Gezondheid. In Barendrecht ligt de levensverwachting iets hoger en beoordelen inwoners de eigen gezondheid relatief beter dan in andere gemeenten in de typologie. In Rijswijk zien we dat vooral de zorgvoorzieningen (huisarts en ziekenhuis) relatief goed te bereiken zijn.

De gemeenten Gorinchem en Sliedrecht scoren beter op de thema's Wonen en Sociale samenhang: er wordt hier relatief gezien meer vrijwilligerswerk gedaan door inwoners dan op veel andere gemeenten binnen de typologie, en er wordt beter gescoord op de indicatoren sociale contacten en sociale cohesie. Op het gebied van Wonen zien we dat de huurlasten hier relatief iets lager zijn en de supermarkt voor inwoners over het algemeen goed te bereiken is. Gorinchem is de enige van de Zuid-Hollandse gemeenten die beter scoort op het thema Welbevinden. Dit komt doordat Gorinchem op alle thema's relatief gezien goed scoort, en dus gemiddeld hoger uitkomt dan het gemiddelde van de typologie.

Woongemeenten

Tabel 9 Zuid-Hollandse woongemeenten. Score van de typologie (2025)

Landelijk gemiddelde	60,8	44,3	48,8	48,2	53,2	48,3	39,6	41,5	54,1	49,4	47,6	39,0
Hendrik-Ido-Ambacht	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↓
Krimpen aan den IJssel	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓
Leidschendam-Voorburg	↑	↓	↑	↓	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓
Maassluis	↓	↓	↓	↓	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Nissewaard	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓
Pijnacker-Nootdorp	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↑	↓	↓	↓
Vlaardingenvlaardingen	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↑	↓
Voorne aan Zee	↑	↑	↓	↑	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Voorschoten	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓

Zuid-Holland kent negen woongemeenten: Hendrik-Ido-Ambacht, Krimpen aan den IJssel, Leidschendam-Voorburg, Maassluis, Nissewaard, Pijnacker-Nootdorp, Vlaardingenvlaardingen, Voorne aan Zee en Voorschoten. Dit zijn gemeenten met een werkgelegenheidsfunctie (de verhouding tussen het aantal banen en de beroepsbevolking) van 60 of minder. Wanneer we de negen woongemeenten met elkaar vergelijken, dan zien we dat er overwegend hoger gescoord wordt op het thema Welbevinden. Hendrik-Ido-Ambacht, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Voorne aan Zee en Voorschoten scoren hoger dan het gemiddelde van alle woongemeenten. Voor deze gemeenten geldt dat men in deze gemeenten over het algemeen tevredener is met het leven dan gemiddeld in de woongemeenten. Ook zien we dat meer mensen in deze gemeenten regie hebben over hun eigen leven dan gemiddeld, en op gemeente Hendrik-Ido-Ambacht na hebben meer mensen vertrouwen in anderen.

Ook het thema Onderwijs scoort in een aantal gemeenten (Nissewaard, Vlaardingenvlaardingen en Voorne aan Zee zijn hierop uitzonderingen) hoger dan het landelijke gemiddelde. Voorne aan Zee kent meer voortijdig schoolverlaters dan gemiddeld, en de gemiddelde afstand tot onderwijs is relatief langer. Ook wonen in deze gemeenten relatief minder mensen zonder startkwalificatie. Binnen het thema Onderwijs is Hendrik-Ido-Ambacht de enige gemeente waar minder jeugdwerkloosheid is dan gemiddeld in de typologie.

Milieu & klimaat scoort in alle gemeenten lager dan het gemiddelde van de woongemeenten. Dit heeft te maken met het relatief hoge energieverbruik in de gemeenten, de vele hittestress, de lage opwerk van hernieuwbare energie en de hoge concentraties fijnstof PM 2.5 en stikstofoxiden. De indicatoren wateroverlast en totaal huishoudelijk afval scoren wel veelal beter dan gemiddeld.

Groene gemeenten

Tabel 10 Zuid-Hollandse groene gemeenten. Score van de typologie (2025)

Landelijk gemiddelde	64,4	47,7	49,1	52,4	54,2	50,0	40,5	46,0	56,9	49,0	60,9	39,7
Wassenaar	↓	↓	↑	↓	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↓

Wassenaar is de enige groene gemeente van Zuid-Holland binnen deze typologie. Groene gemeenten kenmerken zich doordat het aandeel bos en natuurlijk terrein 30% of meer is van het totale gemeenteoppervlak. Wanneer we Wassenaar vergelijken met het gemiddelde van de Nederlandse groene gemeenten, zien we dat Wassenaar beter scoort op verschillende thema's. Zo zien we binnen het thema Cultuur dat Wassenaar relatief hoog scoort op de aanwezigheid van rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten, en binnen het thema Onderwijs dat de gemeente Wassenaar relatief weinig inwoners zonder startkwalificatie heeft, en dat er ook weinig jongeren zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Binnen het thema Sociale samenhang valt op dat er goed gescoord wordt op de aanwezigheid van sociale contacten, en op sociale cohesie. Tegelijkertijd zien we wel een relatief slechte score op eenzaamheid – relatief veel mensen geven aan zich wel eens eenzaam te voelen. Het thema Mobiliteit scoort ook goed, dit heeft te maken met de goede bereikbaarheid van treinstation en hoofdweg, maar ook de relatief grote aanwezigheid van duurzame mobiliteit: in de gemeente zijn zowel veel laadpalen, als veel elektrische voertuigen (particulier als bedrijven) aanwezig.

Groene gemeenten kenmerken zich door de aanwezigheid van veel groen. Wassenaar scoort ook op deze indicatoren beter dan veel van de andere gemeenten binnen de typologie: bij alle vier de indicatoren binnen het thema Ecosystemen & biodiversiteit zit Wassenaar bij de best scorende gemeenten.

Agrarische gemeenten

Tabel 11 Zuid-Hollandse agrarische gemeenten. Score van de typologie (2025)

Landelijk gemiddelde	67,1	50,7	47,1	51,7	49,6	41,1	39,1	47,5	62,3	51,2	39,8	44,4
Krimpenerwaard	↓	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↑	↓	↓
Midden-Delfland	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↓
Molenlanden	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↓	↓	↓	↓
Zoeterwoude	↓	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓

Zuid-Holland kent vier agrarische gemeenten: Krimpenerwaard, Midden-Delfland, Molenlanden en Zoeterwoude. Deze gemeenten kenmerken zich door een aandeel agrarische grond van 75% of meer ten opzichte van het totale landoppervlak. We zien dat alle vier de gemeenten beter scoren dan het gemiddelde van de Nederlandse agrarische gemeenten op de thema's Arbeid & vrije tijd, Gezondheid, Materiële welvaart en Onderwijs. In deze vier gemeenten wonen relatief minder

arbeidsongeschikten, de demografische druk ligt er relatief lager en de bruto arbeidsparticipatie hoger dan gemiddeld. Dit is positief. Molenlanden en Krimpenerwaard hebben een slechtere score op werkgelegenheidsfunctie, er zijn in deze gemeenten relatief minder banen. In Krimpenerwaard is men wel meer tevreden met de verhouding tussen werk of studie en vrije tijd, dan gemiddeld genomen binnen de typologie. In de andere drie gemeenten is men hier minder tevreden over. Binnen het thema Gezondheid wordt er beter gescoord op alle indicatoren, met uitzondering van voldoet aan beweegrichtlijn in Molenlanden, en riskant gedrag in Molenlanden en Krimpenerwaard. In Molenlanden beweegt men minder, in Molenlanden en Krimpenerwaard vertonen relatief meer inwoners riskant gedrag (ernstig overgewicht, overmatig alcoholgebruik en roken). Het gemiddelde besteedbaar inkomen van huishoudens (Materiële welvaart) ligt in alle vier de gemeenten hoger dan gemiddeld in de typologie. Ditzelfde geldt voor de indicatoren bijstand, financiële buffer en arme bevolking – met uitzondering van de gemeente Krimpenerwaard, waar iets lager dan gemiddeld op deze indicatoren wordt gescoord. Binnen het thema Onderwijs zien we dat de basisscholen en mbo-scholen voor inwoners van deze gemeenten wel beter zijn te bereiken dan gemiddeld, maar dit geldt niet voor voortgezet onderwijs. Voor inwoners van Molenlanden en Krimpenerwaard is dit relatief een stuk verder weg.

De thema's Veiligheid en Milieu & klimaat zijn de thema's waar alle vier de gemeenten lager scoren dan gemiddeld. Dit komt door de slechtere scores op de luchtkwaliteit indicatoren, maar ook door de hogere scores op de indicator wateroverlast: de kans op wateroverlast bij intense neerslag is groter. Binnen het thema Veiligheid zien we de grootste verschillen op de indicator risicocontouren bedrijven. In deze gemeenten vinden relatief veel risicovolle activiteiten, zoals het werken met gevaarlijke stoffen, plaats bij bedrijven.

Centrumgemeenten

Tabel 12 Zuid-Hollandse centrumgemeenten. Score van de typologie (2025)

Landelijk gemiddelde	58,7	50,5	45,8	42,2	56,5	56,3	47,7	37,1	41,9	49,3	43,3	35,5
Alphen aan den Rijn	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↑	↓	↓	↓	↑
Delft	↑	↓	↑	↓	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Dordrecht	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↑	↓	↓	↓	↑	↓
Gouda	↓	↓	↑	↓	↑	↑	↓	↓	↓	↑	↓	↓
Katwijk	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↑	↑	↓	↓
Krimpenerwaard	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↑	↑	↑	↓	↑
Leiden	↑	↑	↑	↓	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓
Rotterdam	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
's-Gravenhage	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Westland	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↑	↑	↓	↓

Er zijn in Zuid-Holland tien centrumgemeenten: Alphen aan den Rijn, Delft, Dordrecht, Gouda, Katwijk, Krimpenerwaard, Leiden, Rotterdam, 's-Gravenhage en Westland. Dit zijn gemeenten die meer dan 15% van de inwoners van een COROP-

gebied bevatten en een score van 50 of hoger hebben op de voorzieningenindex. Alphen aan den Rijn en Krimpenerwaard zijn de enige gemeenten die hoger scoren op het thema Milieu & klimaat ten opzichte van het gemiddelde van alle centrumgemeenten. De indicatoren totaal energieverbruik en wateroverlast scoren in deze twee gemeenten beter dan gemiddeld. Voor Krimpenerwaard geldt dat zij ook minder last hebben van hittestress dan gemiddeld.

Voor Rotterdam en 's-Gravenhage geldt dat zij alleen hoger scoren dan gemiddeld op het thema Cultuur: dit in verband met de goede bereikbaarheid van de culturele voorzieningen. De andere thema's laten grote verschillen zien, in het bijzonder Materiële welvaart: er wonen in Rotterdam en 's-Gravenhage relatief meer inwoners in de bijstand, in armoede en zonder financiële buffer dan gemiddeld. Ook Dordrecht scoort alleen hoger op Cultuur (dit komt ook door zowel de goede bereikbaarheid van culturele voorzieningen, als de aanwezigheid van erfgoed) en op het thema Mobiliteit, vanwege de goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer en de betere score op de indicatoren laadpalen en schone voertuigen particulier. Ook scoort Dordrecht als enige van de centrumgemeenten hoger op Ecosystemen & biodiversiteit, de Biesbosch zorgt voor een hogere score dan gemiddeld op de indicator beschermd natuurgebied.

Op het thema Welbevinden wordt beter gescoord door onder andere Alphen aan den Rijn, Delft, Katwijk en Leiden, dit komt onder andere door de betere score op de indicator vertrouwen in anderen. In deze gemeenten hebben inwoners meer vertrouwen in anderen dan gemiddeld in de centrumgemeenten.

Voormalige industriegemeenten

Tabel 13 Zuid-Hollandse voormalige industriegemeenten. Score van de typologie (2025)

Landelijk gemiddelde	59,2	47,3	44,8	48,1	53,3	47,5	41,8	39,4	50,6	50,3	47,0	37,0
Alblasserdam	↑	↑	↓	↓	↓	↑	↓	↑	↓	↑	↓	↓
Hardinxveld-Giessendam	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓
Hendrik-Ido-Ambacht	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↓
Krimpen aan den IJssel	↓	↓	↑	↓	↑	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓
Papendrecht	↑	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↓
Ridderkerk	↓	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Sliedrecht	↓	↑	↓	↓	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↓	↓
Vlaardingen	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↑	↓

Zuid-Holland kent acht voormalige industriegemeenten: Alblasserdam, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Krimpen aan den IJssel, Papendrecht, Ridderkerk, Sliedrecht en Vlaardingen. Dit zijn gemeenten waar volgens de volkstelling van 1960 meer dan 53% van de beroepsbevolking in de industrie werkte. Deze acht gemeenten scoren op de thema's Veiligheid en Milieu & klimaat relatief lager dan het gemiddelde van alle Nederlandse voormalige

industriegemeenten. Binnen het thema Veiligheid zien we dat het onveiligheidsgevoel groter is in de Zuid-Hollandse voormalige industriegemeenten, met uitzondering van Hardinxveld-Giessendam. Ook vinden er relatief meer verkeersongevallen plaats, alle gemeenten scoren slechter dan gemiddeld op deze indicator – behalve Krimpen aan den IJssel. Ook geldt voor alle Zuid-Hollandse voormalige industriegemeenten dat het overstromingsrisico groter is, hier wordt slechter op gescoord dan gemiddeld. Het totale energieverbruik en de opwek van hernieuwbare energie vallen op binnen het thema Milieu & klimaat. We zien dat er meer energie verbruikt wordt door de Zuid-Hollandse gemeenten, maar ook dat er minder hernieuwbare energie wordt opgewekt. Ook is er relatief veel meer hittestress in deze gemeenten. Eveneens scoren twee luchtkwaliteit indicatoren – concentratie fijnstof PM 2.5 en concentratie stikstofoxiden – in de gemeenten slechter dan gemiddeld. Dit geldt ook voor het thema Cultuur, de afstand tot culturele voorzieningen is in deze Zuid-Hollandse gemeenten relatief langer dan gemiddeld in de voormalige industriegemeenten. Vlaardingen vormt hier een uitzondering op.

Kijken we naar de thema's waar de Zuid-Hollandse voormalige industriegemeenten het beter op doen dan het landelijke gemiddelde, dan springen Arbeid & vrije tijd, Onderwijs en Sociale samenhang eruit. Hiervoor geldt dat het merendeel van de Zuid-Hollandse gemeenten (Vlaardingen en Krimpen aan den IJssel zijn hier de uitzondering op) het beter doen op het thema Arbeid & vrije tijd dan het landelijk gemiddelde. Men is over het algemeen niet meer tevreden met de verhouding tussen werk of studie en vrije tijd, maar we zien dat het aandeel arbeidsongeschikten op veel plekken lager ligt dan gemiddeld. Ook wordt er beter gescoord op de indicator bruto arbeidsparticipatie.

Ook doen Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Krimpen aan den IJssel, Papendrecht en Sliedrecht het beter op het thema Onderwijs, dit komt voornamelijk door de goede bereikbaarheid van de verschillende onderwijsvoorzieningen. Binnen Sociale samenhang scoren onder andere Alblasterdam, Papendrecht en Sliedrecht beter op het thema dan gemiddeld: dit komt door de betere score op de indicator sociale contacten, maar ook door het hogere vertrouwen dan gemiddeld in instituties.

Toeristische gemeenten

Tabel 14 Zuid-Hollandse toeristische gemeenten. Score van de typologie (2025)

Landelijk gemiddelde	59,3	45,4	44,6	45,2	50,2	52,8	44,4	41,7	52,9	48,1	51,1	40,8
Wassenaar	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↓	↓	↑	↓

Wassenaar is de enige toeristische gemeente in de provincie Zuid-Holland. In Wassenaar is meer dan 10% van de bedrijfsvestigingen gericht op toerisme, of meer dan 14% van de beroepsbevolking werkt in het toerisme. Vergelijken we Wassenaar met het gemiddelde van de Nederlandse toeristische gemeenten, dan

zien we dat de gemeente beter scoort op de alle thema's, met uitzondering van Mobiliteit, Veiligheid, Wonen en Milieu & klimaat. Dit komt voornamelijk door de lage scores op betaalbaarheid van wonen – de gemiddelde huurlasten zijn relatief hoog, er zijn relatief weinig betaalbare koopwoningen en de gemiddelde woonquote (percentage dat een huishouden aan woonlasten besteedt) ligt relatief hoog. Relatief weinig inwoners geven aan zich veilig te voelen in de eigen buurt, er vinden relatief veel gewelds- en seksuele delicten plaats en er is veel filezwaarte in de omgeving. Kijken we naar het thema Milieu & klimaat, dan valt in negatieve zin op dat er relatief weinig hernieuwbare energie wordt opgewekt. De hogere scores op de andere thema's komen onder andere door de goede scores binnen het thema Cultuur (relatief veel beschermde stadgezichten en rijksmonumenten, korte afstand tot podiumkunsten en bioscoop) en het thema Materiële welvaart. Het gemiddelde persoonlijke inkomen in de gemeente Wassenaar ligt relatief hoog, net als het bruto regionaal product.

Studentensteden

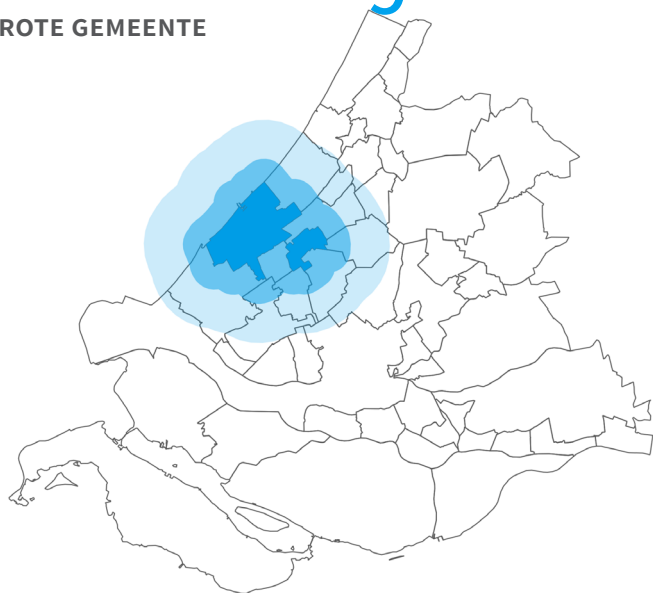
Tabel 15 Zuid-Hollandse studentensteden. Score van de typologie (2025)

Landelijk gemiddelde	56,9	54,9	47,2	38,5	61,4	64,1	50,3	35,4	35,0	44,3	40,1	33,7
Delft	↑	↓	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↑	↑	↑	↓
Leiden	↑	↑	↑	↓	↑	↑	↓	↑	↑	↓	↓	↓
's-Gravenhage	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Rotterdam	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓

Zuid-Holland kent vier gemeenten met een universiteit en/of hogeschool: Delft, Leiden, Rotterdam en 's-Gravenhage. Dit zijn ook vier gemeenten die terugkomen in de typologie van grote gemeenten en van groeigemeenten. Vergelijken we deze vier gemeenten met het gemiddelde van alle Nederlandse gemeenten met een universiteit en/of hogeschool, valt op dat Rotterdam op geen van de thema's beter scoort dan het landelijk gemiddelde, en 's-Gravenhage op één thema (Cultuur) beter scoort. Culturele voorzieningen zijn voor de inwoners van Rotterdam over het algemeen voor iedereen goed te bereiken. Rotterdam is een gemeente met veel verschillen - er zijn zowel veel studenten woonachtig in de gemeente, maar kijken we naar thema's als Materiële welvaart, dan zien we dat er ook veel armoede is. Woningen zijn betaalbaar, maar ook niet voor iedereen. In 's-Gravenhage zijn deze contrasten minder groot. Rotterdam en 's-Gravenhage scoren lager dan gemiddeld op het thema Onderwijs. Deze gemeenten hebben weliswaar een grote hbo- en wo-studentenpopulatie, maar een groot deel van de inwoners heeft tegelijkertijd geen startkwalificatie. Delft en Leiden scoren over het algemeen beter dan gemiddeld op de verschillende thema's. Zo scoren beide hoger op Welbevinden, Onderwijs, Cultuur, Sociale samenhang en Veiligheid. Zo zijn de inwoners van Delft en Leiden over het algemeen meer tevreden met het leven dan gemiddeld in de typologie, is er meer vertrouwen in instituties, zijn er meer vrijwilligers en vinden er minder vermogensdelicten plaats dan gemiddeld.

's-Gravenhage

GROTE GEMEENTE

's-Gravenhage is de 24^e van de 32 Nederlandse grote gemeenten in thema Welbevinden.

METROPOOLSTAD

Een gemeente die onderdeel uitmaakt van de Nederlandse G5-gemeenten (Amsterdam, 's-Gravenhage, Rotterdam, Utrecht & Eindhoven).

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

CENTRUMGEMEENTE

WERKGEMEENTE

STUDENTENSTAD

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente 's-Gravenhage

83

BESCHERMDE STADSGEZONDHEID

80

LEEGSTAND WONINGEN

76

DEMOGRAFISCHE DRUK

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente 's-Gravenhage

10

EENZAAMHEID

14

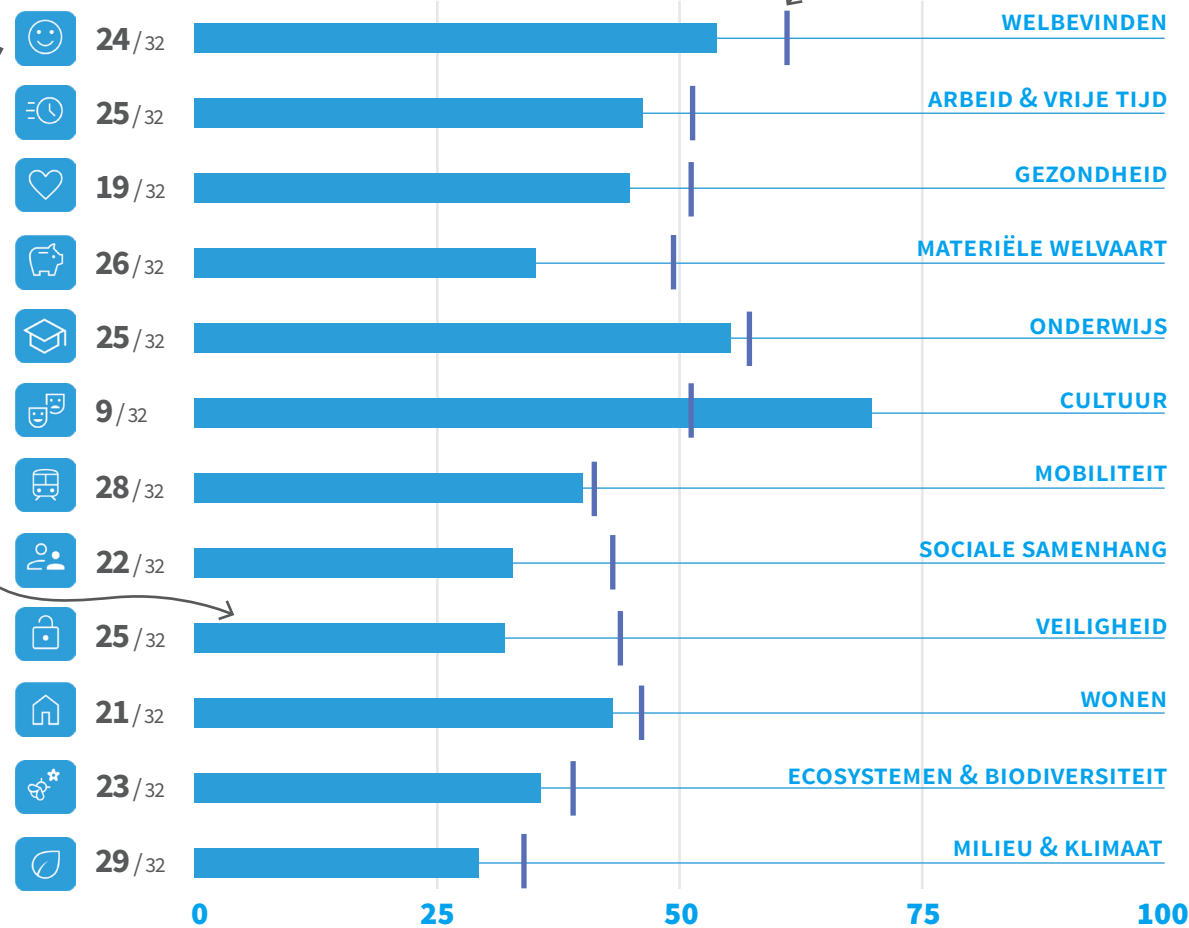
PSYCHISCHE KLACHTEN

14

VERKEERSONVEILIGHEID

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse grote gemeenten

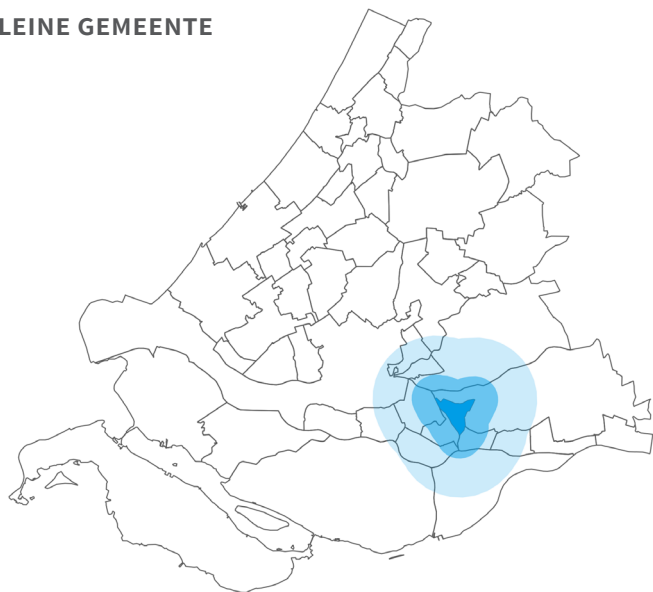

's-Gravenhage scoort op thema Veiligheid 32. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Alblasserdam

KLEINE GEMEENTE

Alblasserdam is de **143^e** van de **182** Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

INDUSTRIEGEMEENTE

Een gemeente met veel industrie en logistiek, met een goede bereikbaarheid.

Alblasserdam scoort op thema Veiligheid **41**. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

VOORMALIGE INDUSTRIEGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Alblasserdam

82

AFSTAND DAGELIJKSE
BOODSCHAPPEN

81

GELUIDHINDER VERKEER
EN TRANSPORT

77

AFSTAND TOT BIBLIOTHEEK

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Alblasserdam

18

GELUIDHINDER BUREN

18

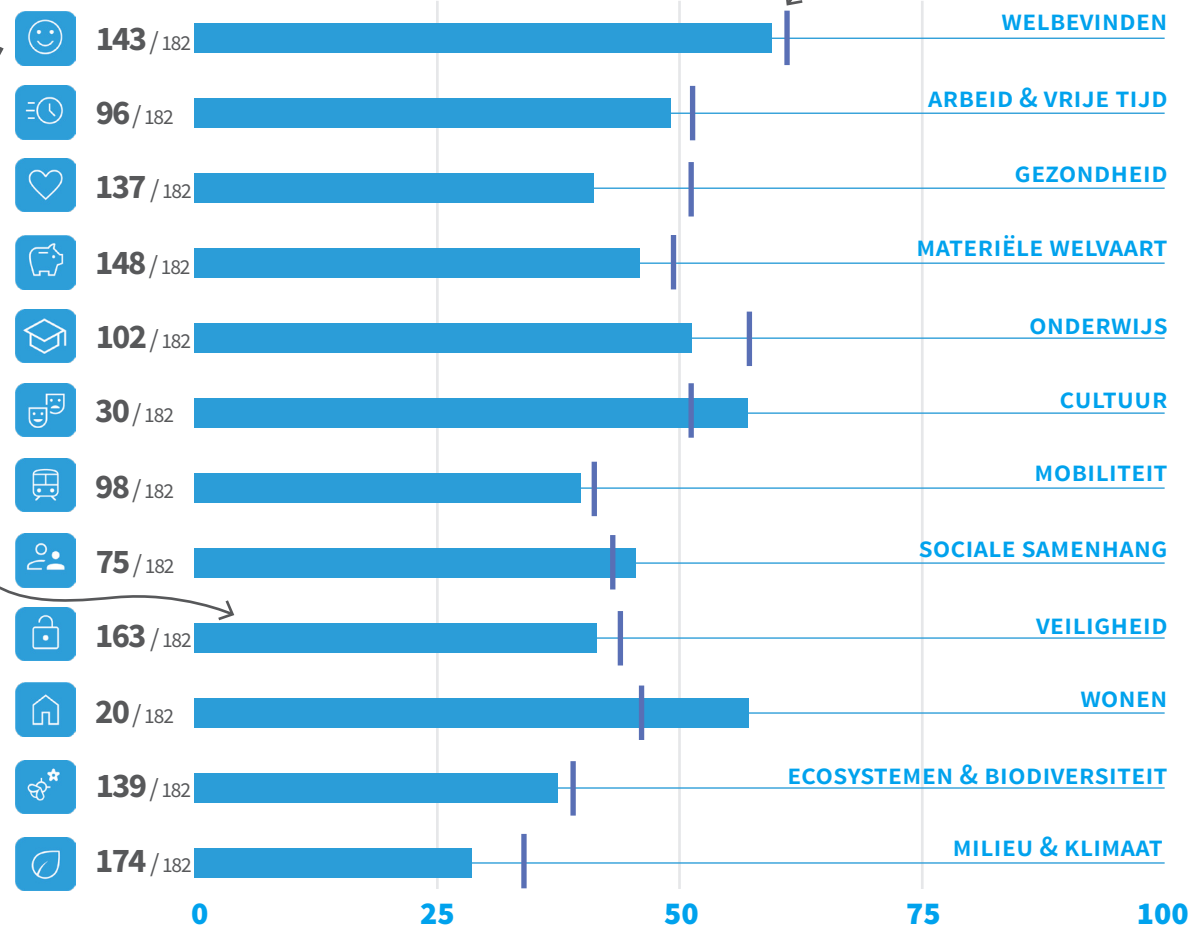
HITTESTRESS

23

LANGDURIG ZIEK EN BEPERKT

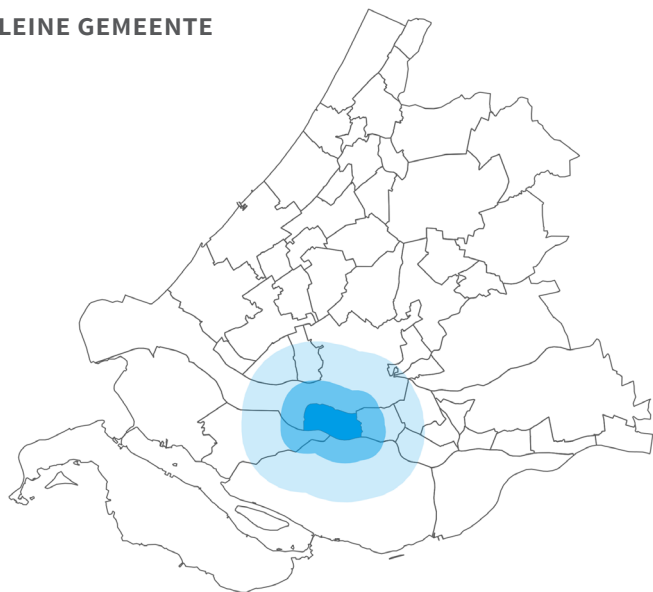
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Albrandswaard

KLEINE GEMEENTE

Albrandswaard is de 129^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

INDUSTRIEGEMEENTE

Een gemeente met veel industrie en logistiek, met een goede bereikbaarheid.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Albrandswaard

85

VERWIJZINGEN HALT

79

BESTEEDBAAR INKOMEN

78

REGIE OVER HET LEVEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Albrandswaard

15

RISICOCONTUREN
BEDRIJVEN

18

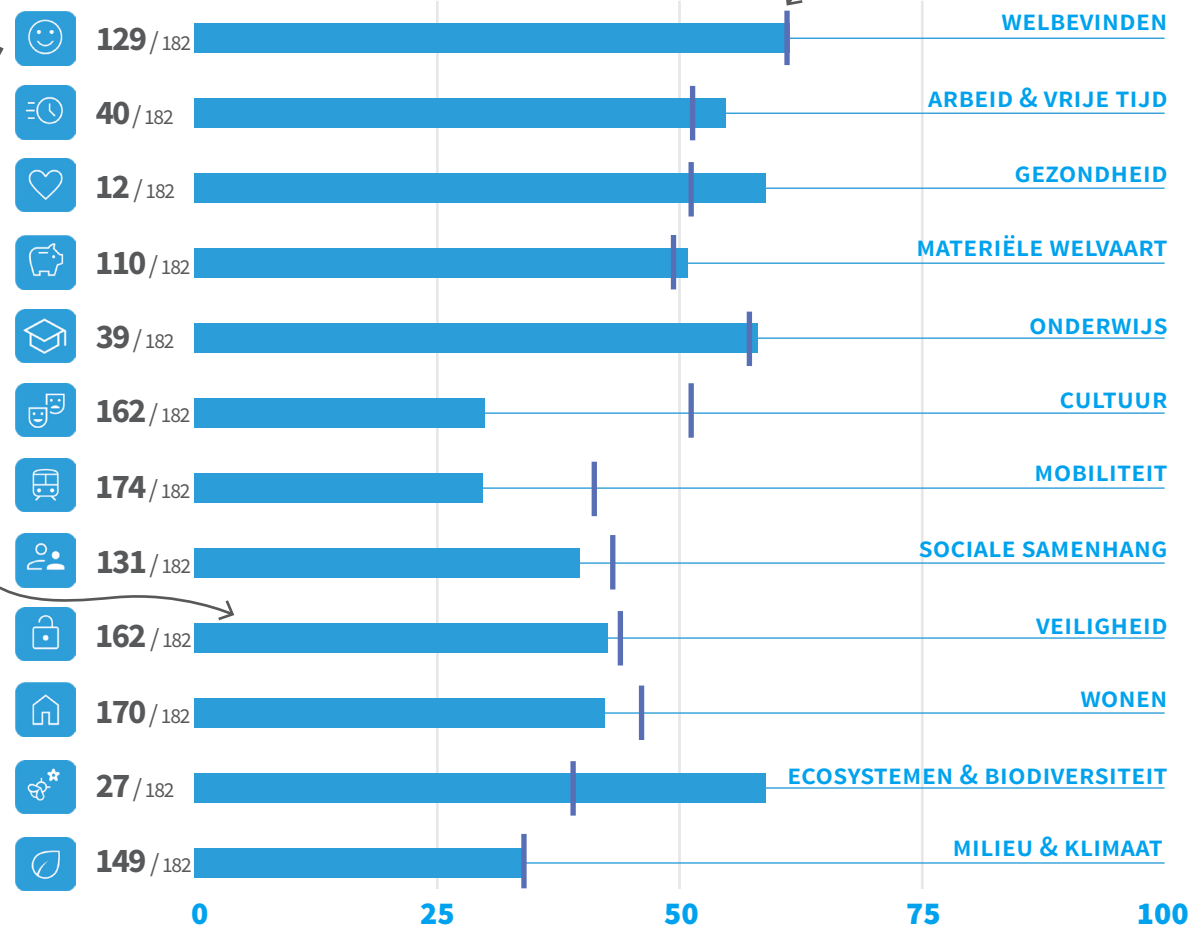
BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

20

WERKGELEGENHEIDSFUNCTIE

THEMA SCORES

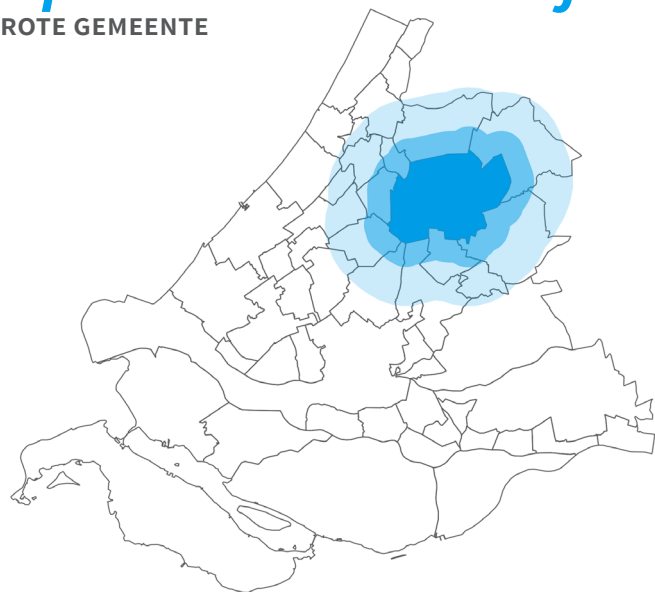
ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Albrandswaard scoort op thema Veiligheid 43. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Alphen aan den Rijn

GROTE GEMEENTE

Alphen aan den Rijn is de 6^e van de 32 Nederlandse grote gemeenten in thema Welbevinden.

GROTE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

Alphen aan den Rijn scoort op thema Veiligheid 38. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

CENTRUMGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Alphen aan den Rijn

78

TEVREDENHEID WONING

78

ONTSLUITING BEDRIJ-
VENTERREINEN

79

AFSTAND MBO

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Alphen aan den Rijn

18

GELUIDHINDER BUREN

22

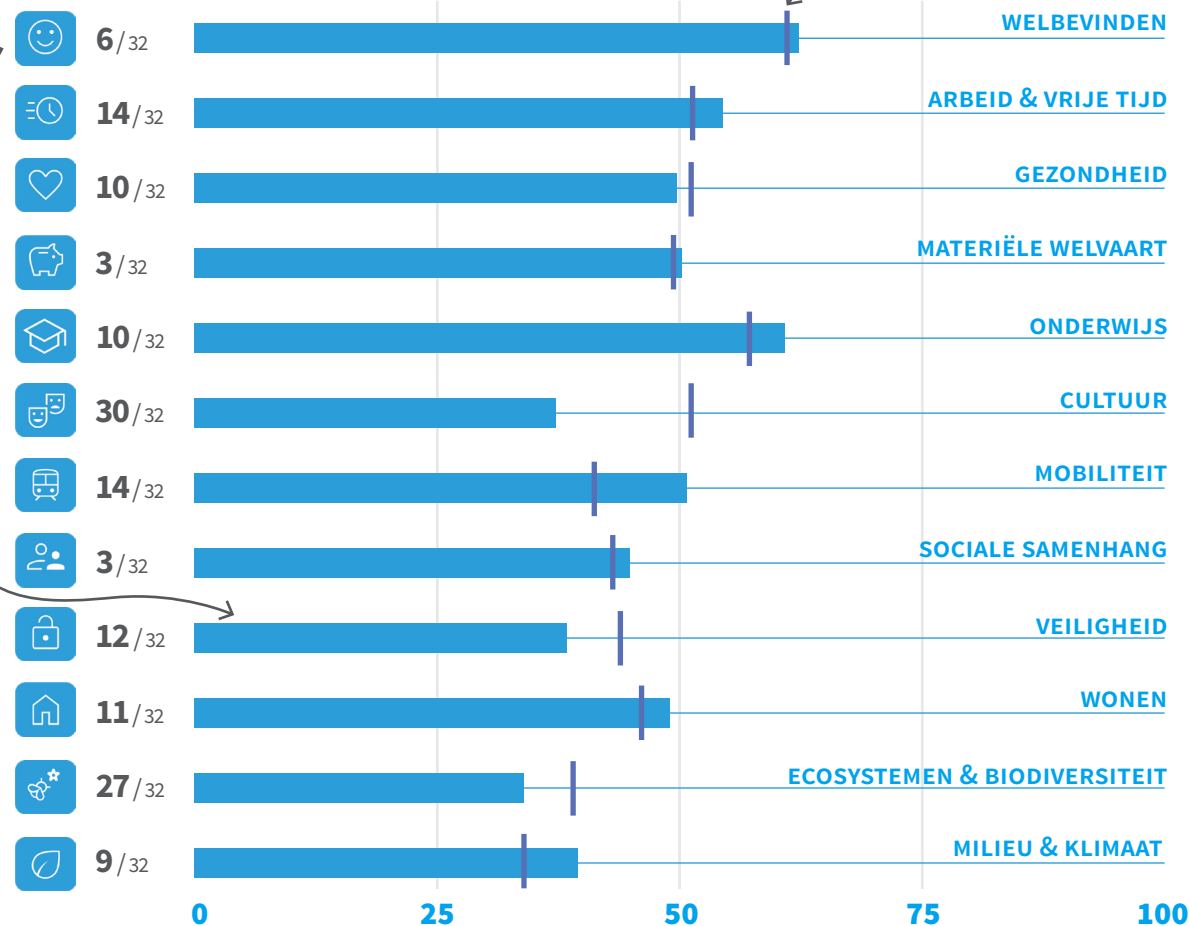
EENZAAMHEID

24

HUURLASTEN

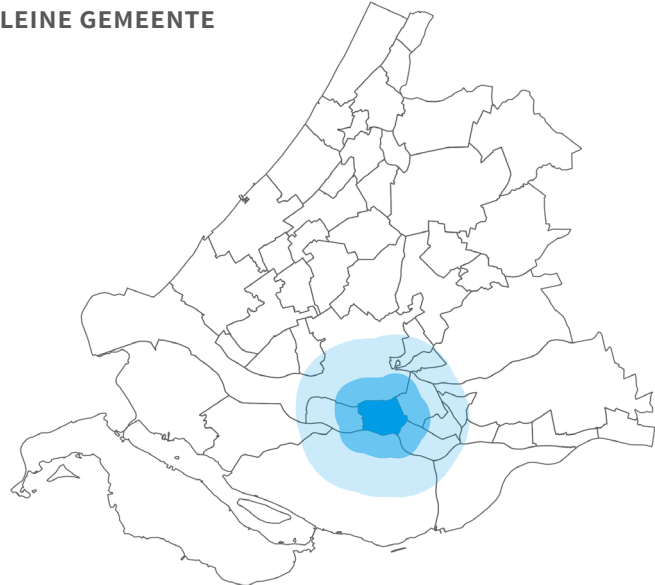
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse grote gemeenten

Barendrecht

KLEINE GEMEENTE

Barendrecht is de 153^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

SUBURBANE GEMEENTE

Een gemeente grenzend aan een grotere stad, met een overwegend woonkarakter.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

WERKGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Barendrecht

85

VERWIJZINGEN HALT

82

REGIE OVER HET LEVEN

78

BESTEEDBAAR INKOMEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Barendrecht

12

BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

15

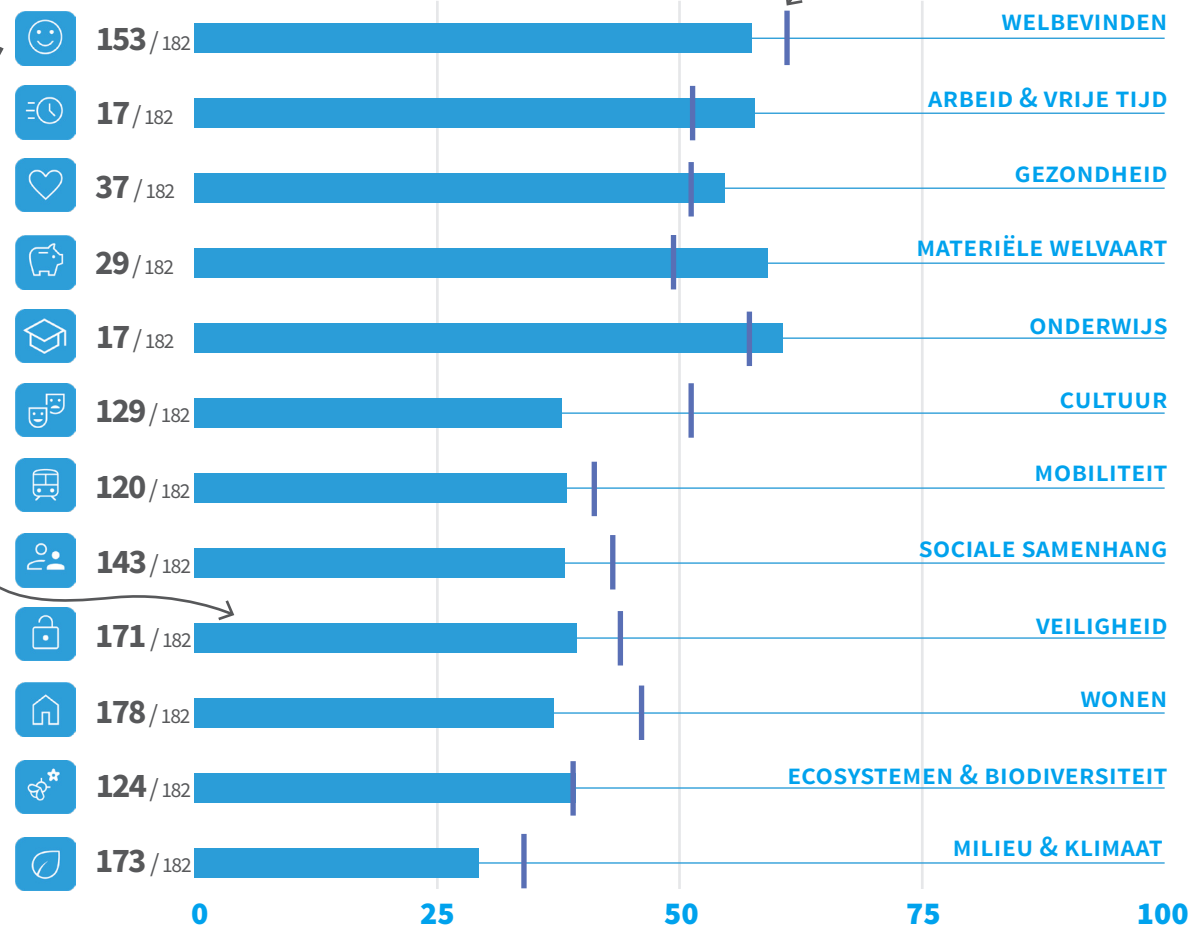
HITTESTRESS

21

STRESS

THEMA SCORES

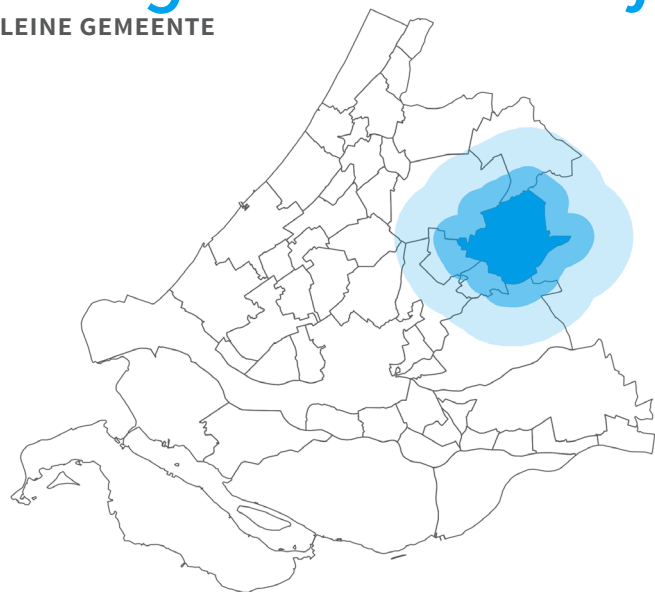
ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Barendrecht scoort op thema Veiligheid 39. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Bodegraven-Reeuwijk

KLEINE GEMEENTE

Bodegraven-Reeuwijk is de **114^e** van de **182** Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

GAZELLE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

Bodegraven-Reeuwijk scoort op thema Veiligheid **44**. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Bodegraven-Reeuwijk

80

TEVREDENHEID MET HET
LEVEN

79

AFSTAND MBO

79

REGIE OVER HET LEVEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Bodegraven-Reeuwijk

8

ONTSLUITING BEDRIJF-
VENTERREINEN

13

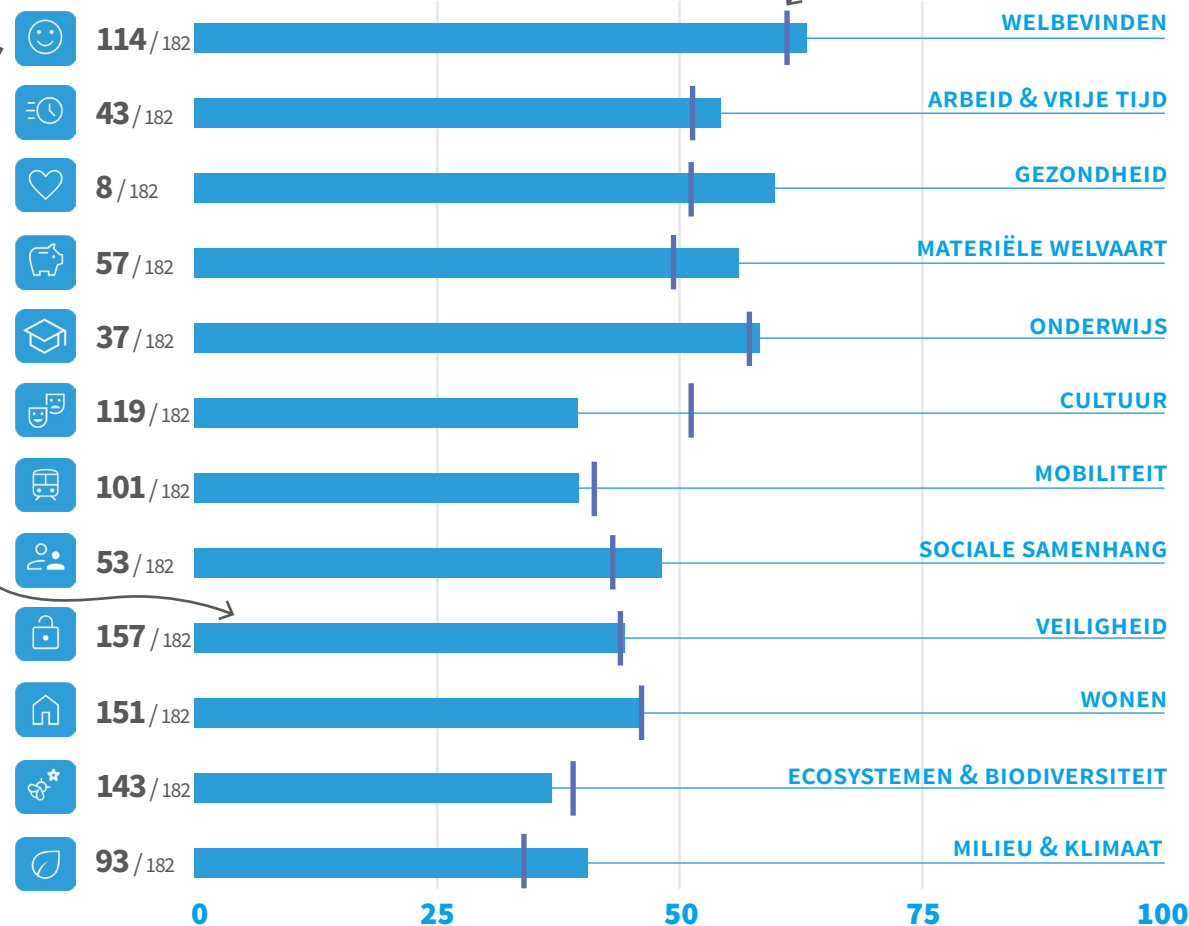
OPENBAAR BOMEN

19

BETAALBARE KOOPWONINGEN

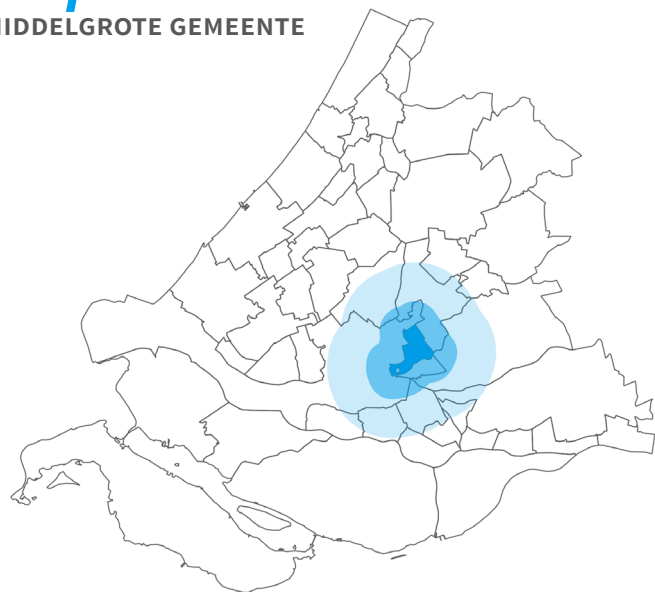
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Capelle aan den IJssel

MIDDELGROTE GEMEENTE

Capelle aan den IJssel is de 53^e van de 63 Nederlandse middelgrote gemeenten in thema Welbevinden.

NEW TOWNS

Een gemeente die deel uitmaakt van de New Town Alliantie.

Capelle aan den IJssel scoort op thema Veiligheid 39. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Capelle aan den IJssel

86

AFSTAND MBO

78

GELUIDHINDER VERKEER
EN TRANSPORT

77

AFSTAND DAGELIJKSE BOOD-
SCHAPPEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Capelle aan den IJssel

11

HITTESTRESS

11

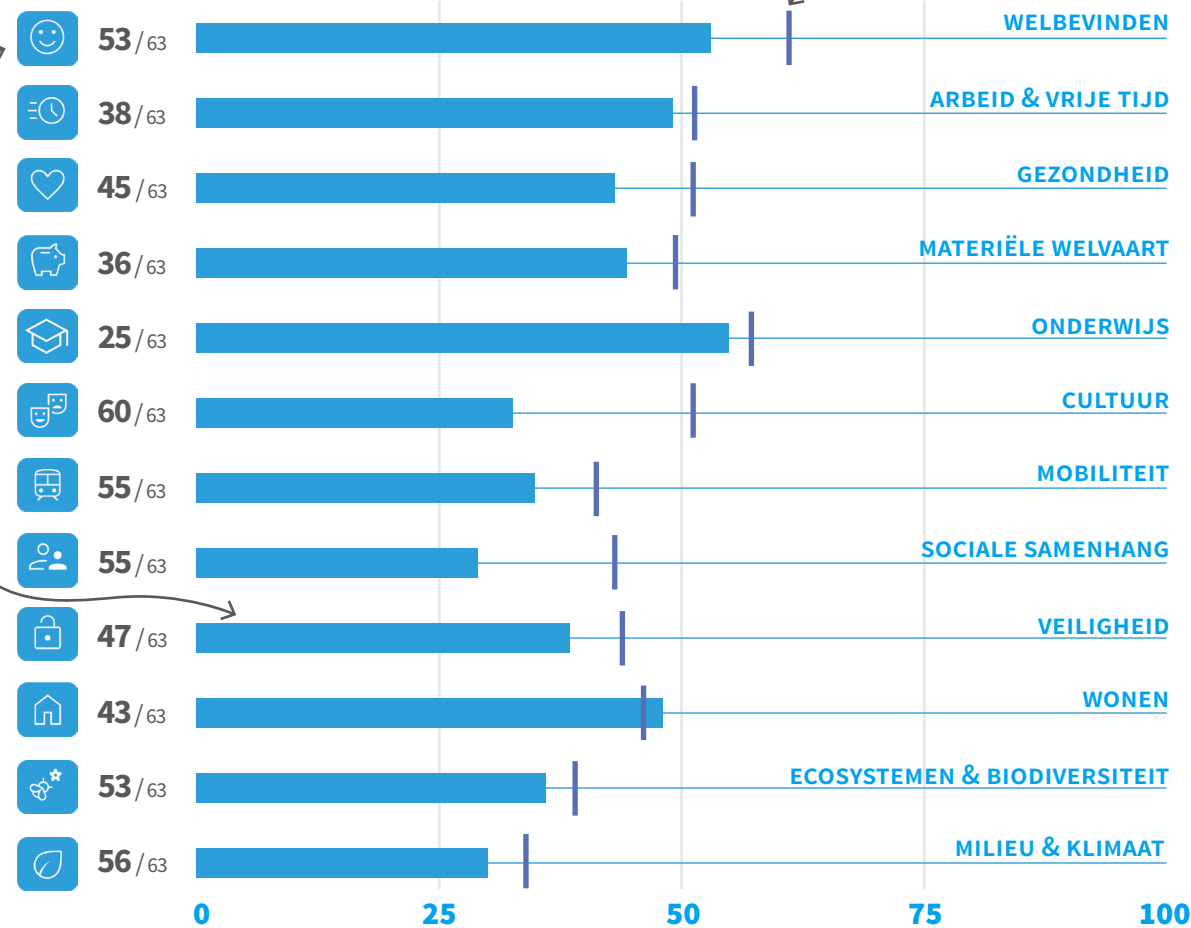
FILEZWAARTE

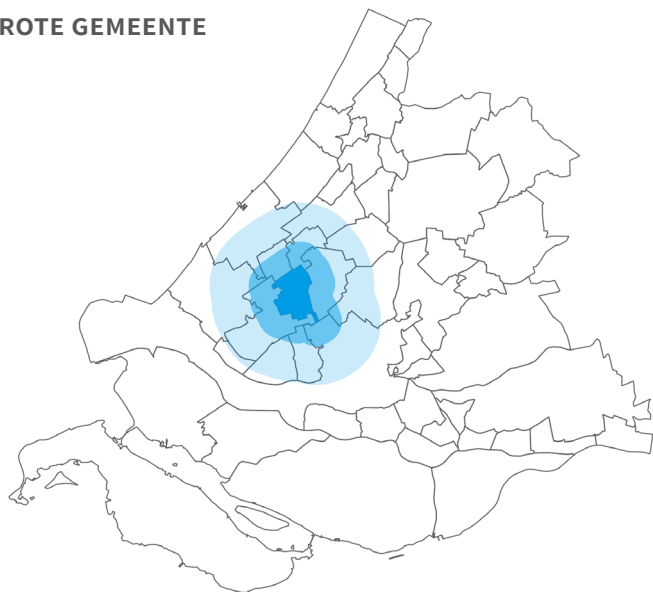
17

ONVEILIGHEIDSGEVOEL

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse middelgrote gemeenten

Delft is de 7^e van de 32 Nederlandse grote gemeenten in thema Welbevinden.

GROTE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

Delft scoort op thema Veiligheid 39. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

HISTORISCHE GEMEENTE

CENTRUMGEMEENTE

STUDENTENSTAD

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Delft

89

AFSTAND MBO

88

CAPACITEIT WO-HBO

84

OVERSTROMINGSRISICO

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Delft

13

HITTESTRESS

17

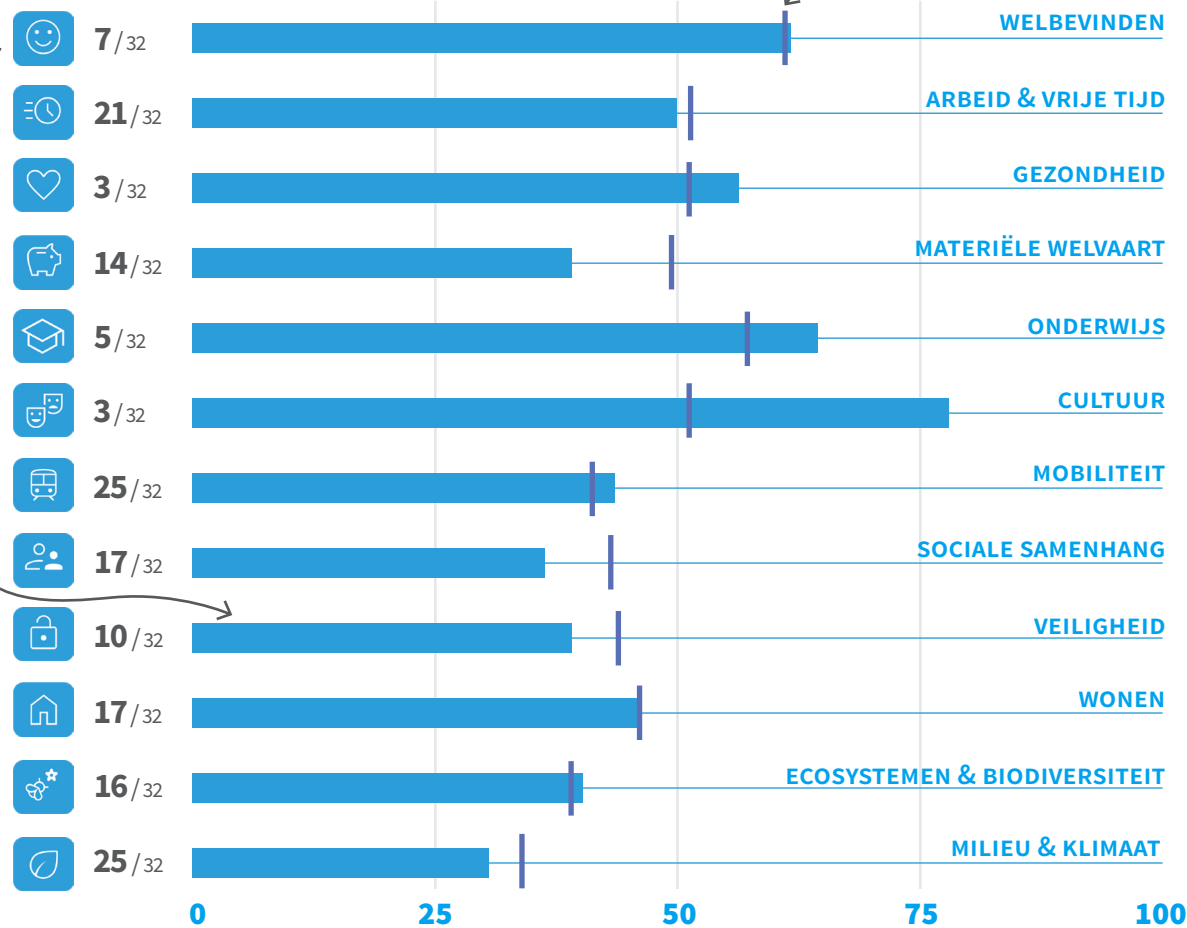
TEVREDENHEID WONING

18

GELUIDHINDER BUREN

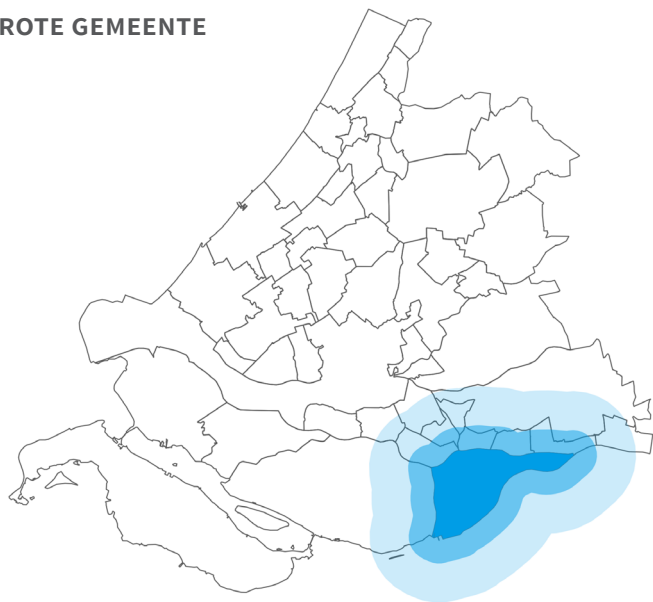
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse grote gemeenten

Dordrecht

GROTE GEMEENTE

Dordrecht is de 27^e van de 32 Nederlandse grote gemeenten in thema Welbevinden.

GROTE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

CENTRUMGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Dordrecht

91

AFSTAND MBO

89

BEREIKBAARHEID BUS,
METRO, TRAM

76

BESCHERMD NATUURGEBIED

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Dordrecht

7

HUISELIJK GEWELD

17

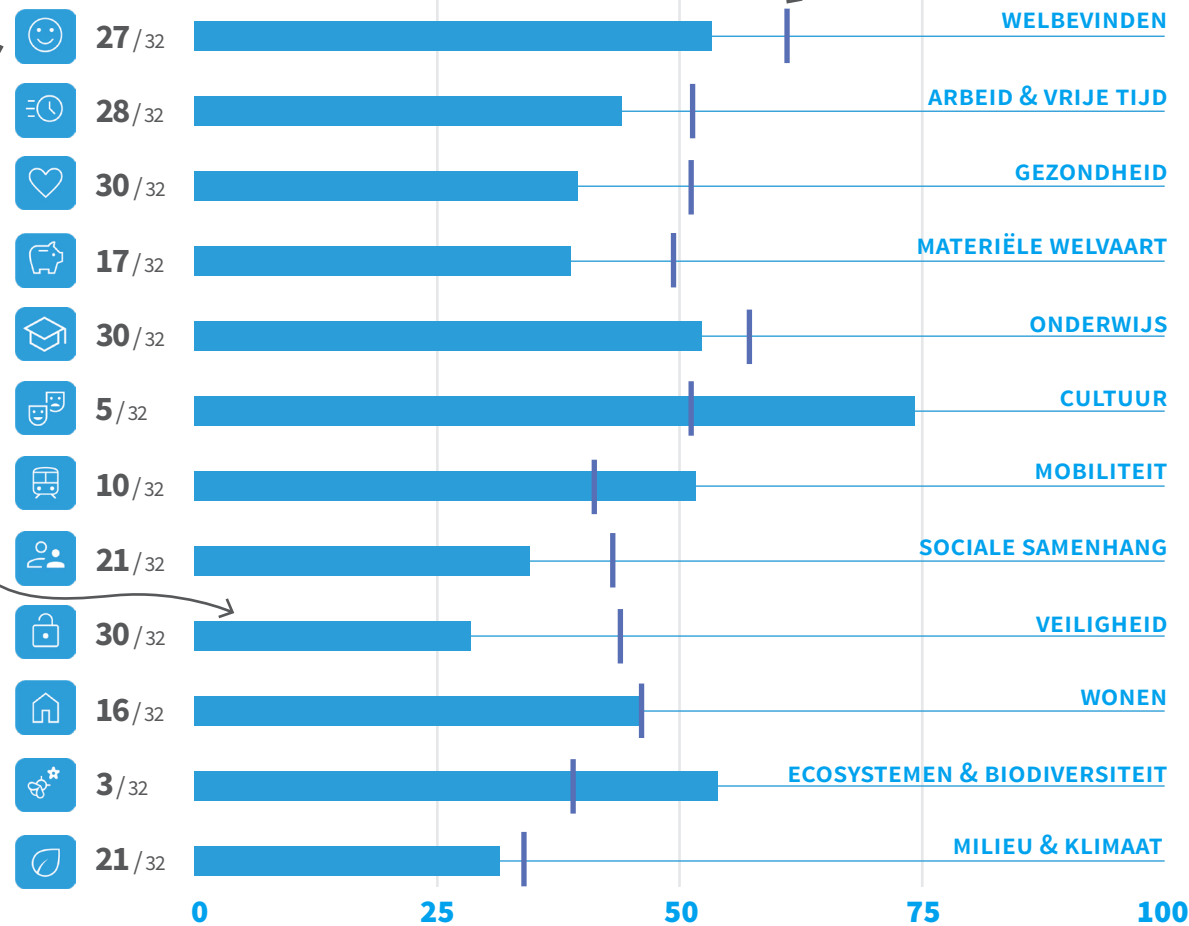
PSYCHISCHE KLACHTEN

19

EENZAAMHEID

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse grote gemeenten

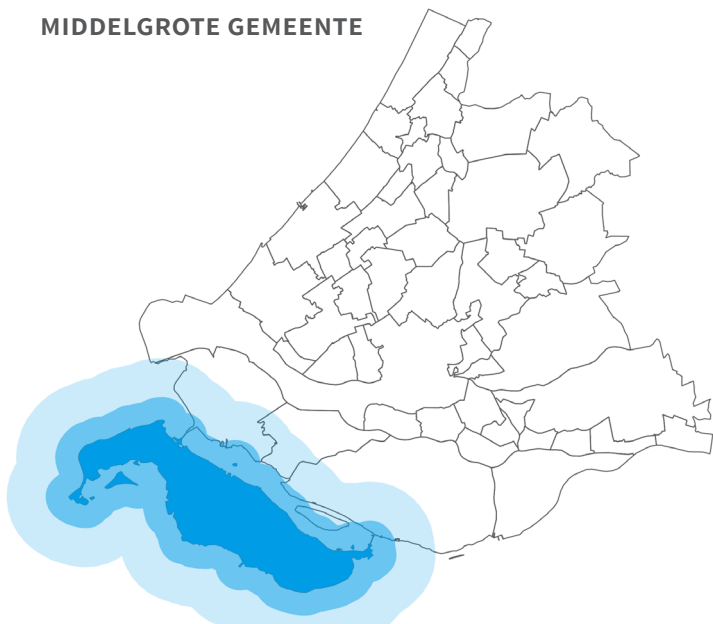

Gemiddelde Zuid-Holland

Goeree-Overflakkee

MIDDELGROTE GEMEENTE

Goeree-Overflakkee is de 40^e van de 63 Nederlandse middelgrote gemeenten in thema Welbevinden.

LANDELIJKE GEMEENTE

Een gemeente met een meer landelijk en agrarisch karakter.

Goeree-Overflakkee scoort op thema Veiligheid 57. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Goeree-Overflakkee

83

TEVREDENHEID MET HET
LEVEN

83

VERKEERSONVEILIGHEID

83

HITTESTRESS

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Goeree-Overflakkee

11

FILEZWAARTE

20

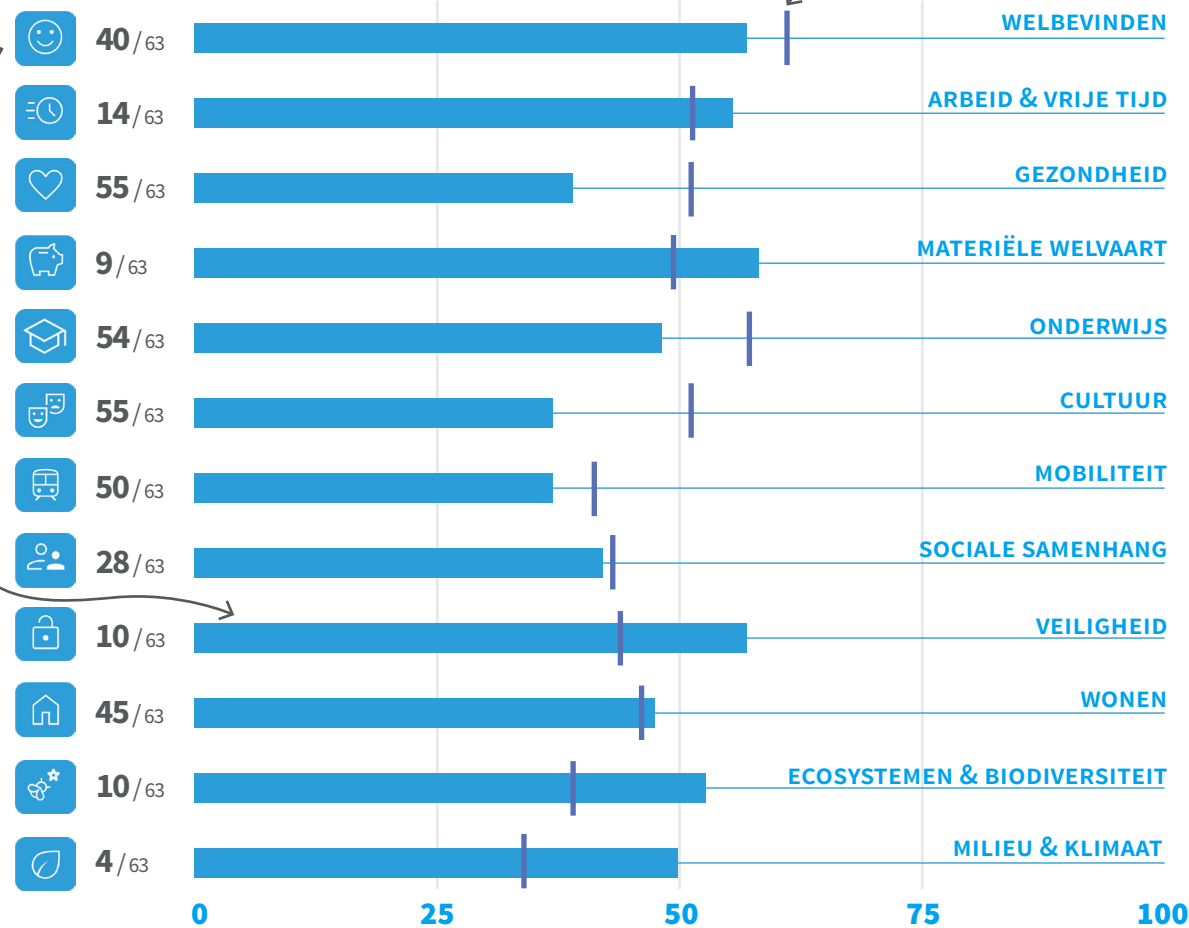
AFSTAND VOORTGEZET
ONDERWIJS

22

TEVREDENHEID WOONOMGE-
VING

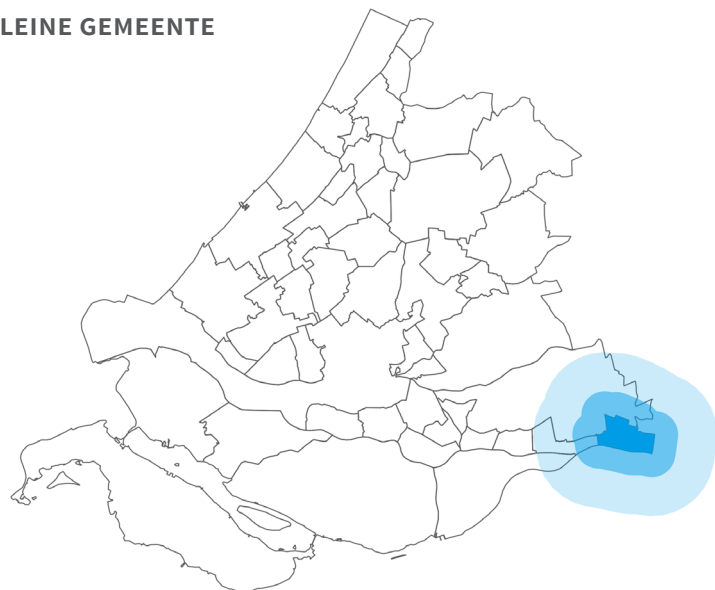
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse middelgrote gemeenten

Gorinchem

KLEINE GEMEENTE

Gorinchem is de 133^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

INDUSTRIEGEMEENTE

Een gemeente met veel industrie en logistiek, met een goede bereikbaarheid.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

WERKGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Gorinchem

87

AFSTAND MBO

80

BESCHERMD STADSGEZICHTEN

77

REGIE OVER HET LEVEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Gorinchem

14

BESCHERMD NATUURGEBIED

20

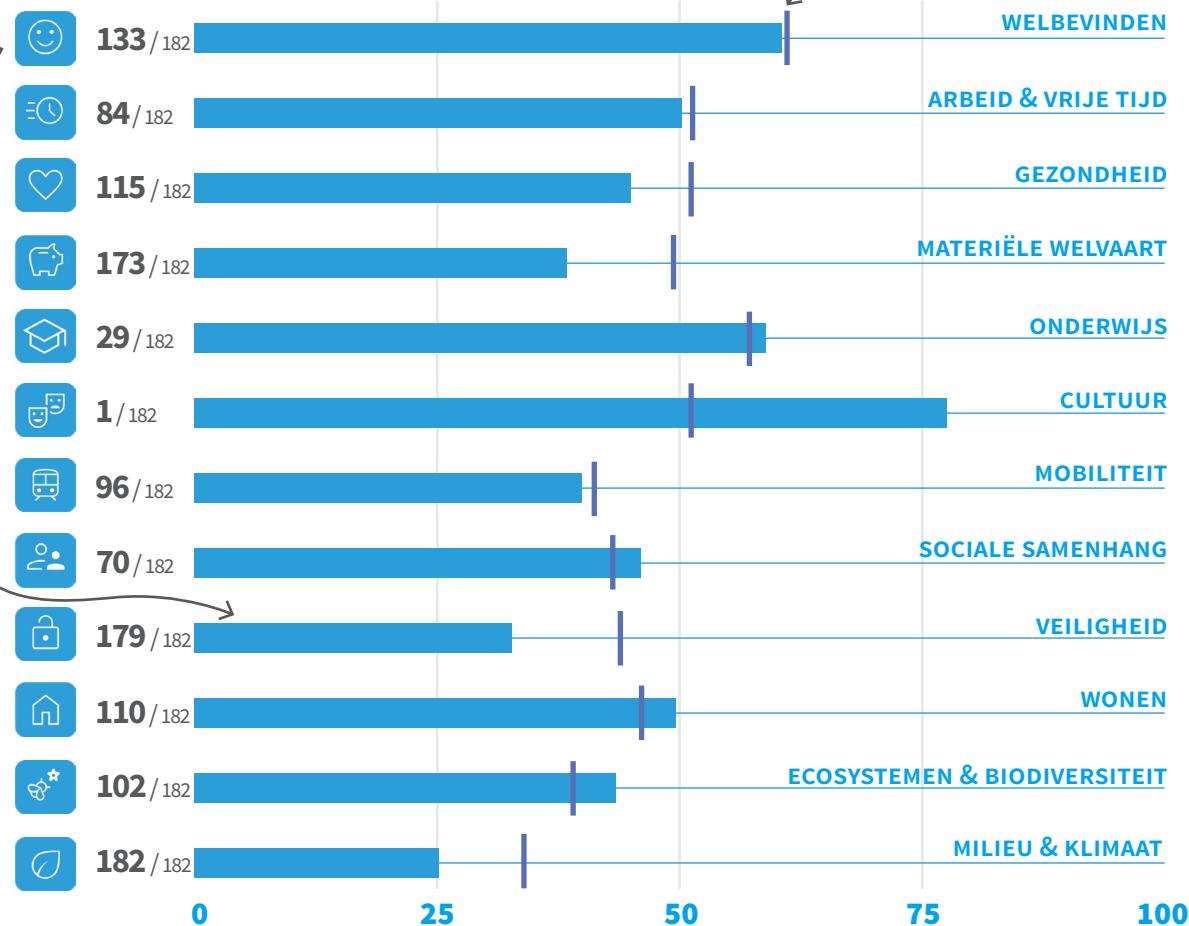
EENZAAMHEID

21

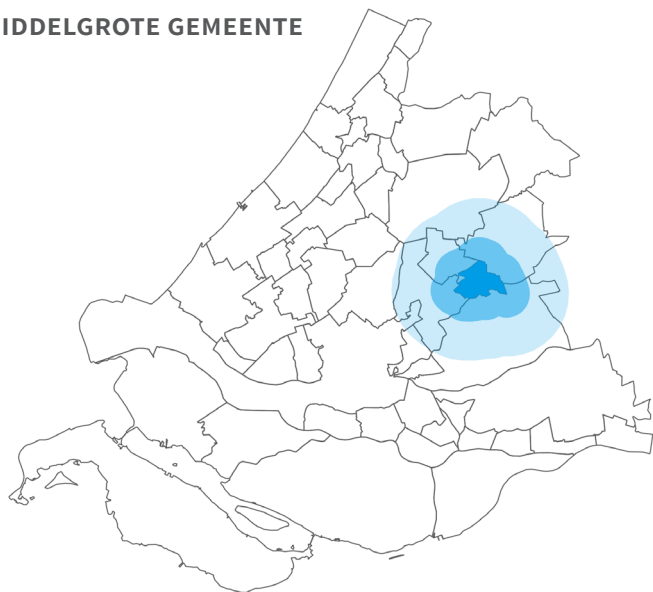
LANGDURIG ZIEK EN BEPERKT

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Gorinchem scoort op thema Veiligheid 33. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Gouda is de 46^e van de 63 Nederlandse middelgrote gemeenten in thema Welbevinden.

GROTE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

Gouda scoort op thema Veiligheid 28. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

CENTRUMGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Gouda

82

AFSTAND TOT BIBLIO-
THEEK

80

AFSTAND VOORTGEZET
ONDERWIJS

77

TOTAAL AFVAL

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Gouda

17

HITTESTRESS

18

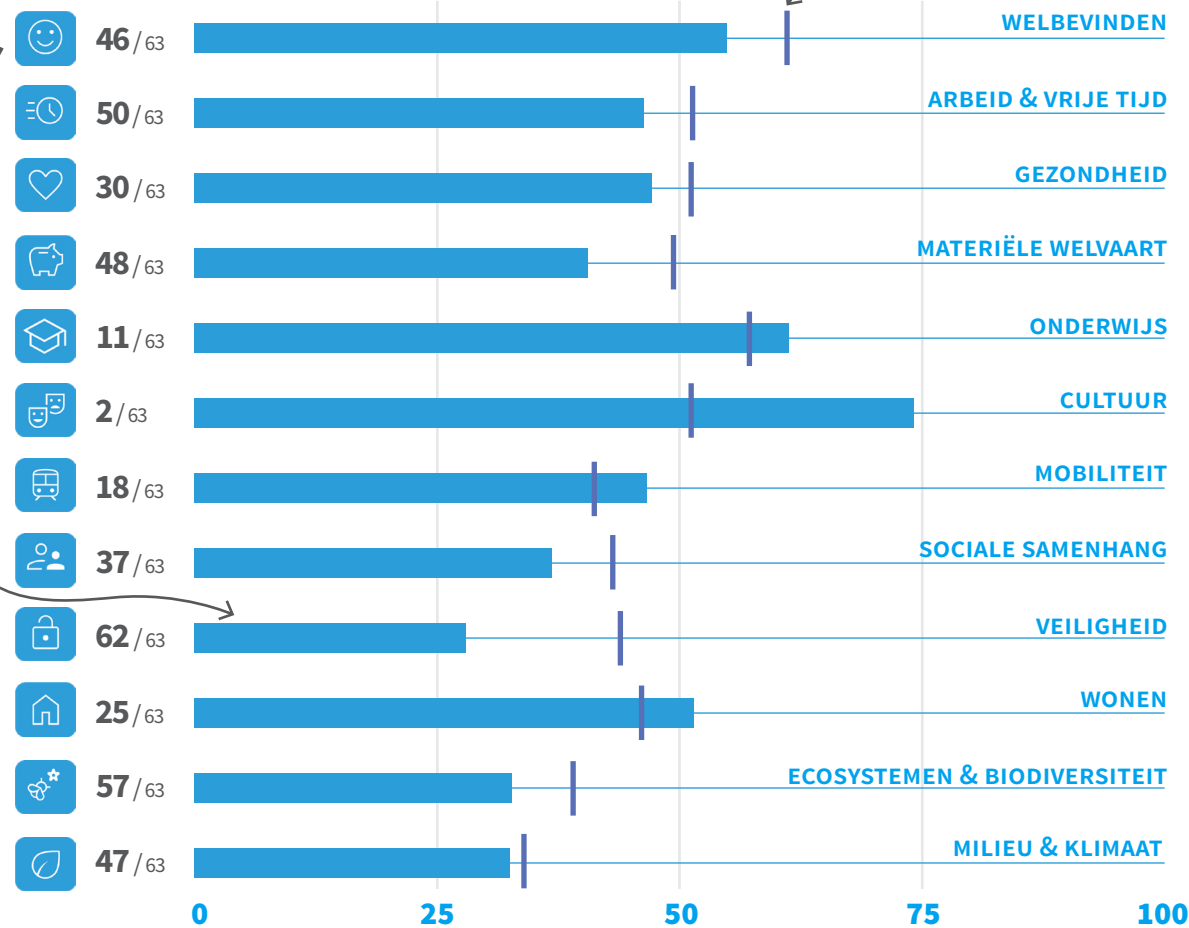
SOCIALE CONTACTEN

20

GELUIDHINDER BUREN

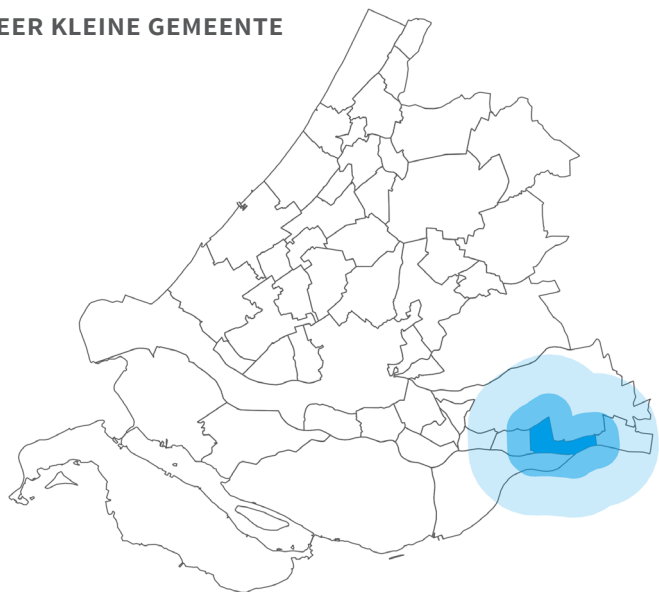
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse middelgrote gemeenten

Hardinxveld-Giessendam

ZEER KLEINE GEMEENTE

Hardinxveld-Giessendam is de 45^e van de 65 Nederlandse zeer kleine gemeenten in thema Welbevinden.

INDUSTRIEGEMEENTE

Een gemeente met veel industrie en logistiek, met een goede bereikbaarheid.

Hardinxveld-Giessendam scoort op thema Veiligheid 45. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

VOORMALIGE INDUSTRIEGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Hardinxveld-Giessendam

89

AFSTAND TREINSTATION

83

AFSTAND TOT BIBLIO-
THEEK

79

GEWELDS- EN SEKSUELE
DELICTEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Hardinxveld-Giessendam

4

RISICOCONTOUREN
BEDRIJVEN

12

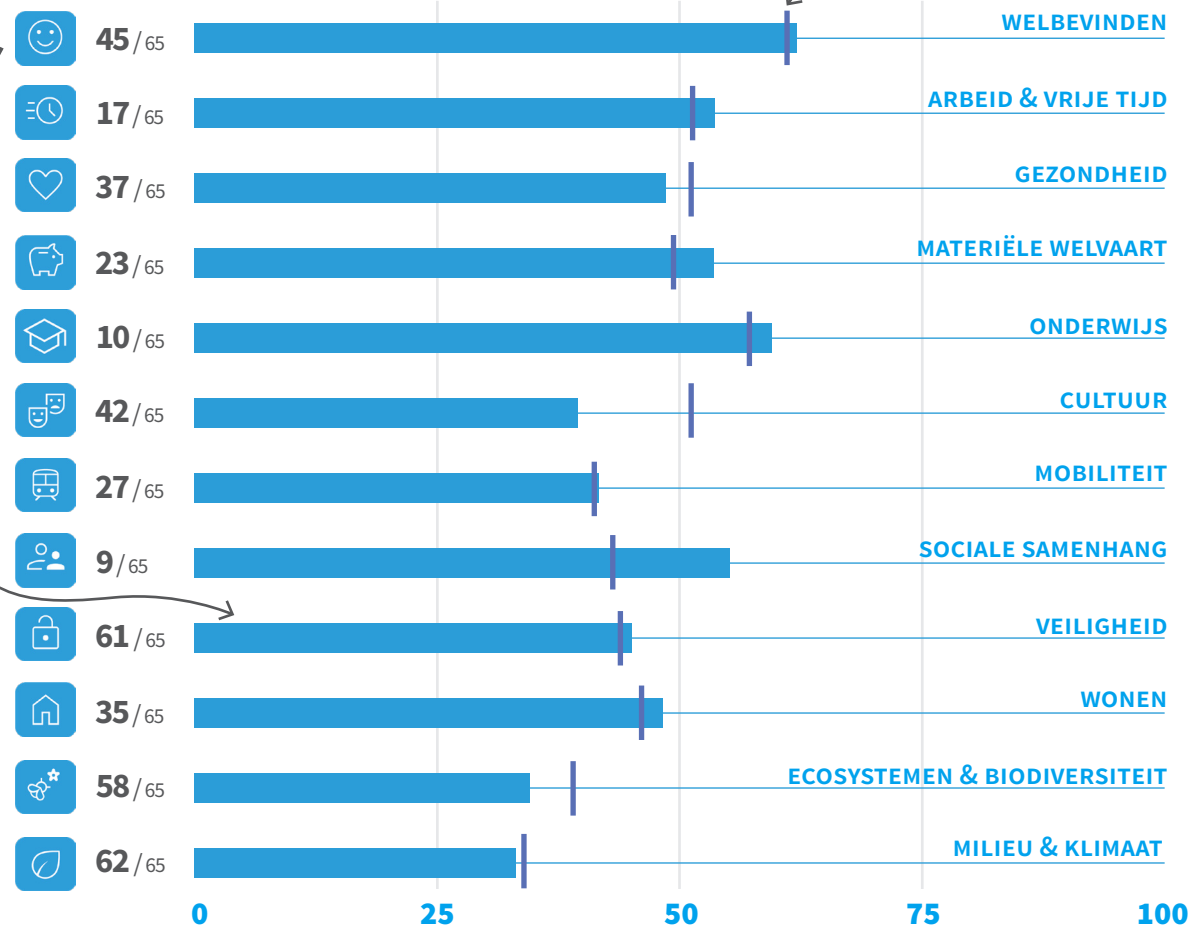
BESCHERMD NATUURGE-
BIED

22

OVERSTROMINGSRISICO

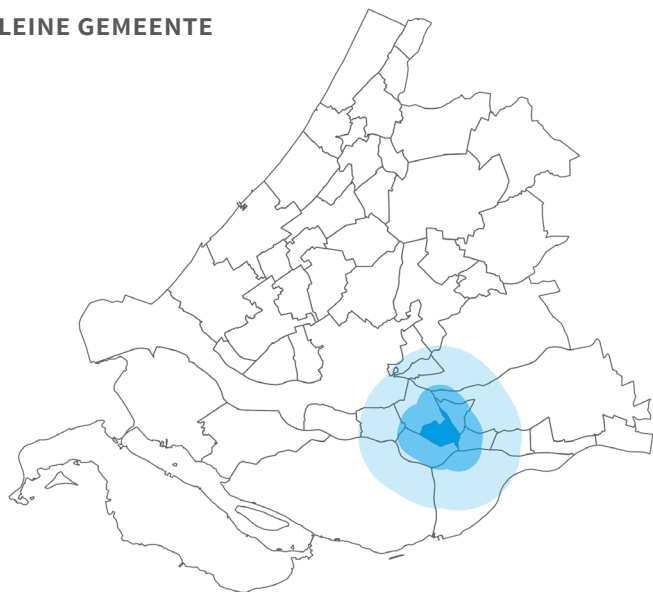
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse **zeer kleine** gemeenten

Hendrik-Ido-Ambacht

KLEINE GEMEENTE

Hendrik-Ido-Ambacht is de **101^e** van de **182** Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

GAZELLE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

Hendrik-Ido-Ambacht scoort op thema Veiligheid **43**. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

VOORMALIGE INDUSTRIEGEMEENTE

WOONGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht

82

GELUIDHINDER VERKEER
EN TRANSPORT

80

VERWIJZINGEN HALT

79

REGIE OVER HET LEVEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht

15

WERKGELEGENHEIDS-
FUNCTIE

15

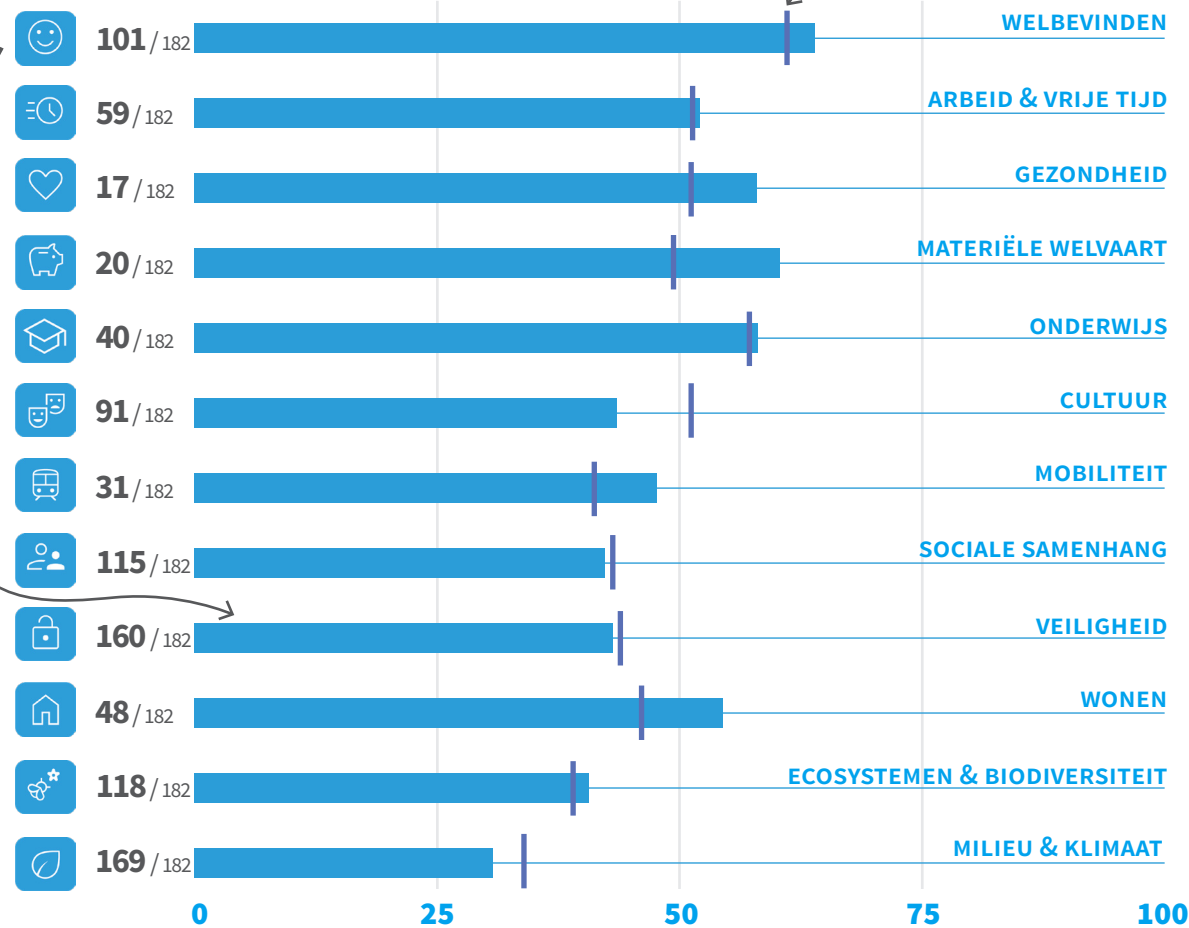
HITTESTRESS

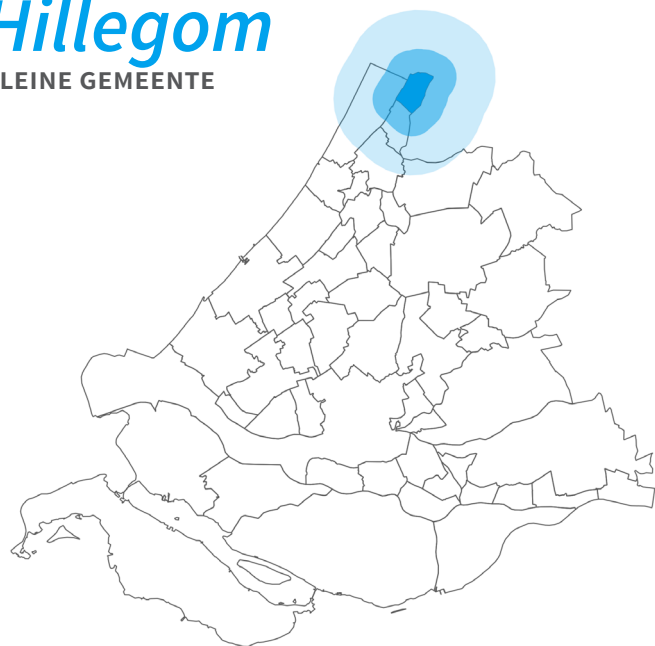
20

BETAALBARE KOOPWONINGEN

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Hillegom is de 96^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

LANDELIJKE GEMEENTE

Een gemeente met een meer landelijk en agrarisch karakter.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Hillegom

81

REGIE OVER HET LEVEN

81

RISICOCONTOUREN
BEDRIJVEN

77

AFSTAND TOT BIBLIOTHEEK

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Hillegom

11

GELUIDHINDER BUREN

16

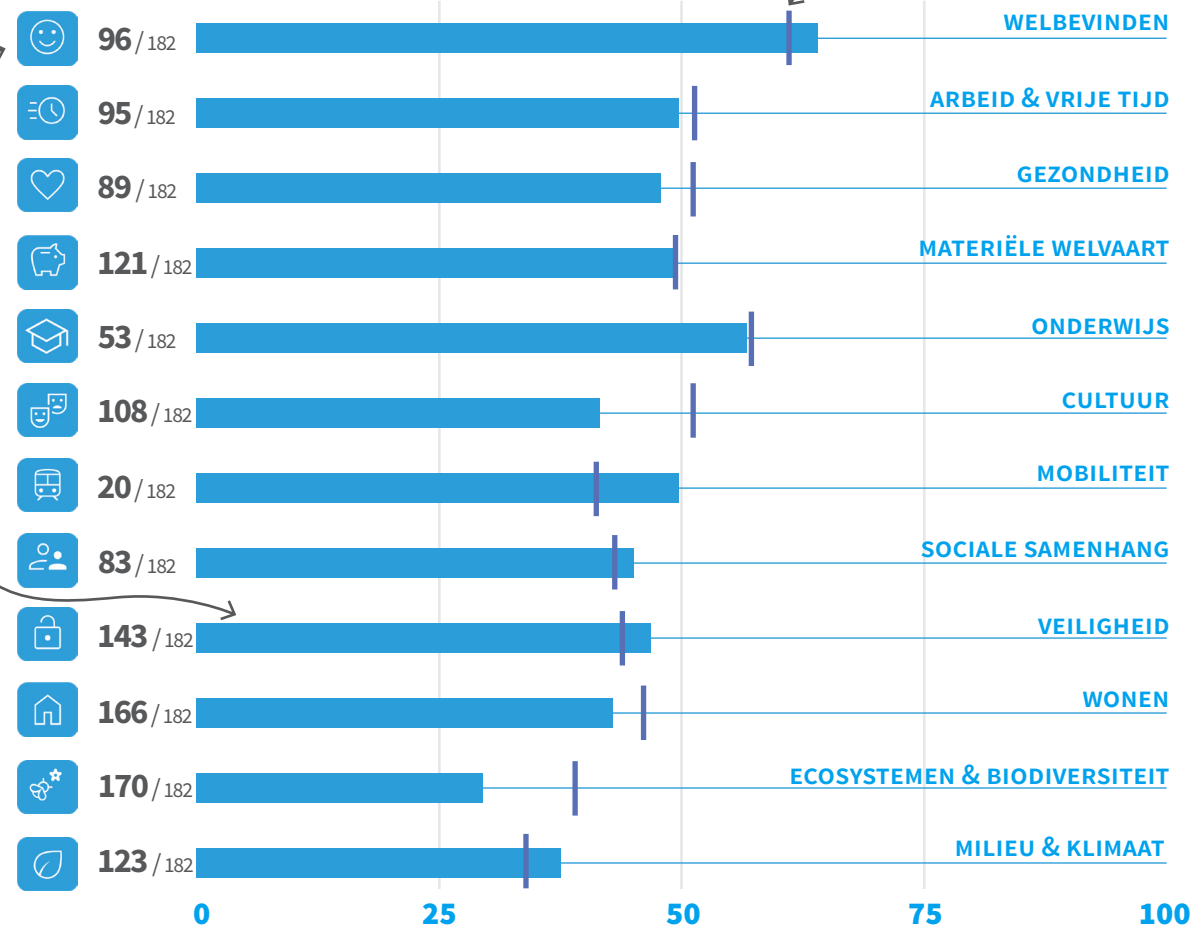
BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

18

WERKGELEGENHEIDSFUNCTIE

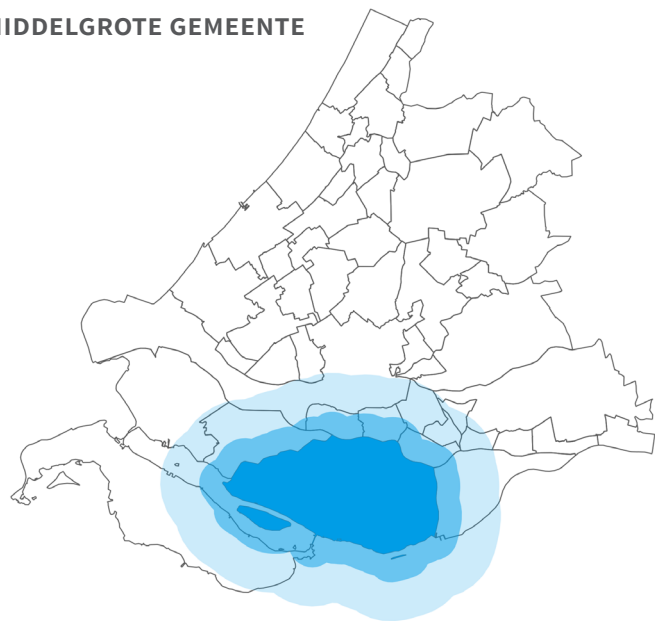
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Hoeksche Waard

MIDDELGROTE GEMEENTE

Hoeksche Waard is de 23^e van de 63 Nederlandse middelgrote gemeenten in thema Welbevinden.

LANDELIJKE GEMEENTE

Een gemeente met een meer landelijk en agrarisch karakter.

Hoeksche Waard scoort op thema Veiligheid 57.
De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Hoeksche Waard

79

OPENBAAR LAAG GROEN

78

TEVREDENHEID MET HET
LEVEN

77

BESTEEDBAAR INKOMEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Hoeksche Waard

22

WERKGELEGENHEIDS-
FUNCTIE

22

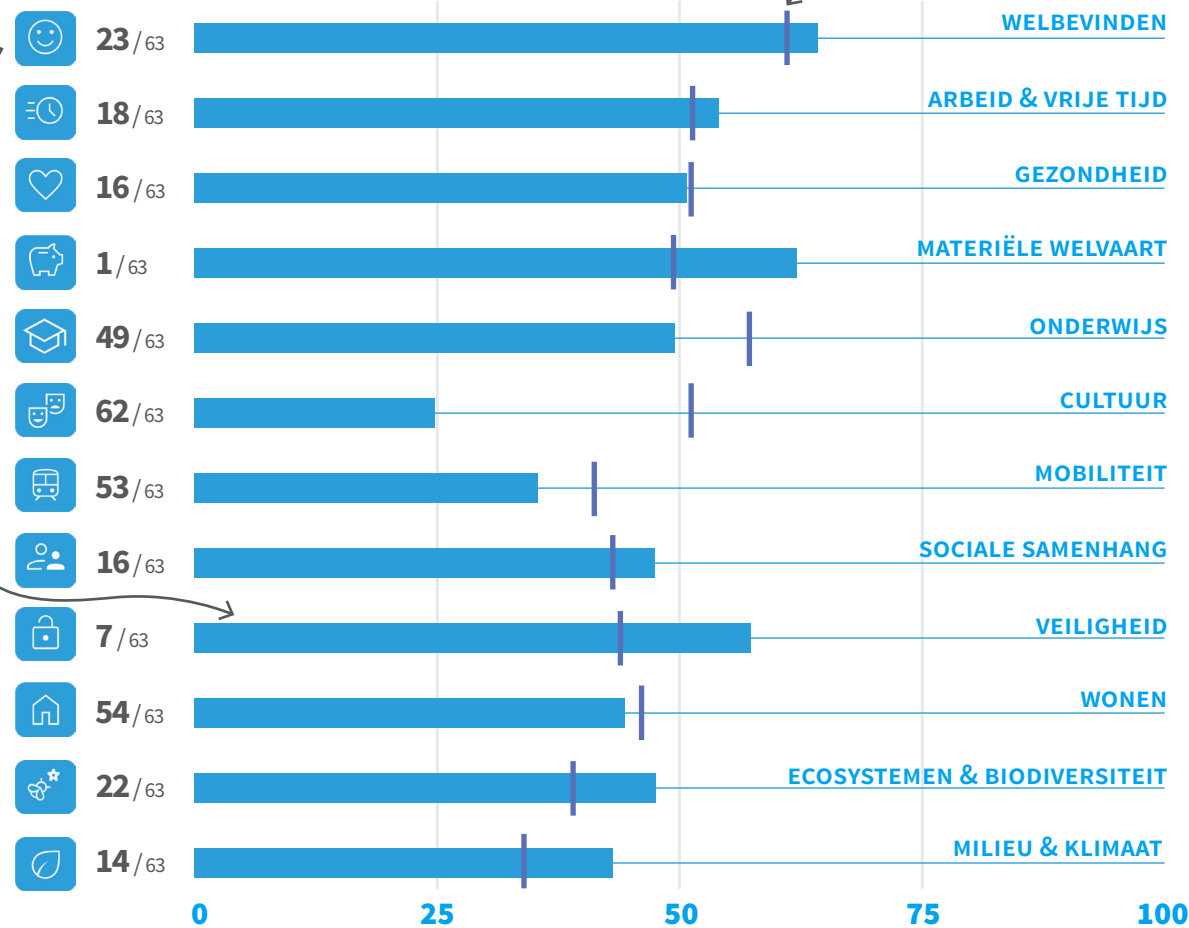
TEVREDENHEID WOON-
OMGEVING

23

AFSTAND TREINSTATION

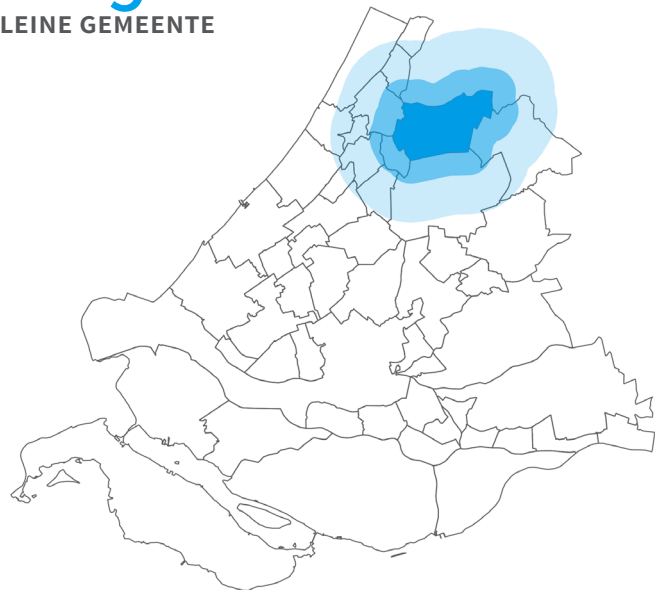
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse middelgrote gemeenten

Kaag en Braassem

KLEINE GEMEENTE

Kaag en Braassem is de 44^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

GAZELLE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

Kaag en Braassem scoort op thema Veiligheid 49. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Kaag en Braassem

81

REGIE OVER HET LEVEN

77

BESTEEDBAAR INKOMEN

76

LEVENSV ERWACHTING

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Kaag en Braassem

10

BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

13

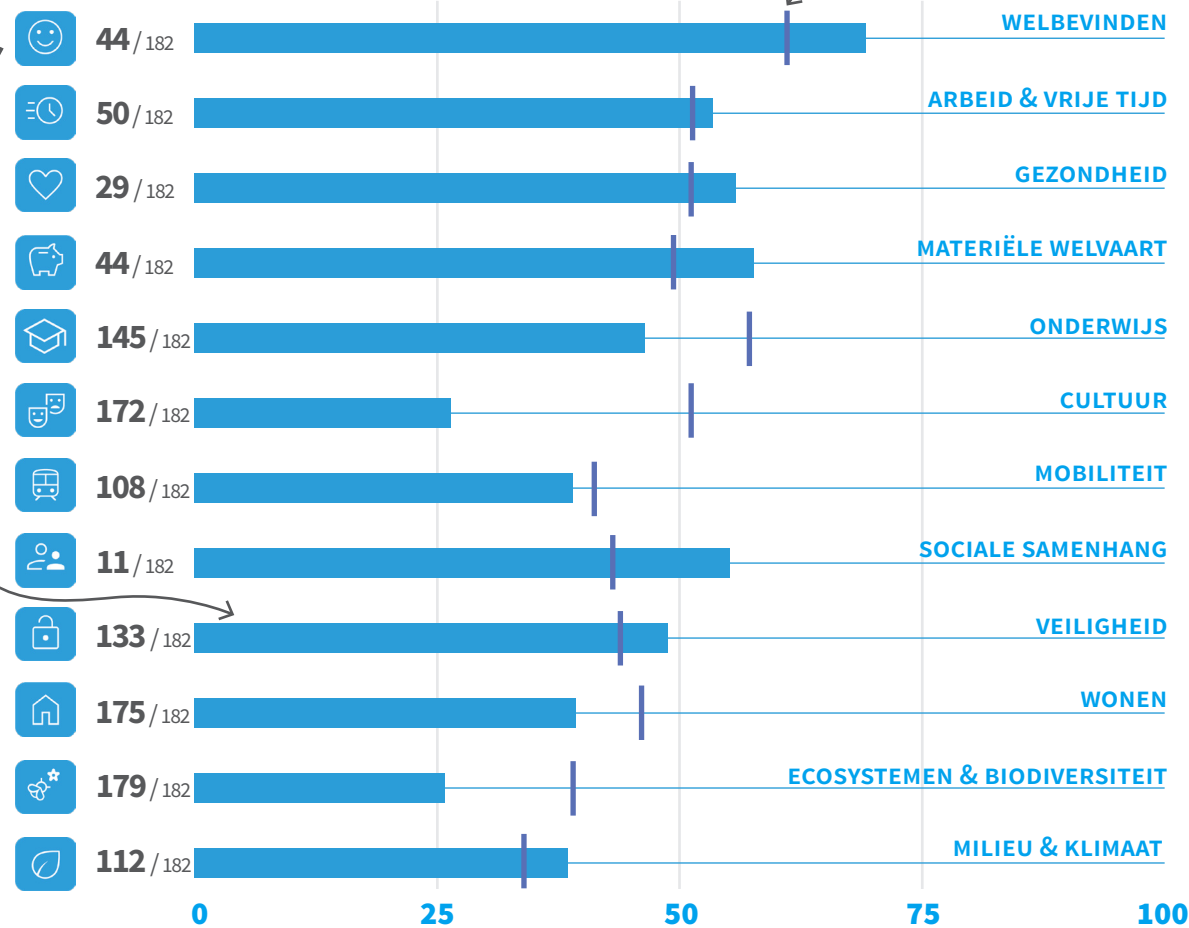
OPENBAAR BOMEN

19

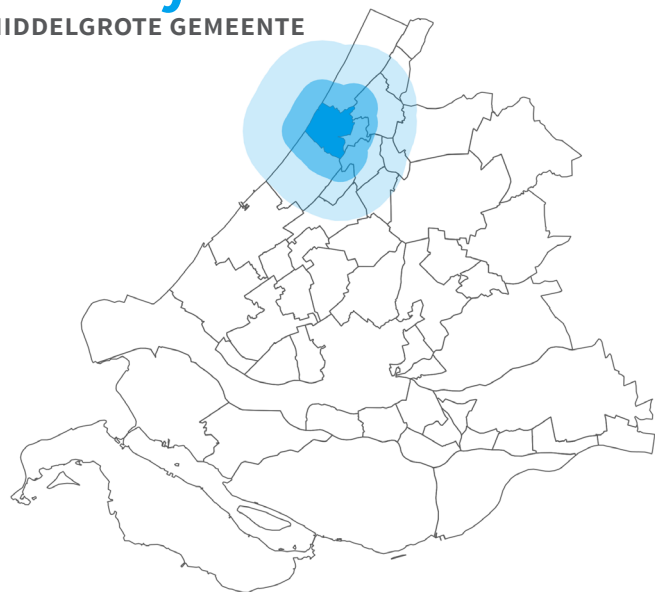
WERKGELEGENHEIDSFUNCTIE

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse *kleine* gemeenten

Katwijk is de 11^e van de 63 Nederlandse middelgrote gemeenten in thema Welbevinden.

RECREATIEVE GEMEENTE

Een gemeente liggend aan de Zuid-Hollandse kust, met een focus op recreatie en toerisme.

Katwijk scoort op thema Veiligheid 44. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

CENTRUMGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Katwijk

83

AFSTAND TOT BIBLIO-
THEEK

81

REGIE OVER HET LEVEN

81

OVERSTROMINGSRISICO

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Katwijk

16

BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

18

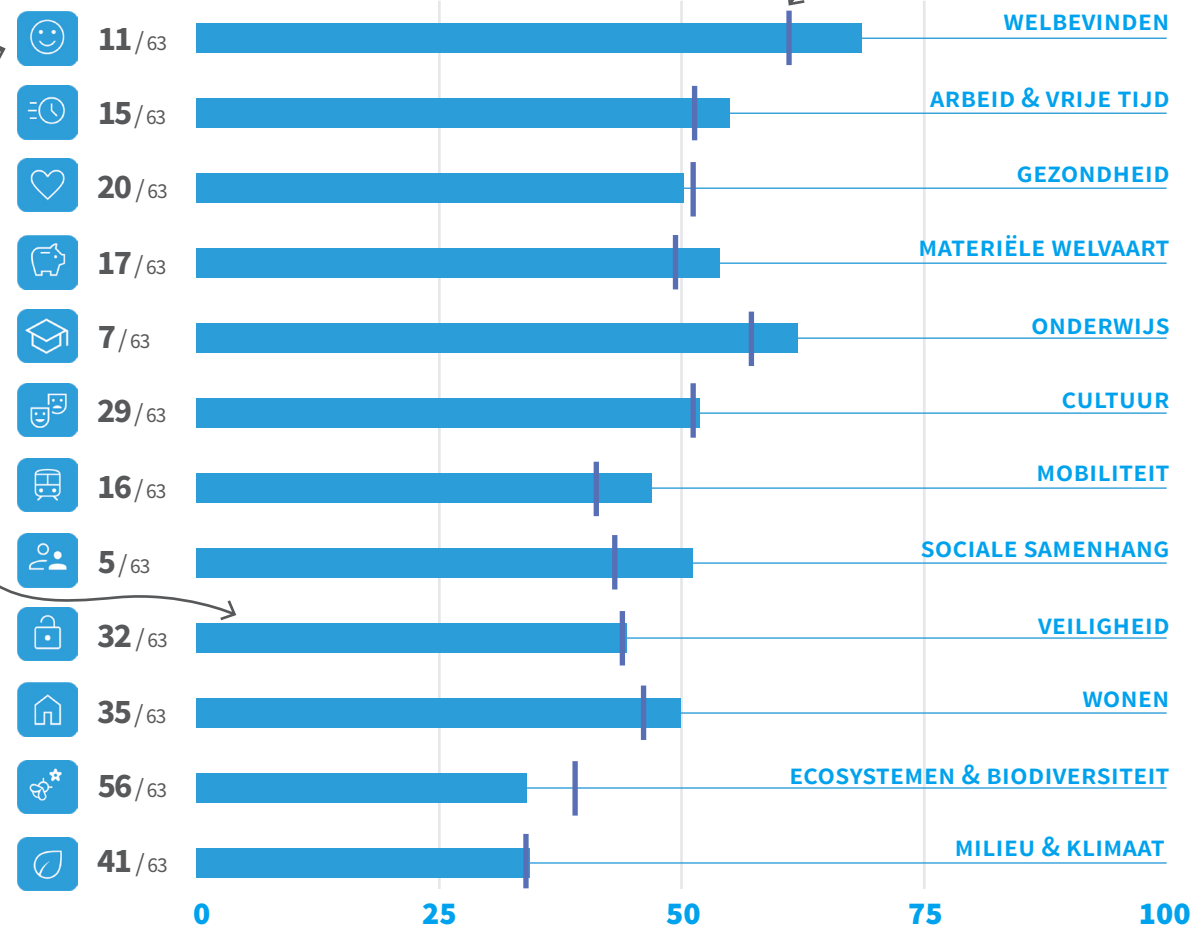
HITTESTRESS

20

GELUIDHINDER BUREN

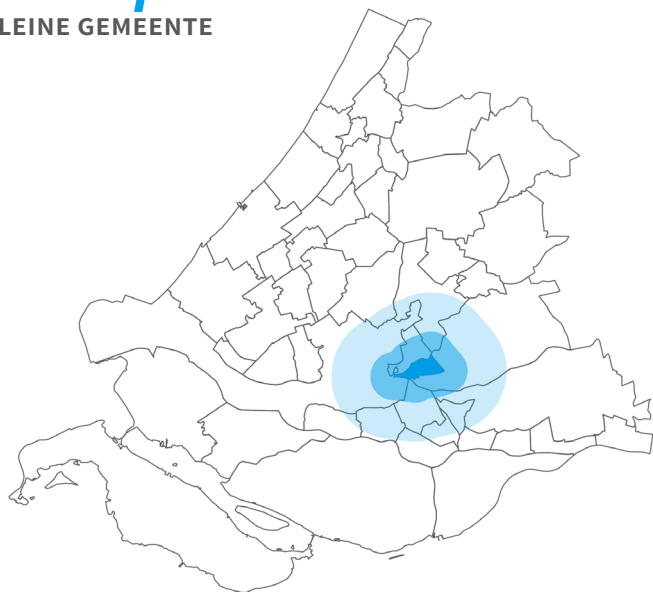
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse middelgrote gemeenten

Krimpen aan den IJssel

KLEINE GEMEENTE

Krimpen aan den IJssel is de 173^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

SUBURBANE GEMEENTE

Een gemeente grenzend aan een grotere stad, met een overwegend woonkarakter.

Krimpen aan den IJssel scoort op thema Veiligheid 48. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

WOONGEMEENTE

VOORMALIGE INDUSTRIEGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Krimpen aan den IJssel

85

VERWIJZINGEN HALT

81

ONTSLUITING BEDRIJ-
VENTERREINEN

77

ARBEIDSONGESCHIKTHEID

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Krimpen aan den IJssel

13

HITTESTRESS

16

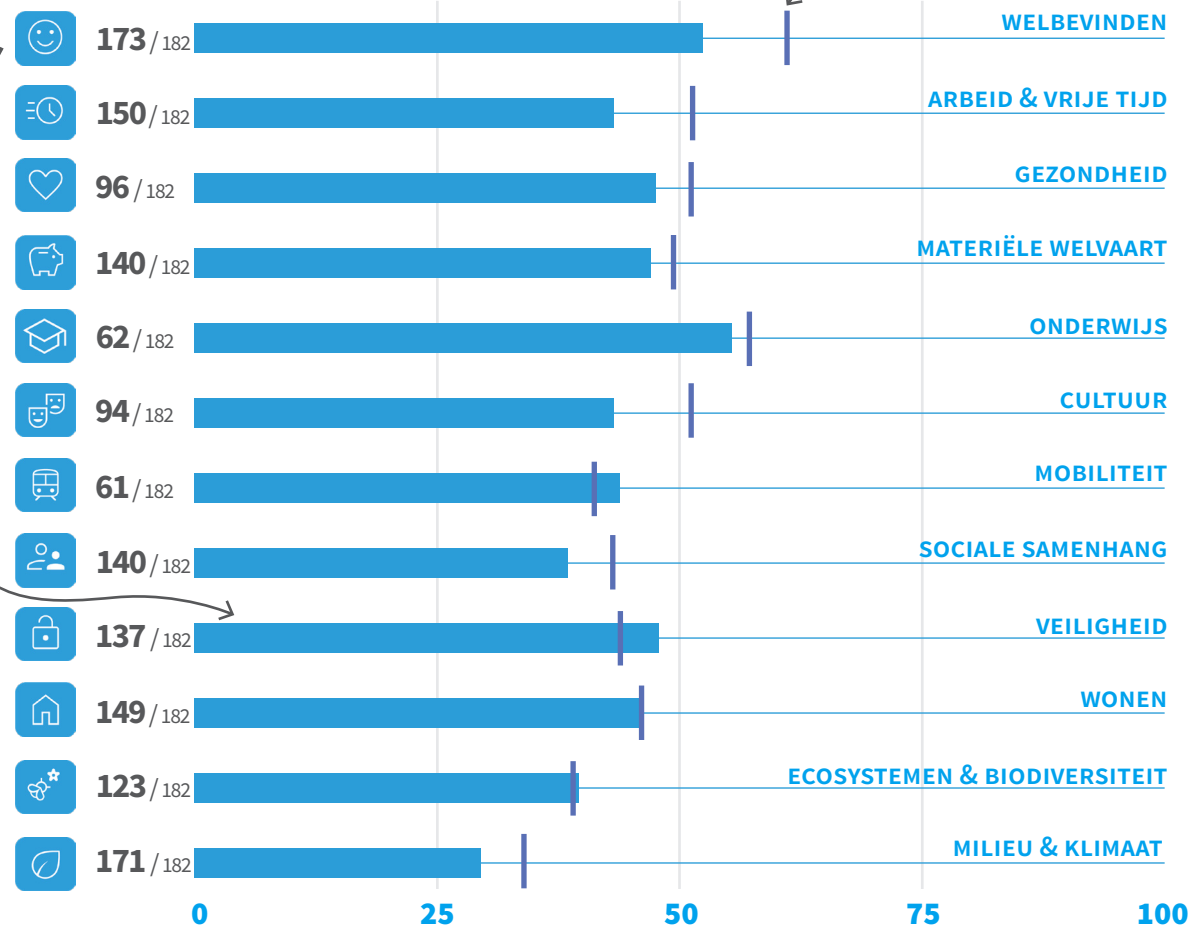
WERKGELEGENHEIDS-
FUNCTIE

17

ONVEILIGHEIDSGEVOEL

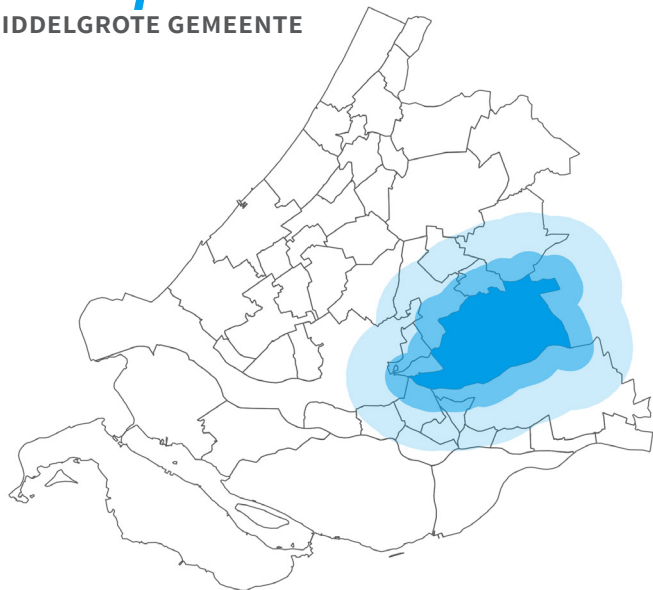
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Krimpenerwaard

MIDDELGROTE GEMEENTE

LANDELIJKE GEMEENTE

Een gemeente met een meer landelijk en agrarisch karakter.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

CENTRUMGEMEENTE

AGRARISCHE GEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Krimpenerwaard

81

TEVREDENHEID MET HET
LEVEN

79

REGIE OVER HET LEVEN

76

JEUGDWERKLOOSHEID

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Krimpenerwaard

19

OVERSTROMINGSRISICO

20

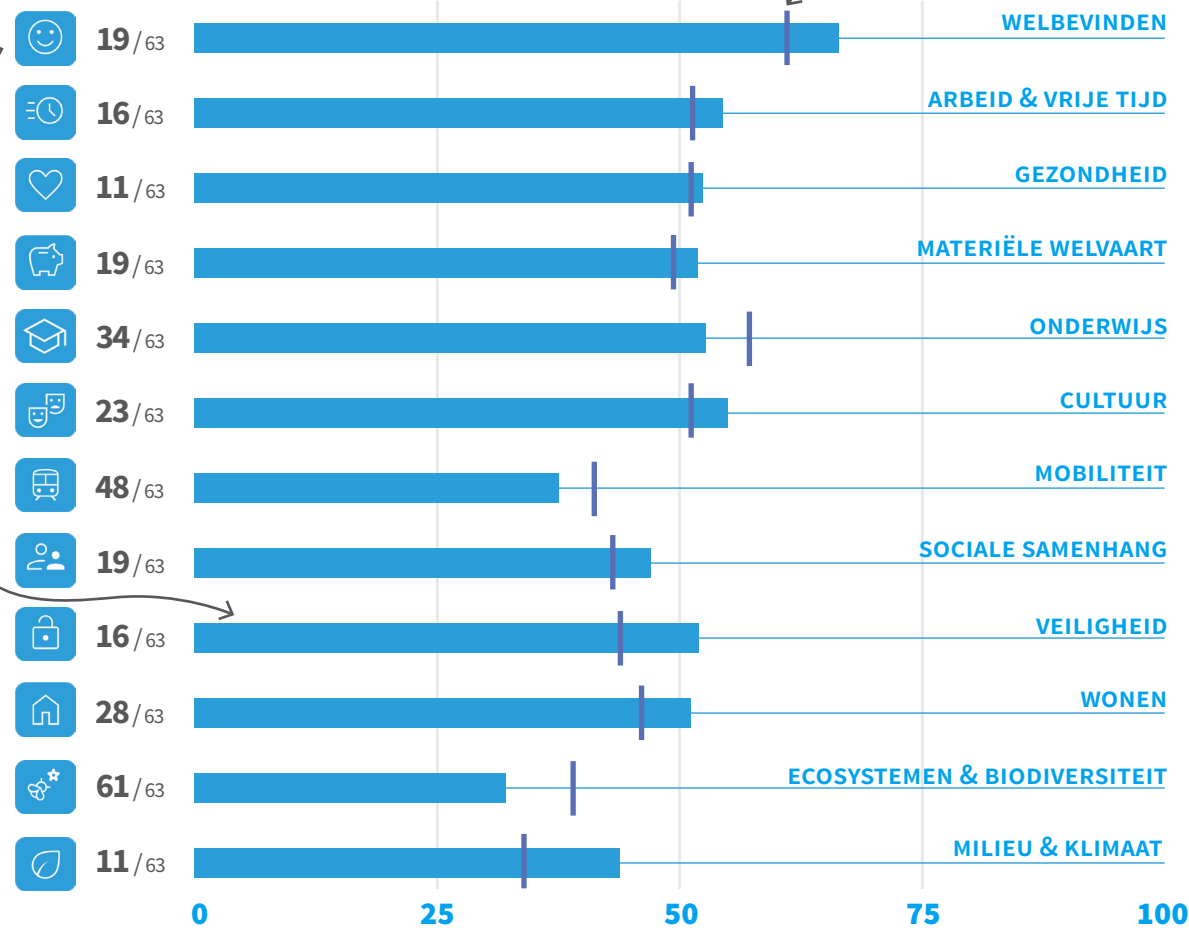
WERKGELEGENHEIDS-
FUNCTIE

25

AFSTAND TREINSTATION

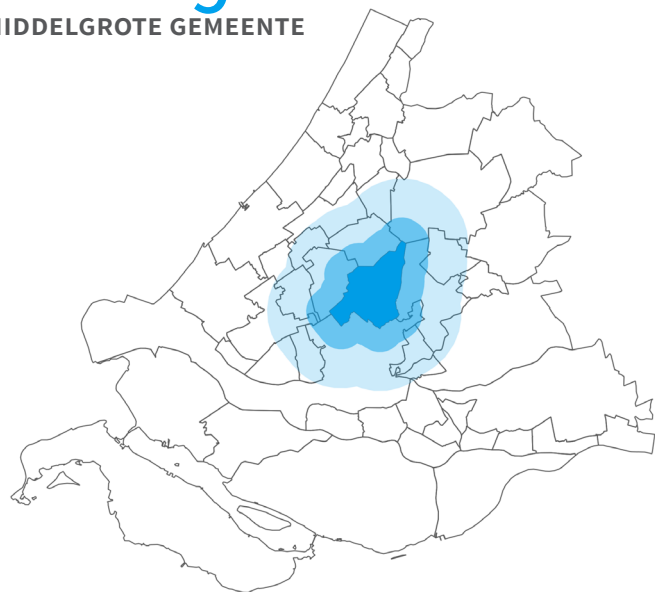
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse *middelgrote* gemeenten

Lansingerland

MIDDELGROTE GEMEENTE

Lansingerland is de 9^e van de 63 Nederlandse middelgrote gemeenten in thema Welbevinden.

GAZELLE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Lansingerland

86

REGIE OVER HET LEVEN

85

VERWIJZINGEN HALT

81

BESTEEDBAAR INKOMEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Lansingerland

8

BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

14

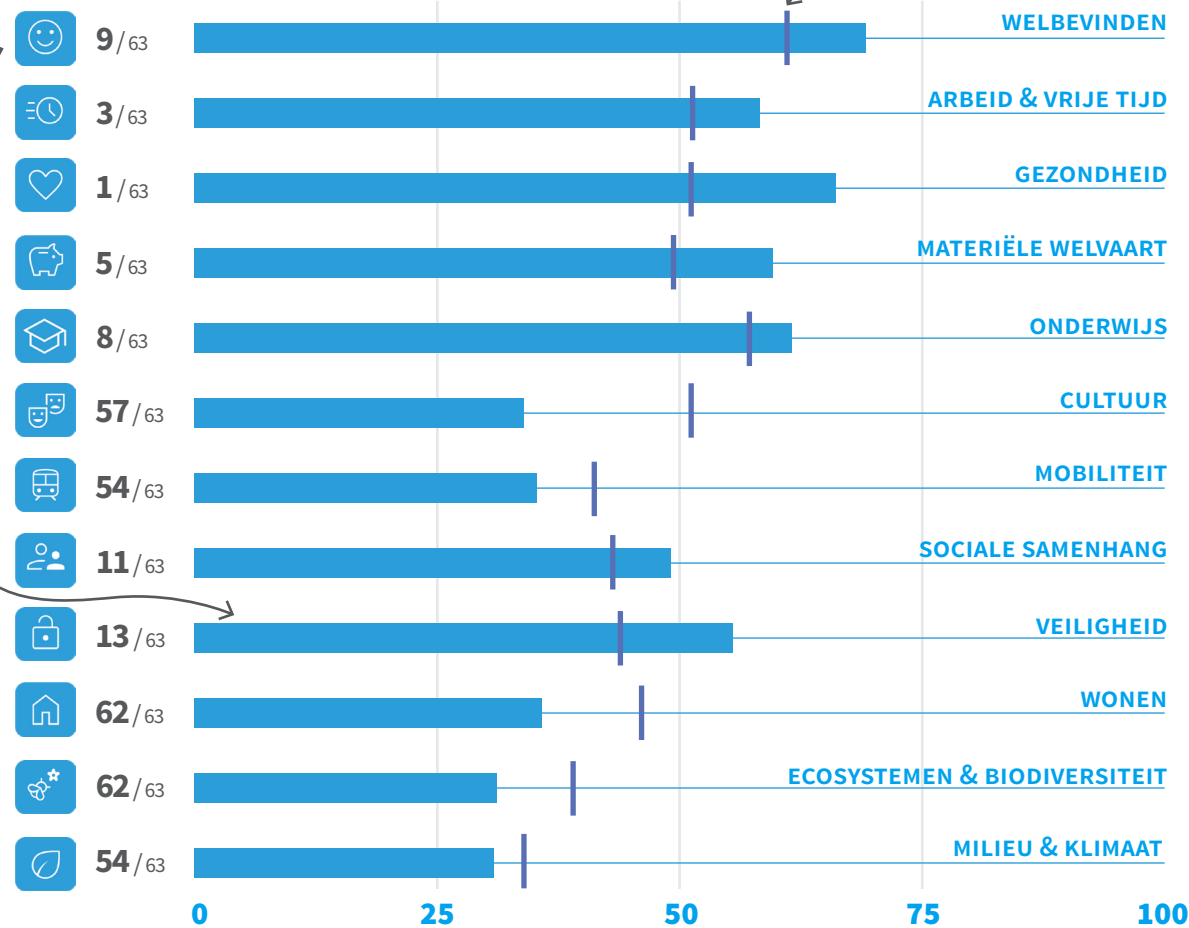
HITTESTRESS

22

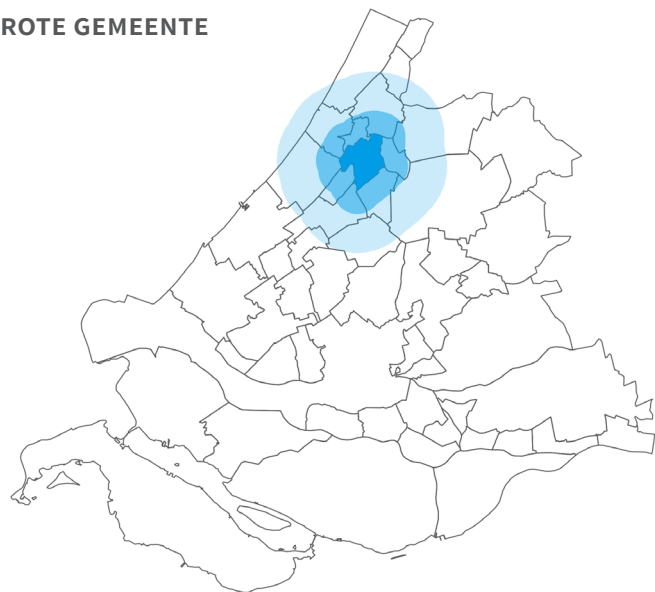
TEVREDENHEID WOONOMGE-
VING

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse *middelgrote* gemeenten

Gemiddelde Zuid-Holland

Leiden is de 10^e van de 32 Nederlandse grote gemeenten in thema Welbevinden.

GROTE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

HISTORISCHE GEMEENTE

CENTRUMGEMEENTE

STUDENTENSTAD

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Leiden

91

AFSTAND MBO

84

CAPACITEIT WO-HBO

82

VERTROUWEN IN ANDEREN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Leiden

10

GELUIDHINDER BUREN

12

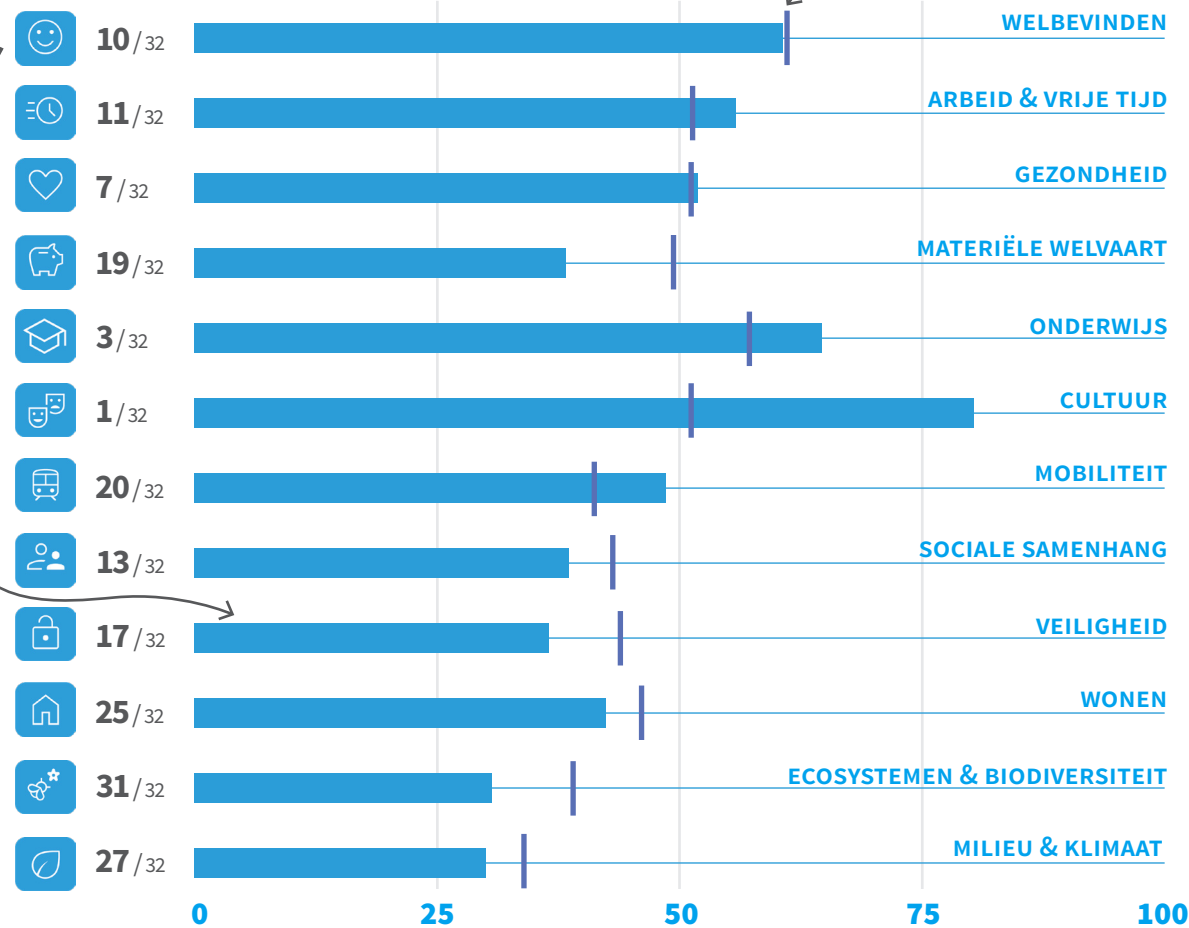
HITTESTRESS

19

EENZAAMHEID

THEMA SCORES

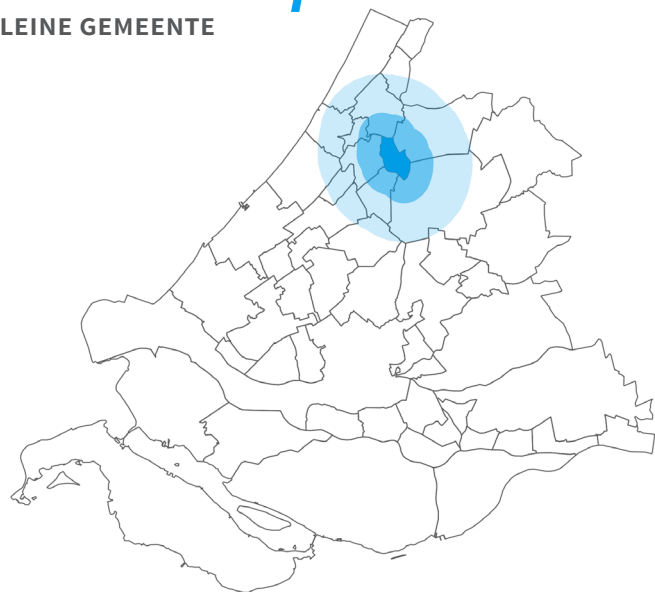
ten opzichte van alle Nederlandse grote gemeenten

Leiden scoort op thema Veiligheid 37. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Leiderdorp

KLEINE GEMEENTE

Leiderdorp is de 140^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

SUBURBANE GEMEENTE

Een gemeente grenzend aan een grotere stad, met een overwegend woonkarakter.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

Leiderdorp scoort op thema Veiligheid 49. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Leiderdorp

81

AFSTAND MUSEA

78

REGIE OVER HET LEVEN

77

VERTROUWEN IN INSTITUTIES

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Leiderdorp

18

BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

20

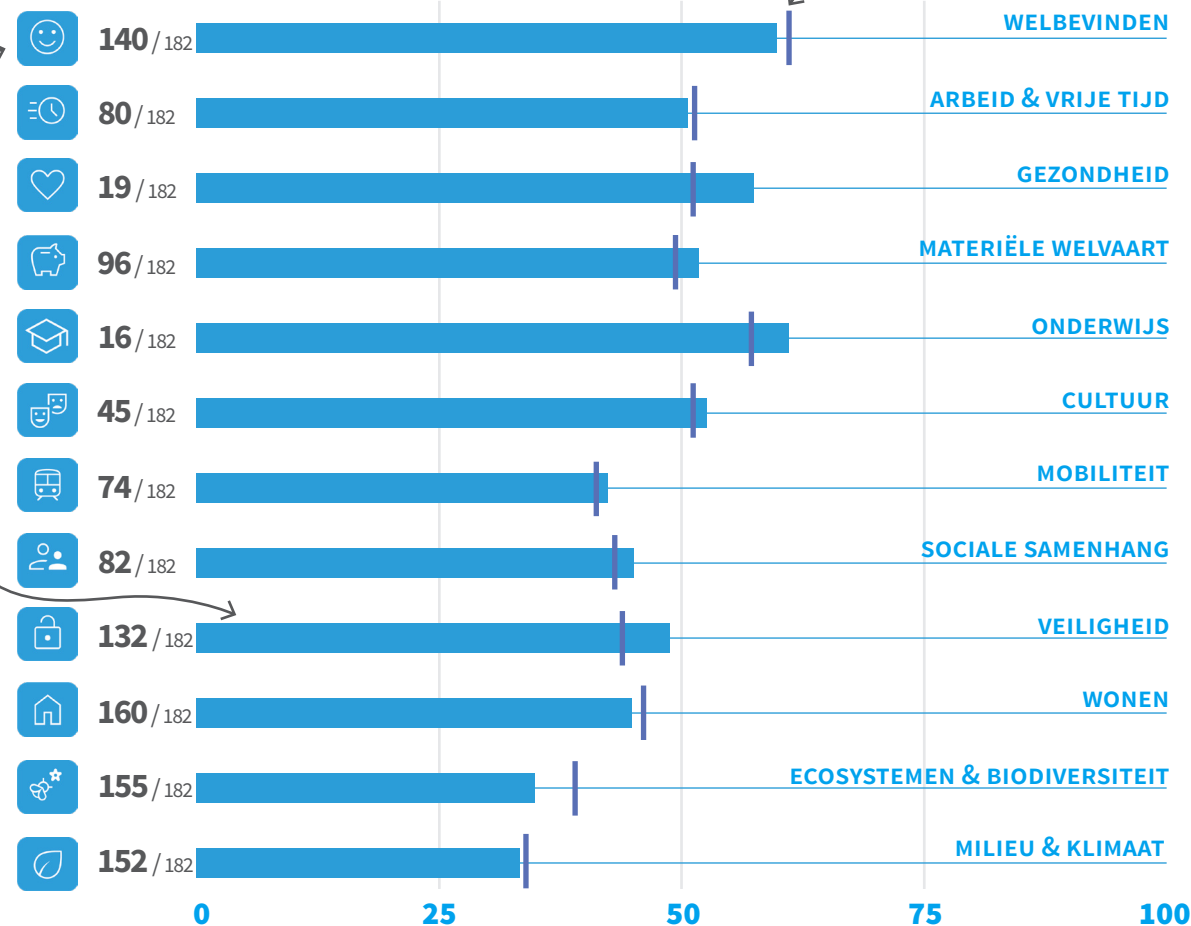
HITTESTRESS

25

GELUIDHINDER VERKEER EN
TRANSPORT

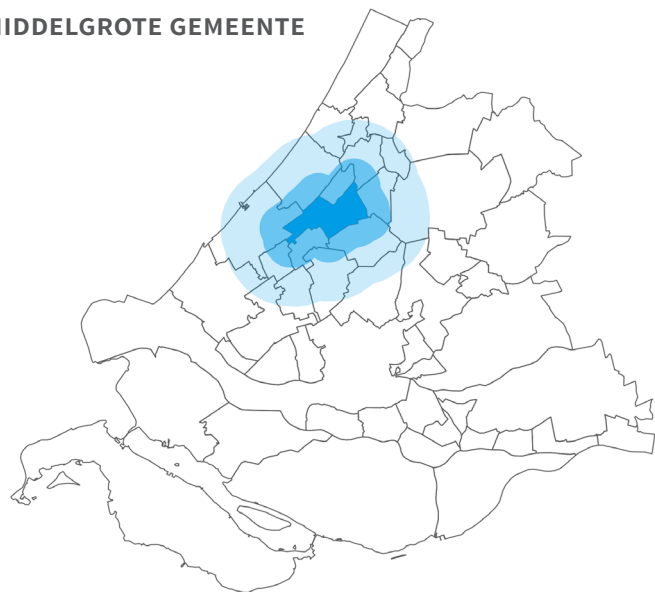
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Leidschendam-Voorburg

MIDDELGROTE GEMEENTE

Leidschendam-Voorburg is de 30^e van de 63 Nederlandse middelgrote gemeenten in thema Welbevinden.

SUBURBANE GEMEENTE

Een gemeente grenzend aan een grotere stad, met een overwegend woonkarakter.

Leidschendam-Voorburg scoort op thema Veiligheid 40. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

WOONGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Leidschendam-Voorburg

82

OVERSTROMINGSRISICO

80

AFSTAND VOORTGEZET
ONDERWIJS

77

TOTAAL AFVAL

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Leidschendam-Voorburg

14

WERKGELEGENHEIDS-
FUNCTIE

20

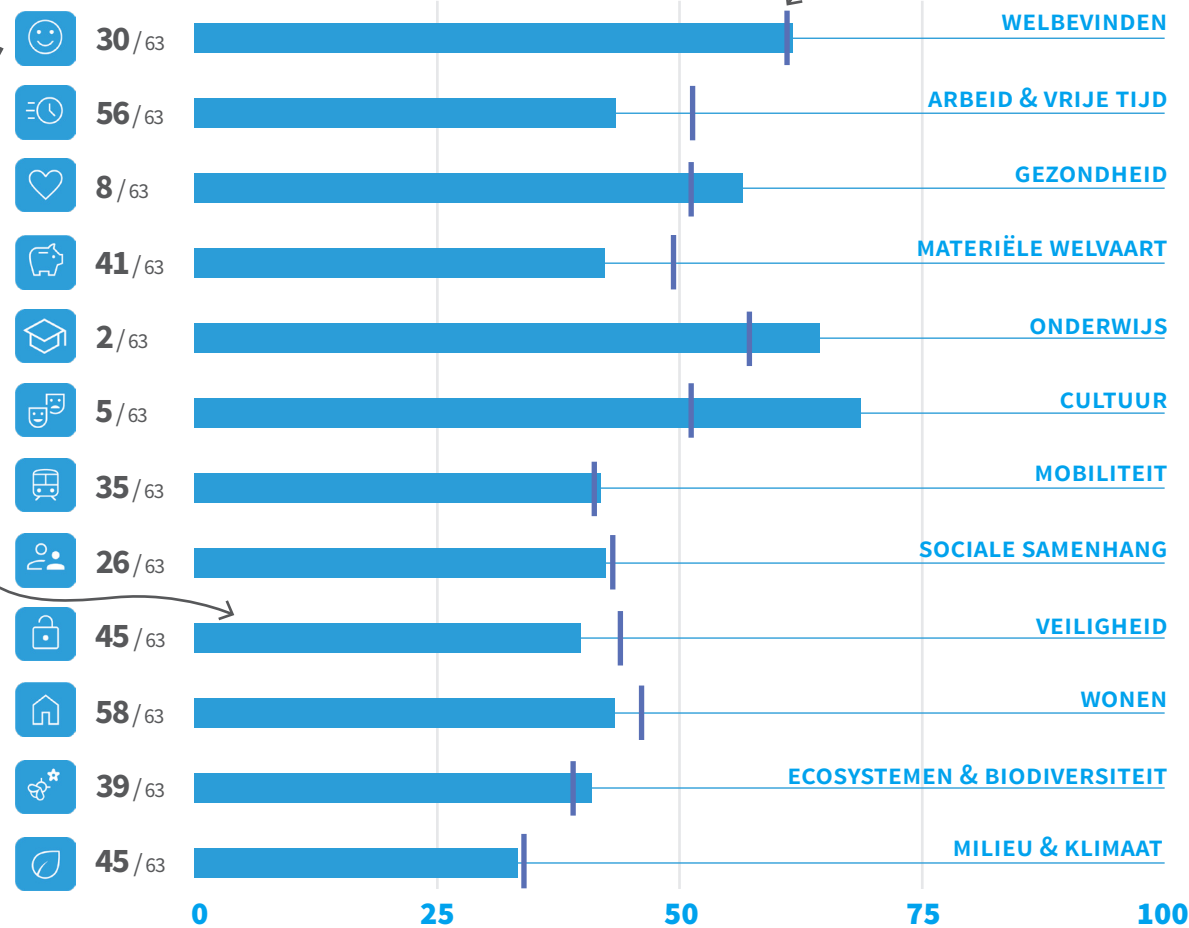
EENZAAMHEID

21

VERKEERSONVEILIGHEID

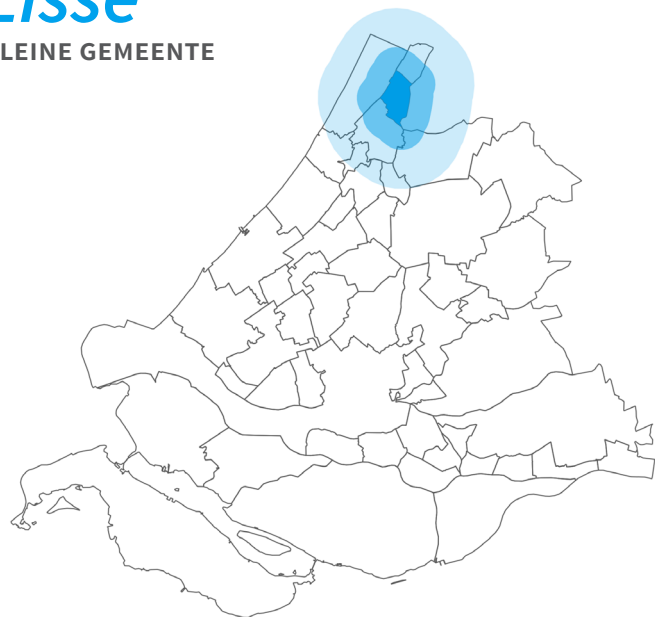
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse middelgrote gemeenten

Lisse

KLEINE GEMEENTE

Lisse is de 60^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

LANDELIJKE GEMEENTE

Een gemeente met een meer landelijk en agrarisch karakter.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Lisse

99

RISICOCONTOUREN
BEDRIJVEN

93

AFSTAND TOT BIOSCOOP

79

REGIE OVER HET LEVEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Lisse

11

GELUIDHINDER BUREN

17

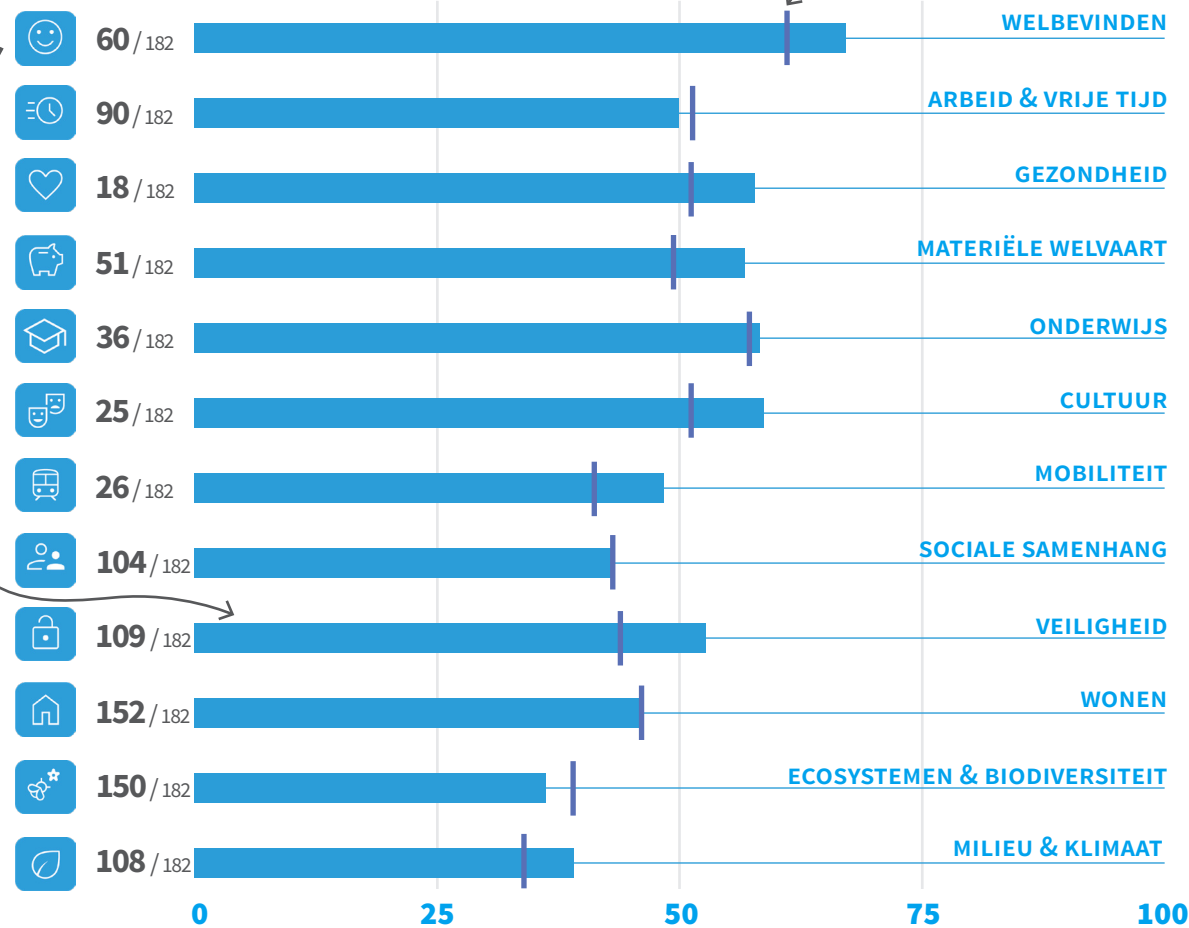
BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

23

WERKGELEGENHEIDSFUNCTIE

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

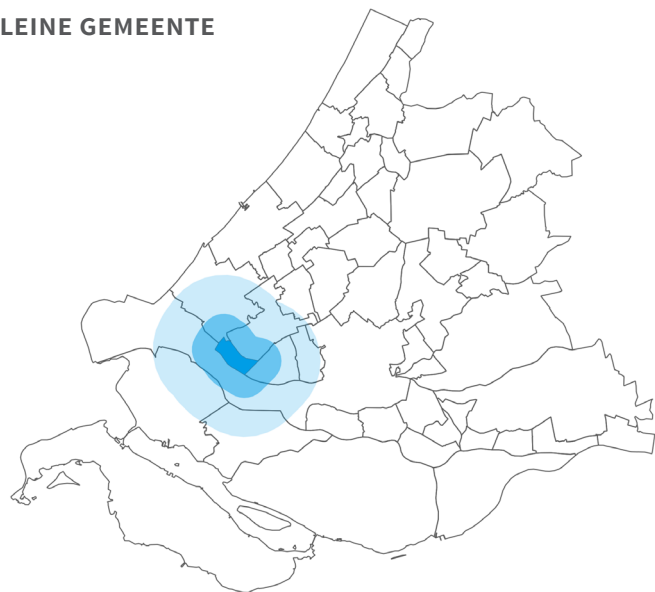

Lisse scoort op thema Veiligheid 53. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Maassluis

KLEINE GEMEENTE

Maassluis is de **151^e** van de **182** Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

GAZELLE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

WOONGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Maassluis

77

OVERSTROMINGSRISICO

77

TEVREDENHEID MET HET
LEVEN

75

VERWIJZINGEN HALT

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Maassluis

12

WERKGELEGENHEIDS-
FUNCTIE

19

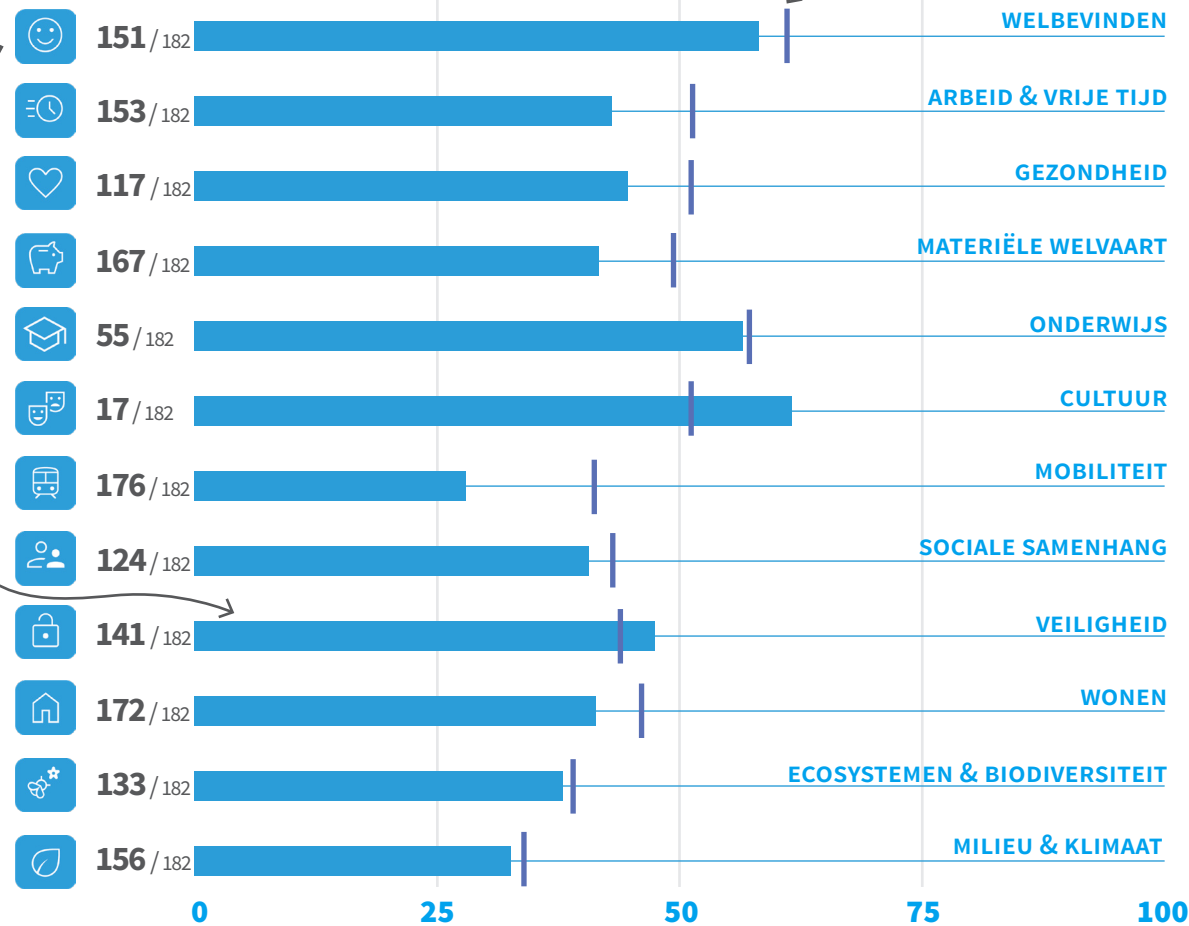
ONVEILIGHEIDSGEVOEL

20

EENZAAMHEID

THEMA SCORES

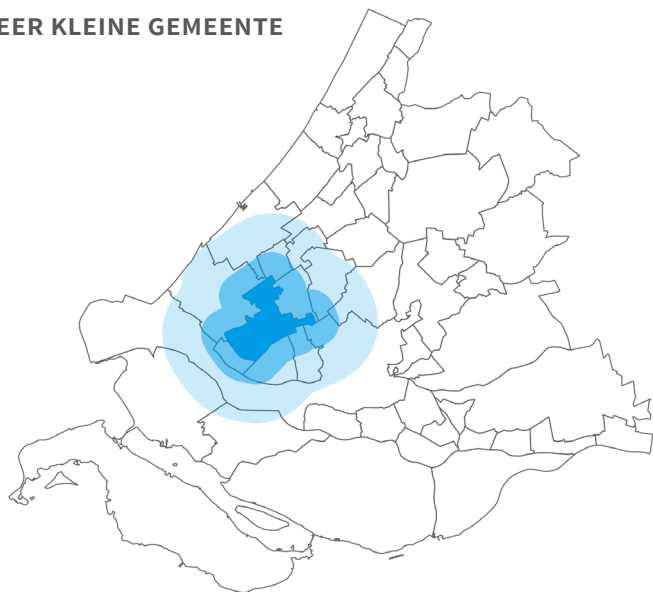
ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Maassluis scoort op thema Veiligheid **47**. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Midden-Delfland

ZEER KLEINE GEMEENTE

Midden-Delfland is de 4^e van de 65 Nederlandse zeer kleine gemeenten in thema Welbevinden.

LANDELIJKE GEMEENTE

Een gemeente met een meer landelijk en agrarisch karakter.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

AGRARISCHE GEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Midden-Delfland

88

REGIE OVER HET LEVEN

80

VERWIJZINGEN HALT

79

BESTEEDBAAR INKOMEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Midden-Delfland

17

LEEGSTAND KANTOREN

20

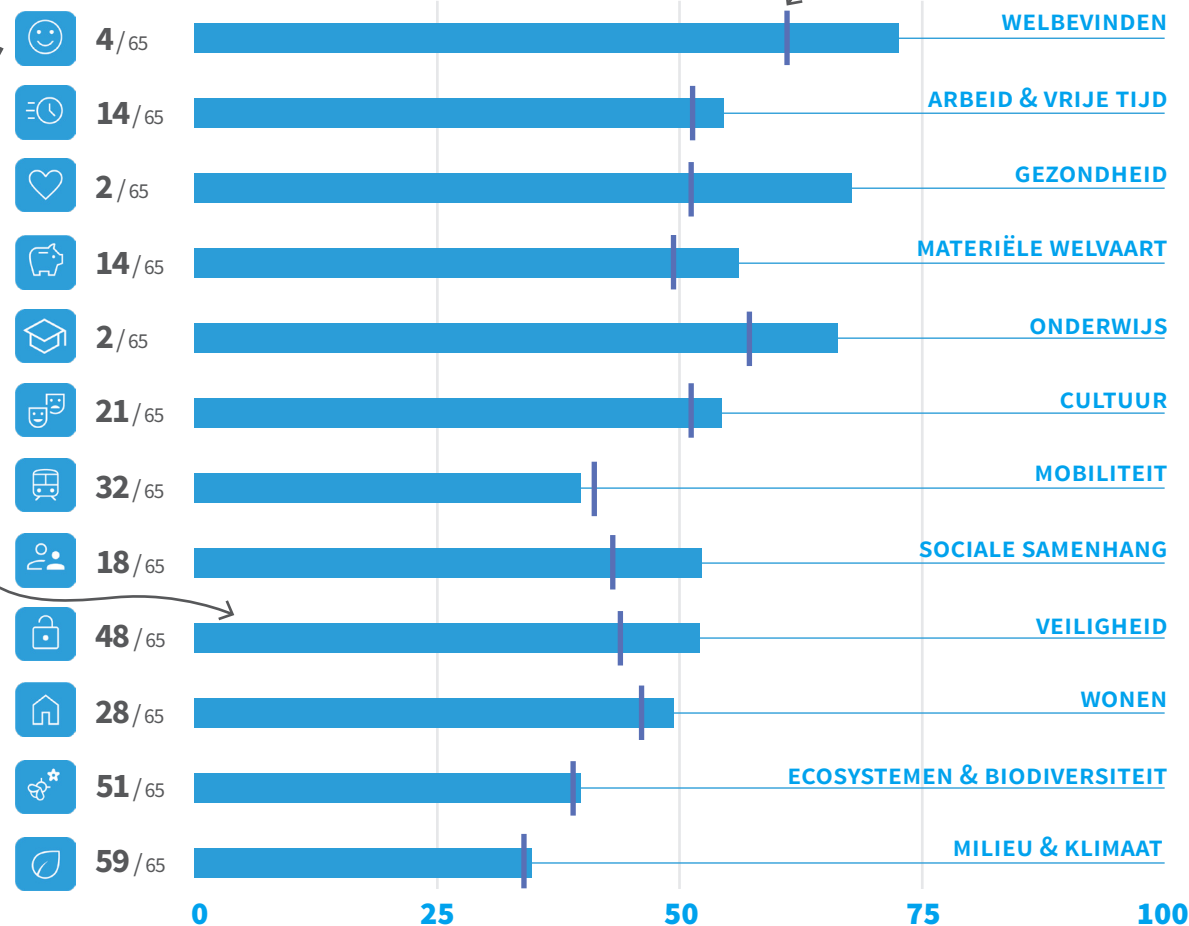
OPENBAAR BOMEN

22

VERKEERSONVEILIGHEID

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse **zeer kleine** gemeenten

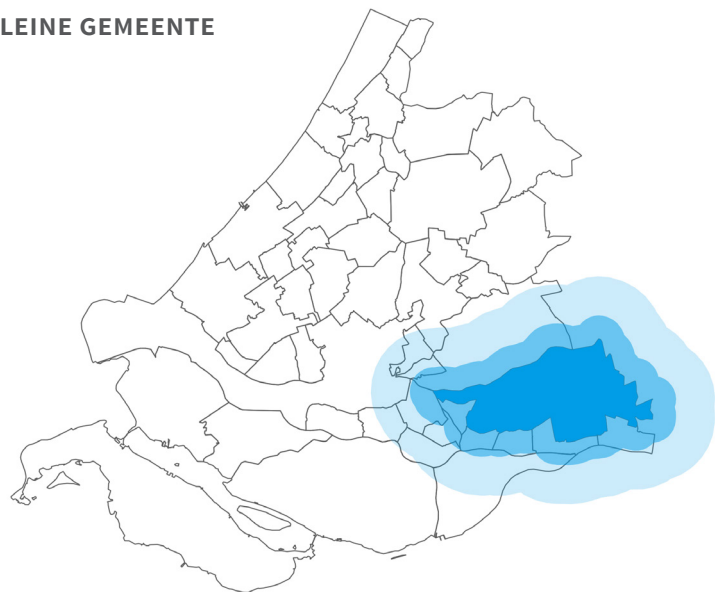

Midden-Delfland scoort op thema Veiligheid 52.

De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Molenlanden

KLEINE GEMEENTE

Molenlanden is de 35^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

LANDELIJKE GEMEENTE

Een gemeente met een meer landelijk en agrarisch karakter.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

AGRARISCHE GEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Molenlanden

82

GELUIDHINDER VERKEER
EN TRANSPORT

81

TEVREDENHEID MET HET
LEVEN

79

GEWELDS- EN SEKSUELE
DELICTEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Molenlanden

15

OVERSTROMINGSRISICO

22

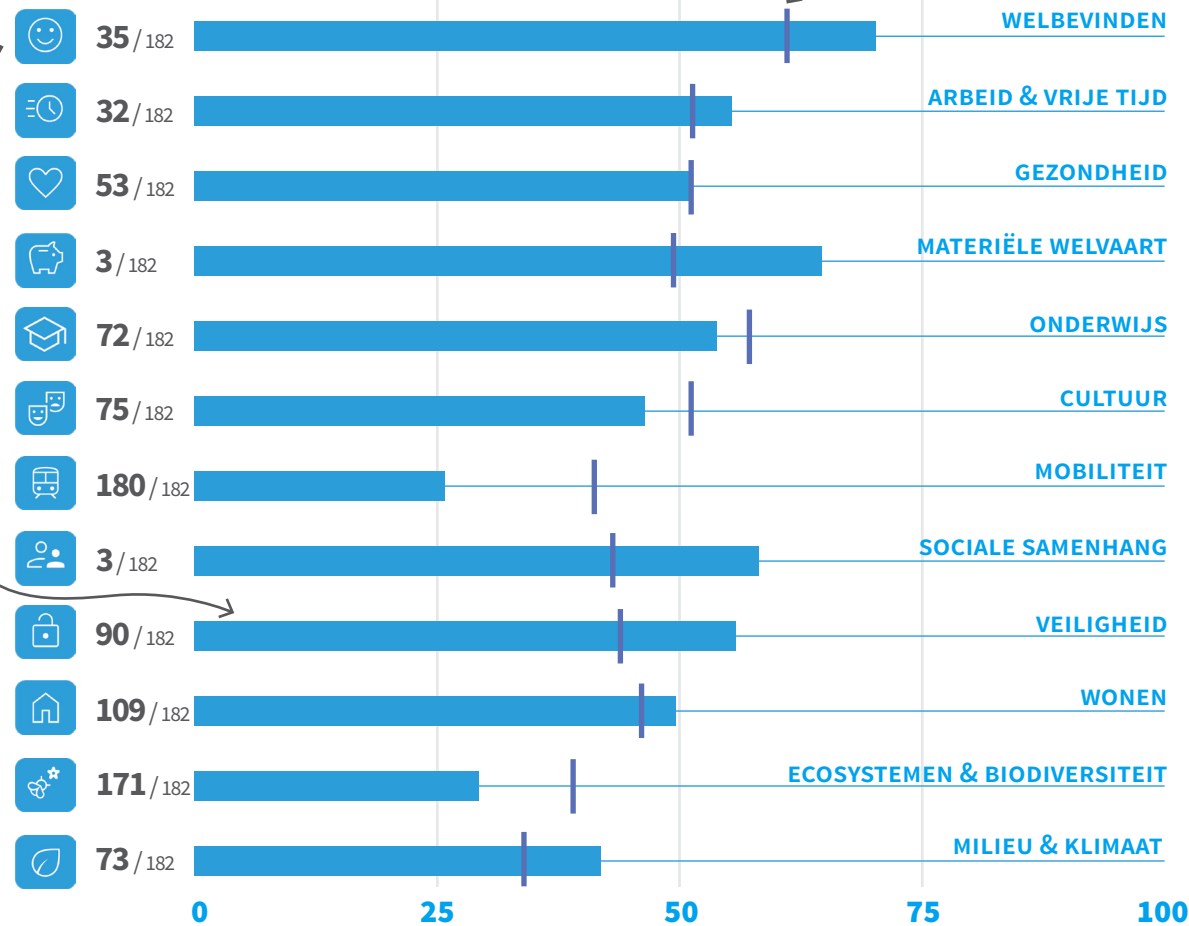
WERKGELEGENHEIDS-
FUNCTIE

25

AFSTAND TOT BIBLIOTHEEK

THEMA SCORES

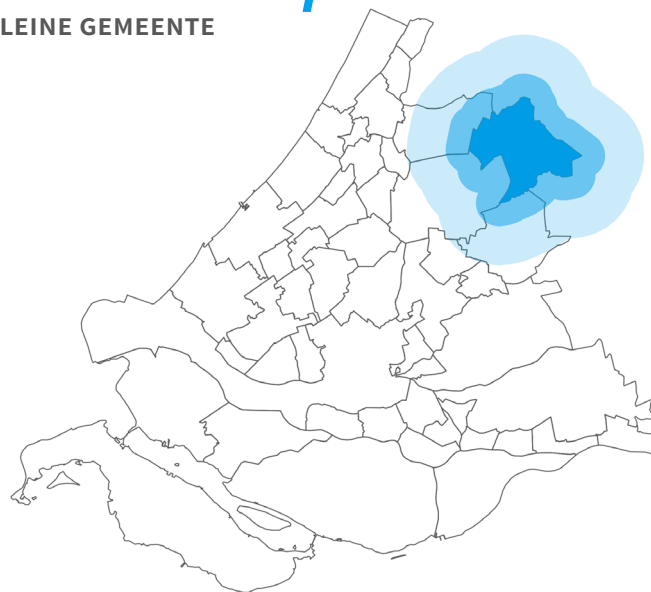
ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Molenlanden scoort op thema Veiligheid 56. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Nieuwkoop

KLEINE GEMEENTE

Nieuwkoop is de 7^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

LANDELIJKE GEMEENTE

Een gemeente met een meer landelijk en agrarisch karakter.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Nieuwkoop

86

RISICOCONTOUREN
BEDRIJVEN

83

TEVREDENHEID MET HET
LEVEN

78

VANDALISME

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Nieuwkoop

14

BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

17

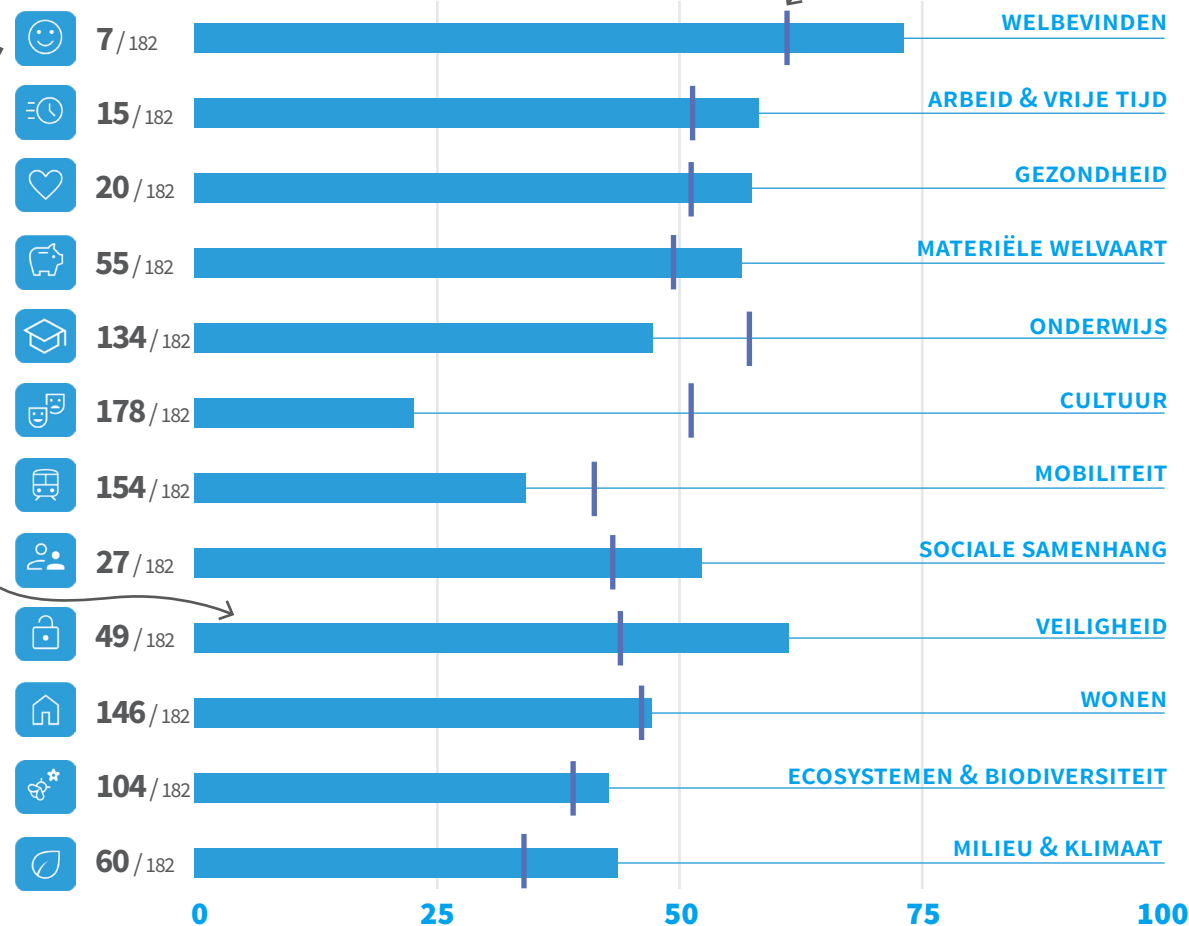
GELUIDHINDER VERKEER
EN TRANSPORT

20

WERKGELEGENHEIDSFUNCTIE

THEMA SCORES

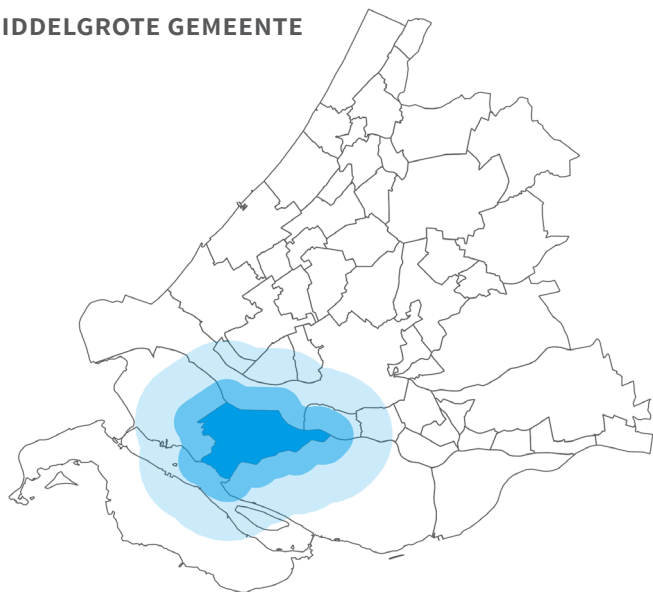
ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Nieuwkoop scoort op thema Veiligheid 61. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Nissewaard

MIDDELGROTE GEMEENTE

Nissewaard is de 61^e van de 63 Nederlandse middelgrote gemeenten in thema Welbevinden.

NEW TOWNS

Een gemeente die deel uitmaakt van de New Town Alliantie.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

WOONGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Nissewaard

80

BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

75

OPENBAAR LAAG GROEN

75

AFSTAND DAGELIJKSE BOOD-
SCHAPPEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Nissewaard

12

HUISELIJK GEWELD

13

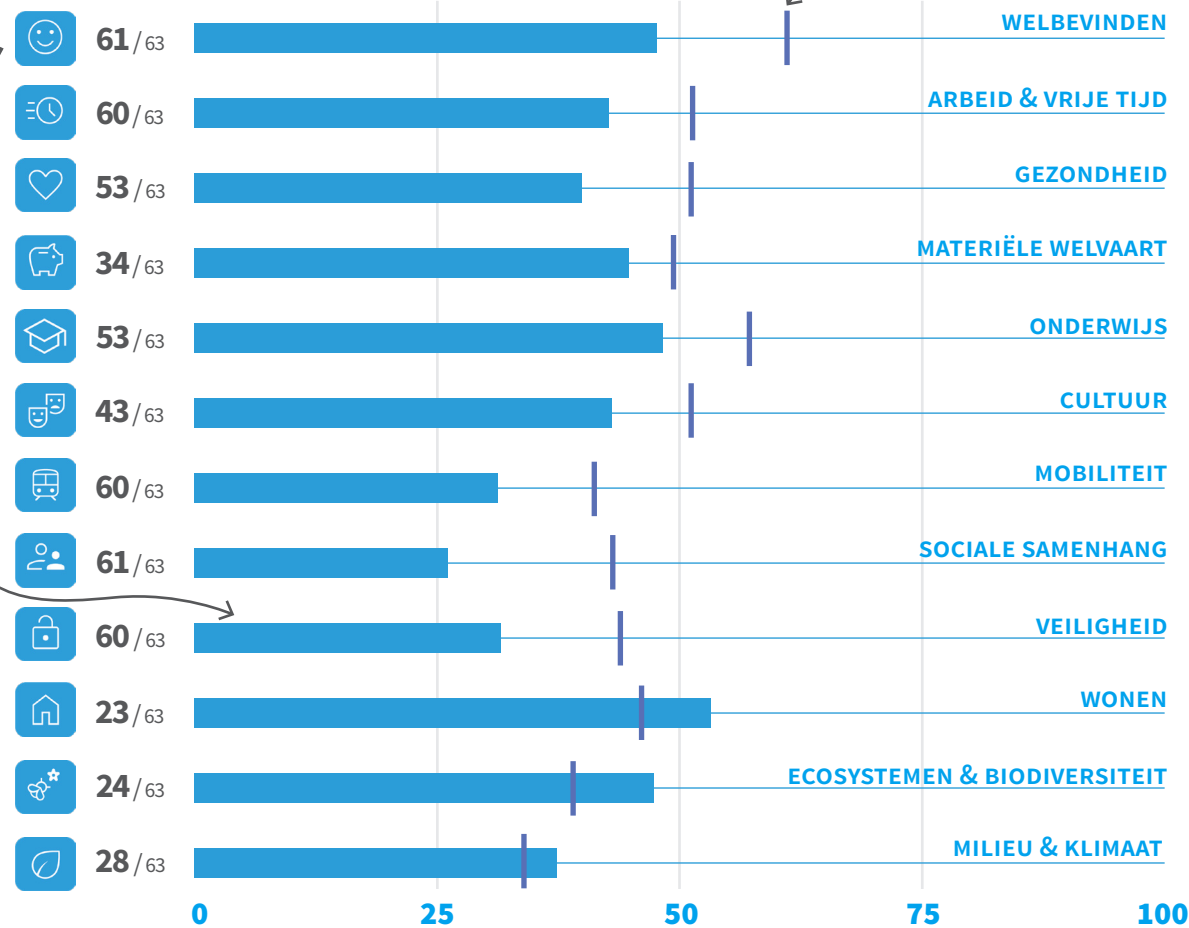
WERKGELEGENHEIDS-
FUNCTIE

16

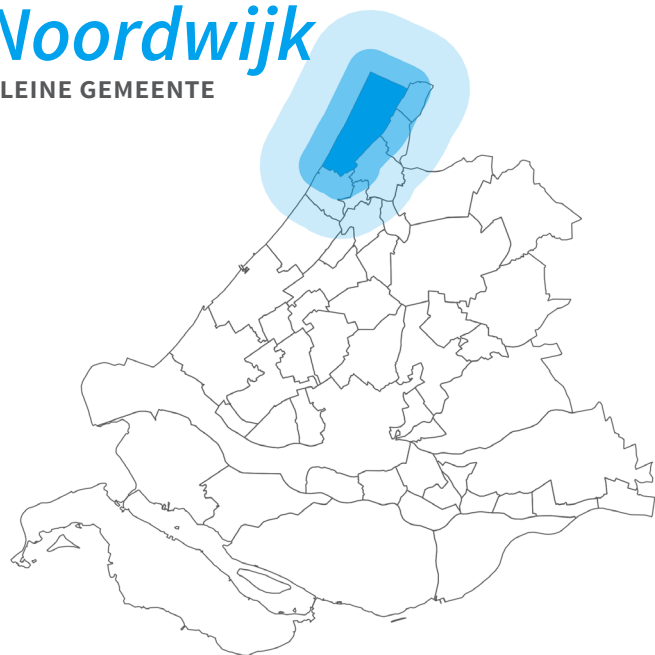
EENZAAMHEID

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse middelgrote gemeenten

Nissewaard scoort op thema Veiligheid 32. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Noordwijk is de 85^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

RECREATIEVE GEMEENTE

Een gemeente liggend aan de Zuid-Hollandse kust, met een focus op recreatie en toerisme.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Noordwijk

80

OVERSTROMINGSRISICO

79

REGIE OVER HET LEVEN

78

TEVREDENHEID MET HET LEVEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Noordwijk

20

EENZAAMHEID

20

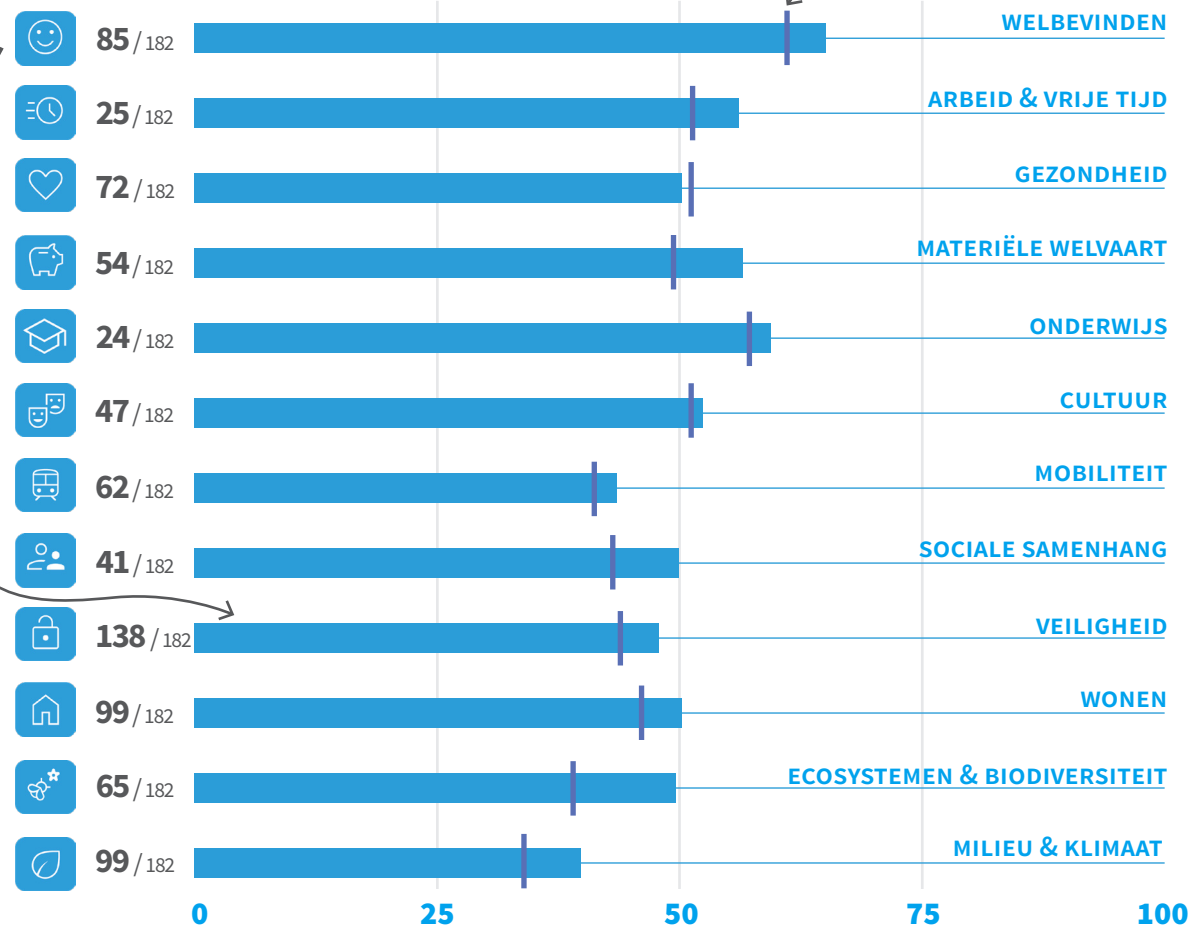
HUURLASTEN

24

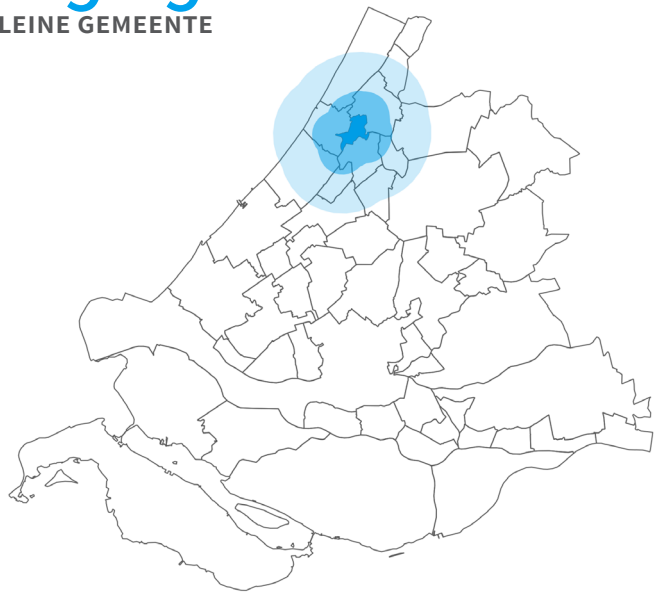
ONVEILIGHEIDSGEVOEL

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse kleine gemeenten

Noordwijk scoort op thema Veiligheid 48. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Oegstgeest is de 67^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

GAZELLE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Oegstgeest

83

REGIE OVER HET LEVEN

82

BESTEEDBAAR INKOMEN

80

GEEN STARTKWALIFICATIE

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Oegstgeest

11

BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

16

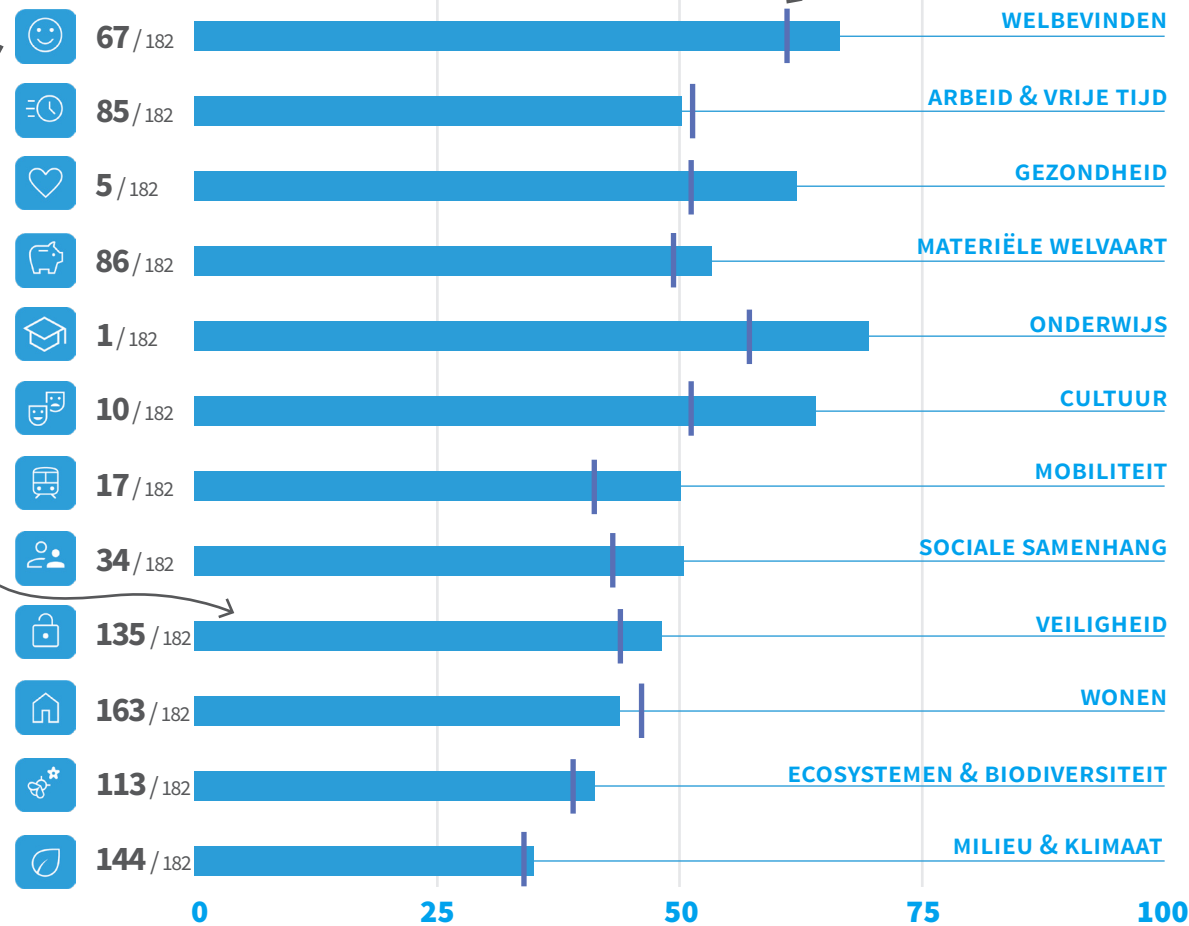
HITTESTRESS

19

GELUIDHINDER VERKEER EN
TRANSPORT

THEMA SCORES

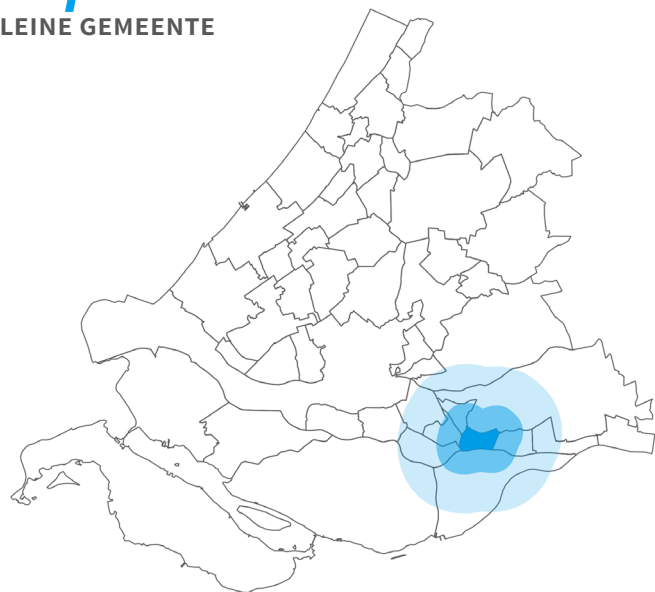
ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Oegstgeest scoort op thema Veiligheid 48. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Papendrecht

KLEINE GEMEENTE

Papendrecht is de **136^e** van de **182** Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

INDUSTRIEGEMEENTE

Een gemeente met veel industrie en logistiek, met een goede bereikbaarheid.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

VOORMALIGE INDUSTRIEGEMEENTE

Papendrecht scoort op thema Veiligheid **37**. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Papendrecht

91

AFSTAND MBO

84

AFSTAND PODIUMKUNSTEN

80

VERWIJZINGEN HALT

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Papendrecht

4

FILEZWAARTE

8

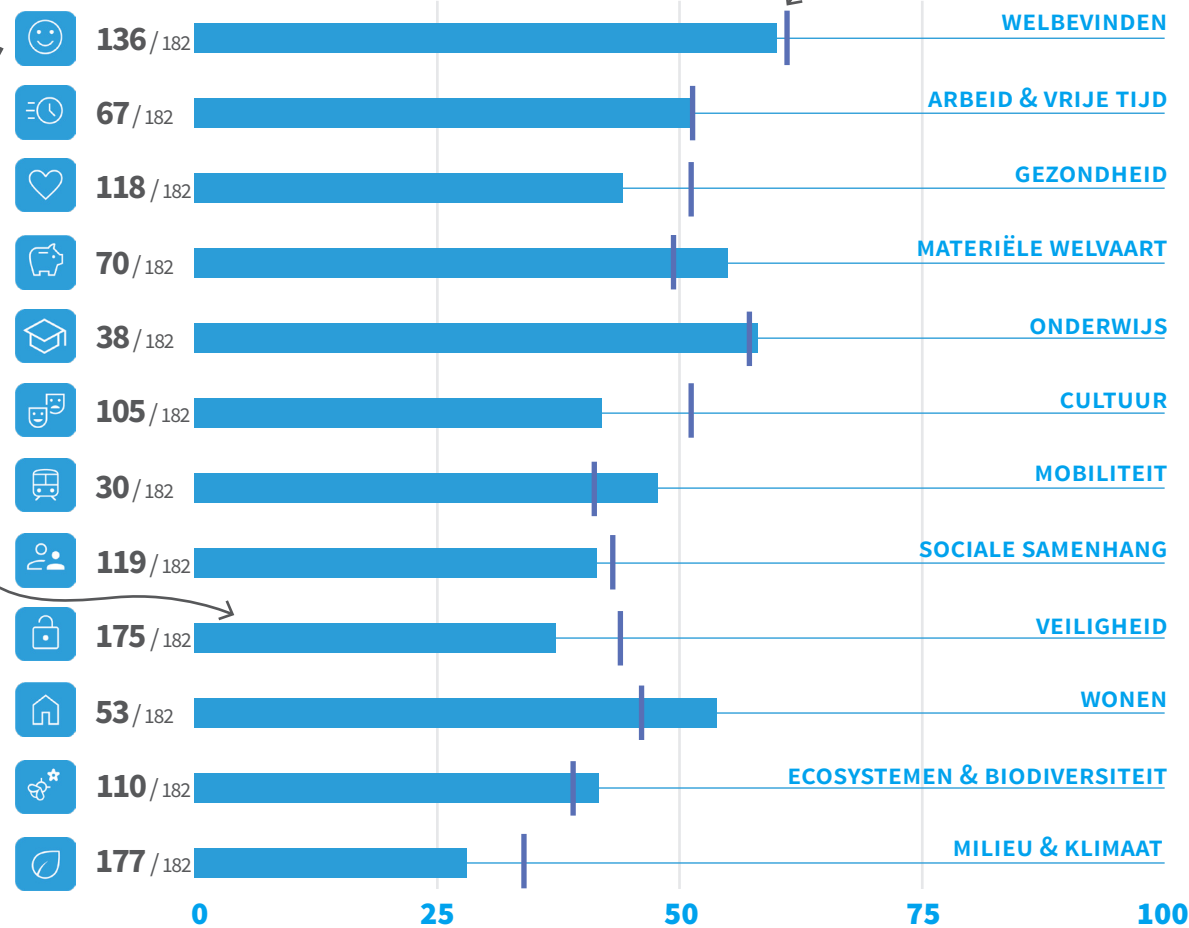
RISICOCONTOUREN
BEDRIJVEN

15

HITTESTRESS

THEMA SCORES

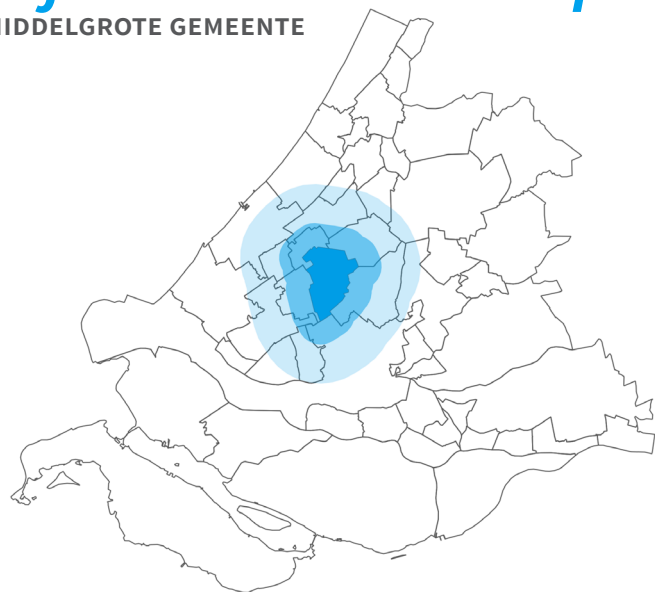
ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Pijnacker-Nootdorp

MIDDELGROTE GEMEENTE

Pijnacker-Nootdorp is de 25^e van de 63 Nederlandse middelgrote gemeenten in thema Welbevinden.

GAZELLE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

WOONGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Pijnacker-Nootdorp

96

OVERSTROMINGSRISICO

88

GELUIDHINDER VERKEER
EN TRANSPORT

83

REGIE OVER HET LEVEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Pijnacker-Nootdorp

9

BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

16

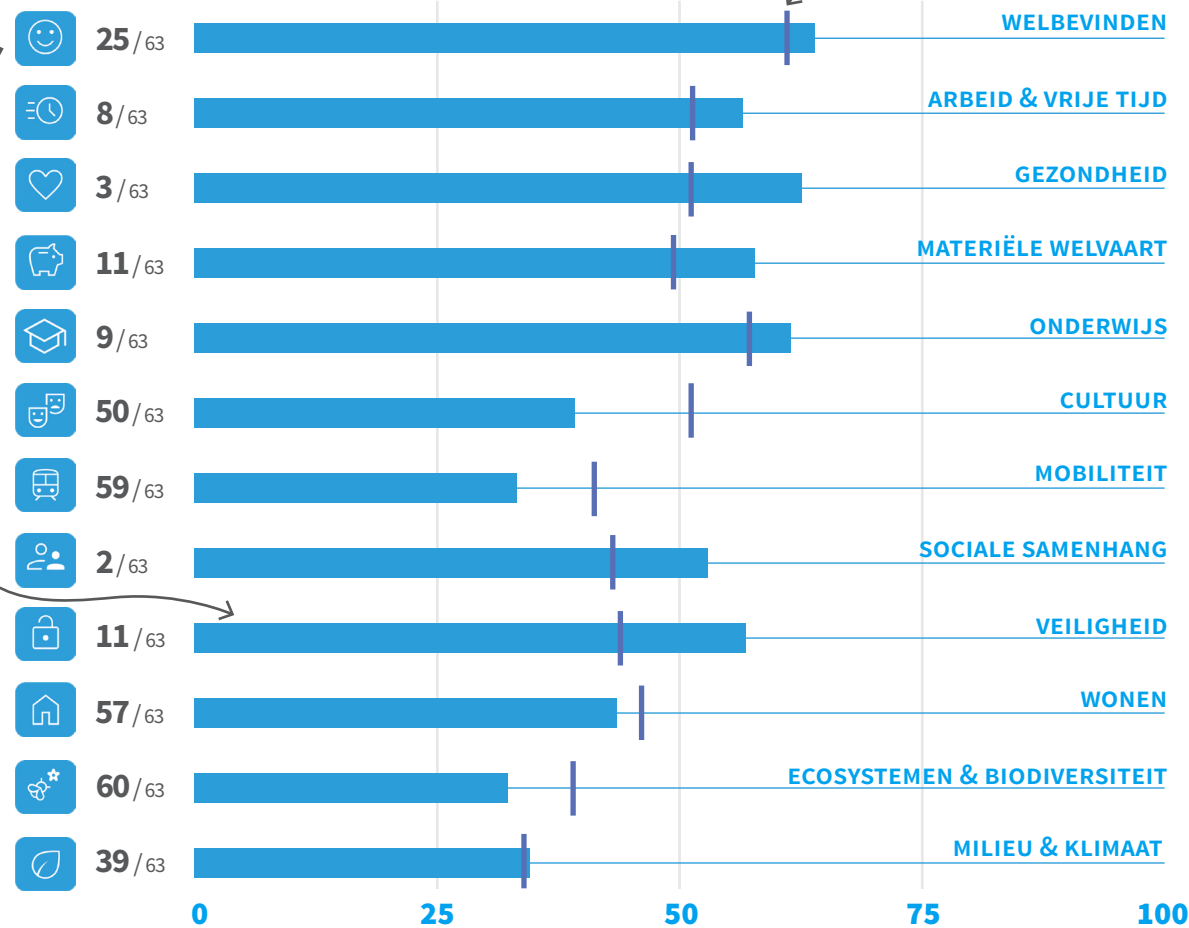
WERKGELEGENHEIDS-
FUNCTIE

23

TEVREDENHEID WOONOMGE-
VING

THEMA SCORES

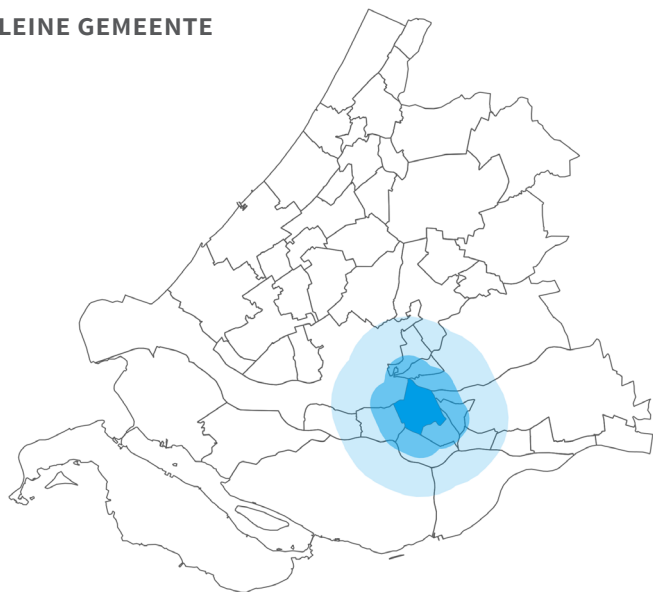
ten opzichte van alle Nederlandse middelgrote gemeenten

Pijnacker-Nootdorp scoort op thema Veiligheid 57. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Ridderkerk

KLEINE GEMEENTE

Ridderkerk is de 166^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

INDUSTRIEGEMEENTE

Een gemeente met veel industrie en logistiek, met een goede bereikbaarheid.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

VOORMALIGE INDUSTRIEGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Ridderkerk

77

TEVREDENHEID MET HET
LEVEN

77

AFSTAND TOT BIBLIO-
THEEK

70

OPENBAAR LAAG GROEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Ridderkerk

15

EENZAAMHEID

16

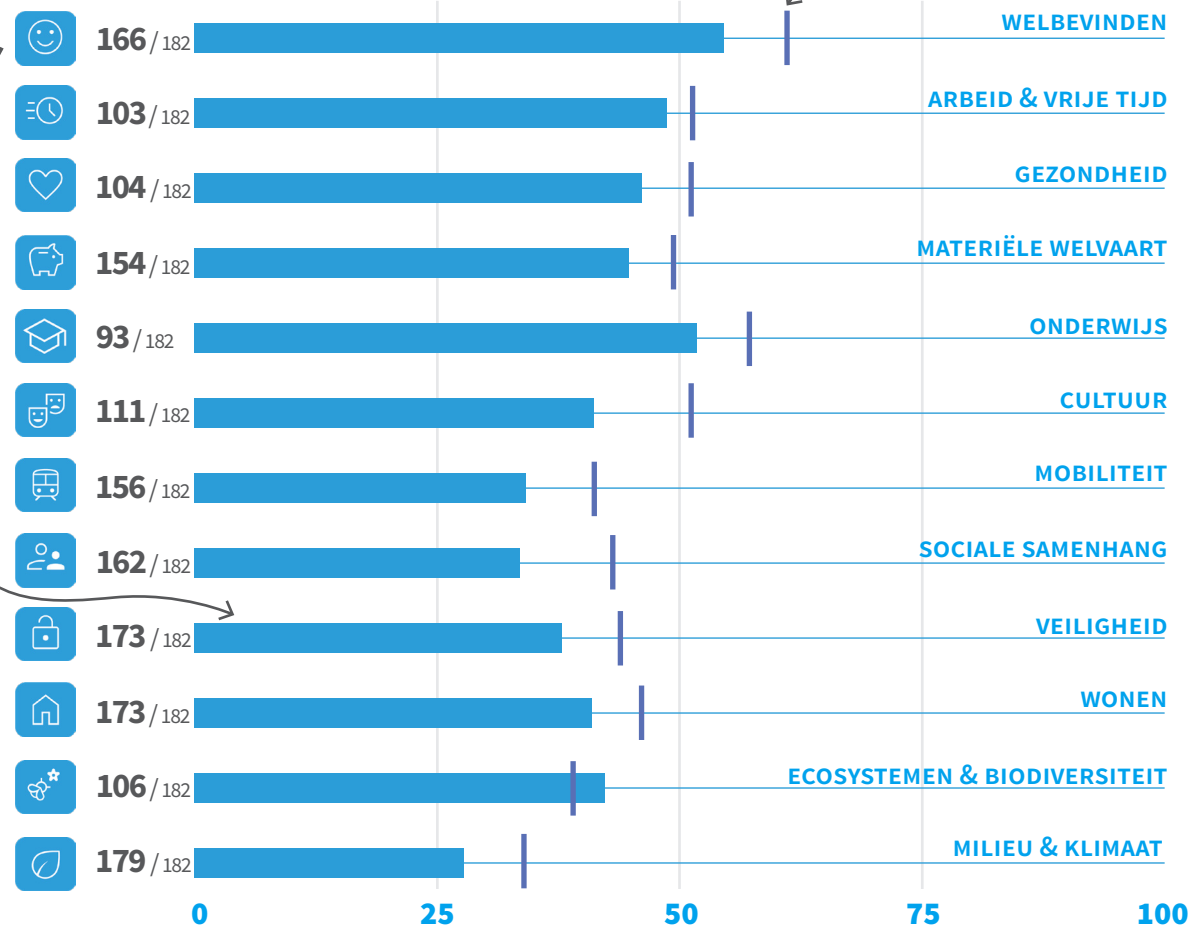
HITTESTRESS

21

ONVEILIGHEIDSGEVOEL

THEMA SCORES

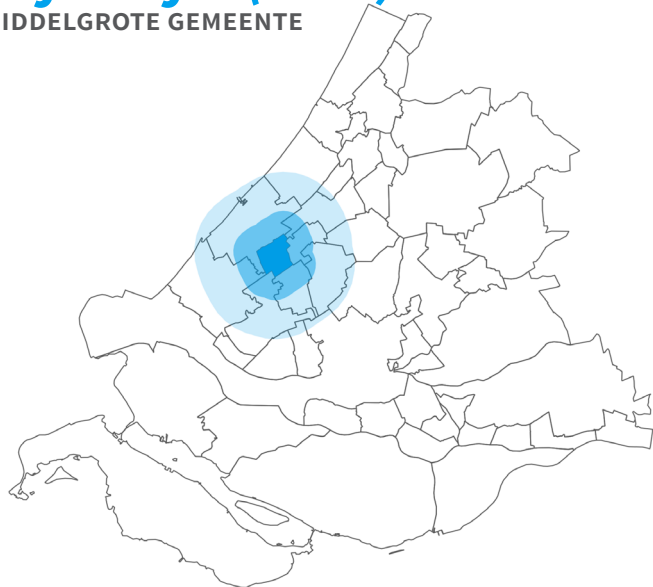
ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Ridderkerk scoort op thema Veiligheid 38. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Rijswijk (ZH.)

MIDDELGROTE GEMEENTE

Rijswijk (ZH.) is de 43^e van de 63 Nederlandse middelgrote gemeenten in thema Welbevinden.

GAZELLE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

WERKGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Rijswijk (ZH.)

88

OVERSTROMINGSRISICO

79

ONTSLUITING BEDRIJ-
VENTERREINEN

78

AFSTAND DAGELIJKSE BOOD-
SCHAPPEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Rijswijk (ZH.)

14

HUISELIJK GEWELD

14

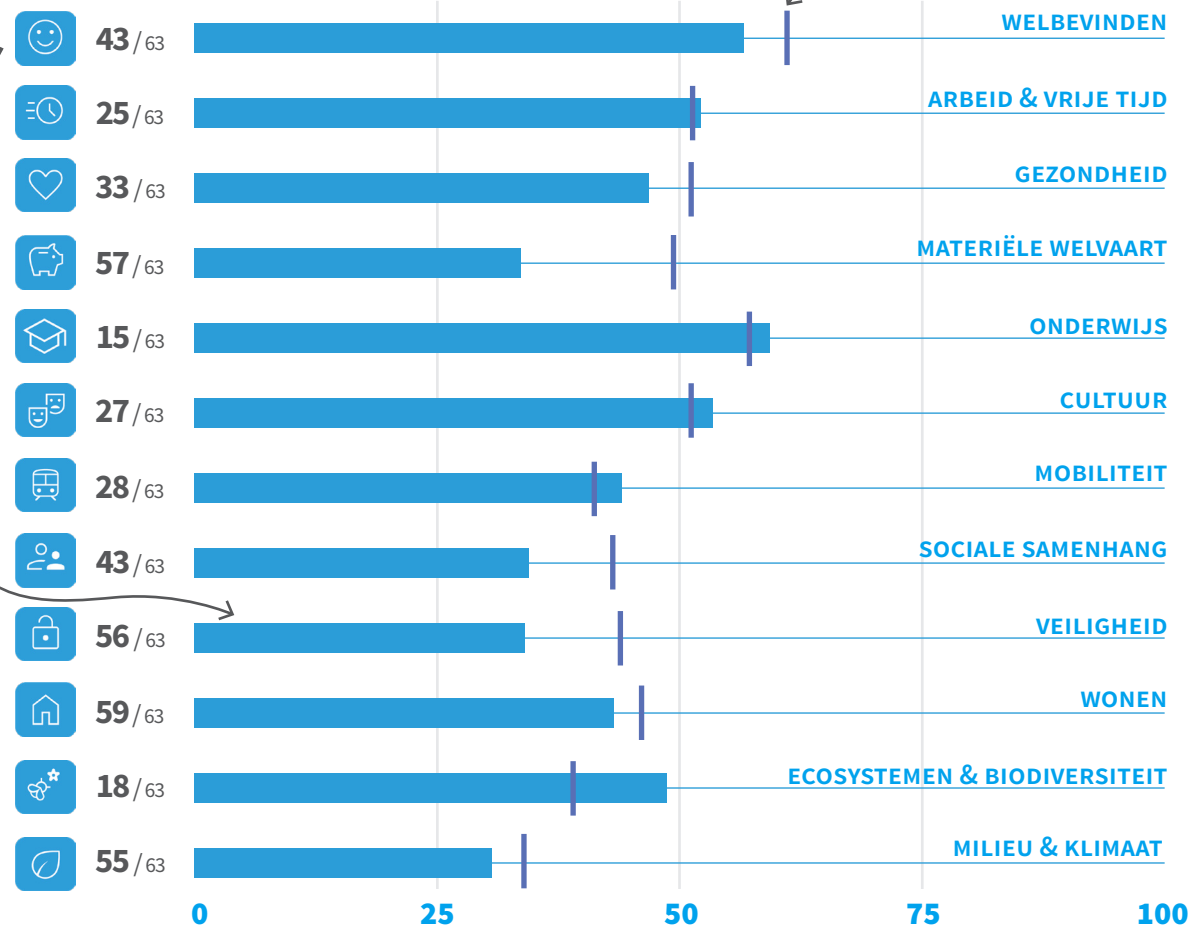
HITTESTRESS

18

PSYCHISCHE KLACHTEN

THEMA SCORES

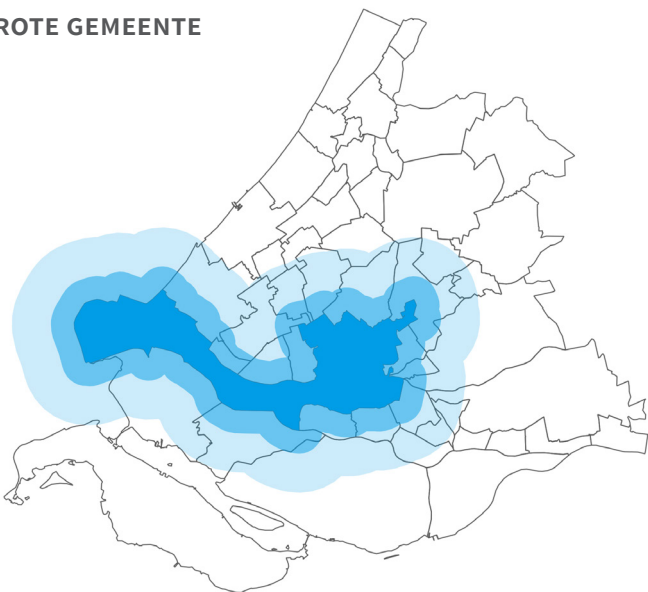
ten opzichte van alle Nederlandse *middelgrote* gemeenten

Rijswijk (ZH.) scoort op thema Veiligheid 34. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Rotterdam

GROTE GEMEENTE

Rotterdam is de 31^e van de 32 Nederlandse grote gemeenten in thema Welbevinden.

METROPOOLSTAD

Een gemeente die onderdeel uitmaakt van de Nederlandse G5-gemeenten (Amsterdam, 's-Gravenhage, Rotterdam, Utrecht & Eindhoven).

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

CENTRUMGEMEENTE

WERKGEMEENTE

STUDENTENSTAD

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Rotterdam

82

AFSTAND DAGELIJKSE
BOODSCHAPPEN

82

ONTSLUITING BEDRIJ-
VENTERREINEN

76

DEMOGRAFISCHE DRUK

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Rotterdam

8

EENZAAMHEID

10

TOTAAL ENERGIEVER-
BRUIK

12

BIJSTAND BEROEPSBEVOLKING

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse grote gemeenten

31/32

22/32

24/32

30/32

27/32

15/32

24/32

29/32

32/32

31/32

22/32

32/32

Gemiddelde Zuid-Holland

WELBEVINDEN

ARBEID & VRIJE TIJD

GEZONDHEID

MATERIËLE WELVAART

ONDERWIJS

CULTUUR

MOBILITEIT

SOCIALE SAMENHANG

VEILIGHEID

WONEN

ECOSYSTEMEN & BIODIVERSITEIT

MILIEU & KLIMAAT

0

25

50

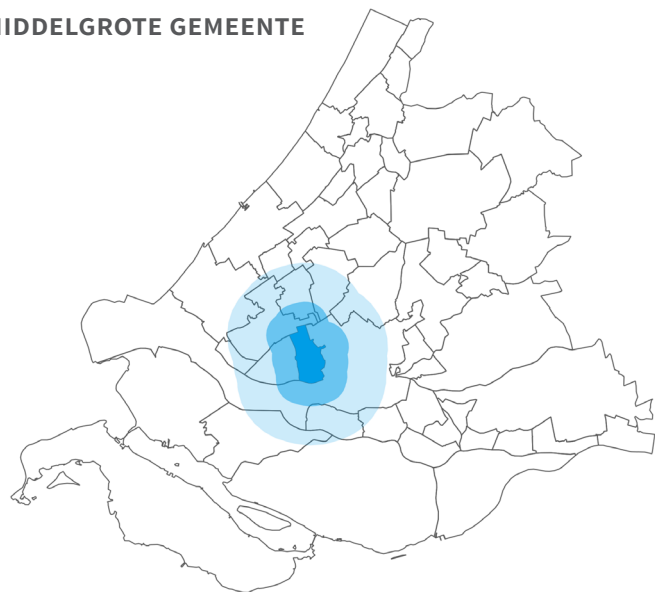
75

100

HET
pon|telos

Schiedam

MIDDELGROTE GEMEENTE

Schiedam is de 60^e van de 63 Nederlandse middelgrote gemeenten in thema Welbevinden.

INDUSTRIEGEMEENTE

Een gemeente met veel industrie en logistiek, met een goede bereikbaarheid.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Schiedam

82

AFSTAND DAGELIJKSE
BOODSCHAPPEN

76

TOTAAL AFVAL

76

BETAALBARE KOOPWONINGEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Schiedam

13

HITTESTRESS

14

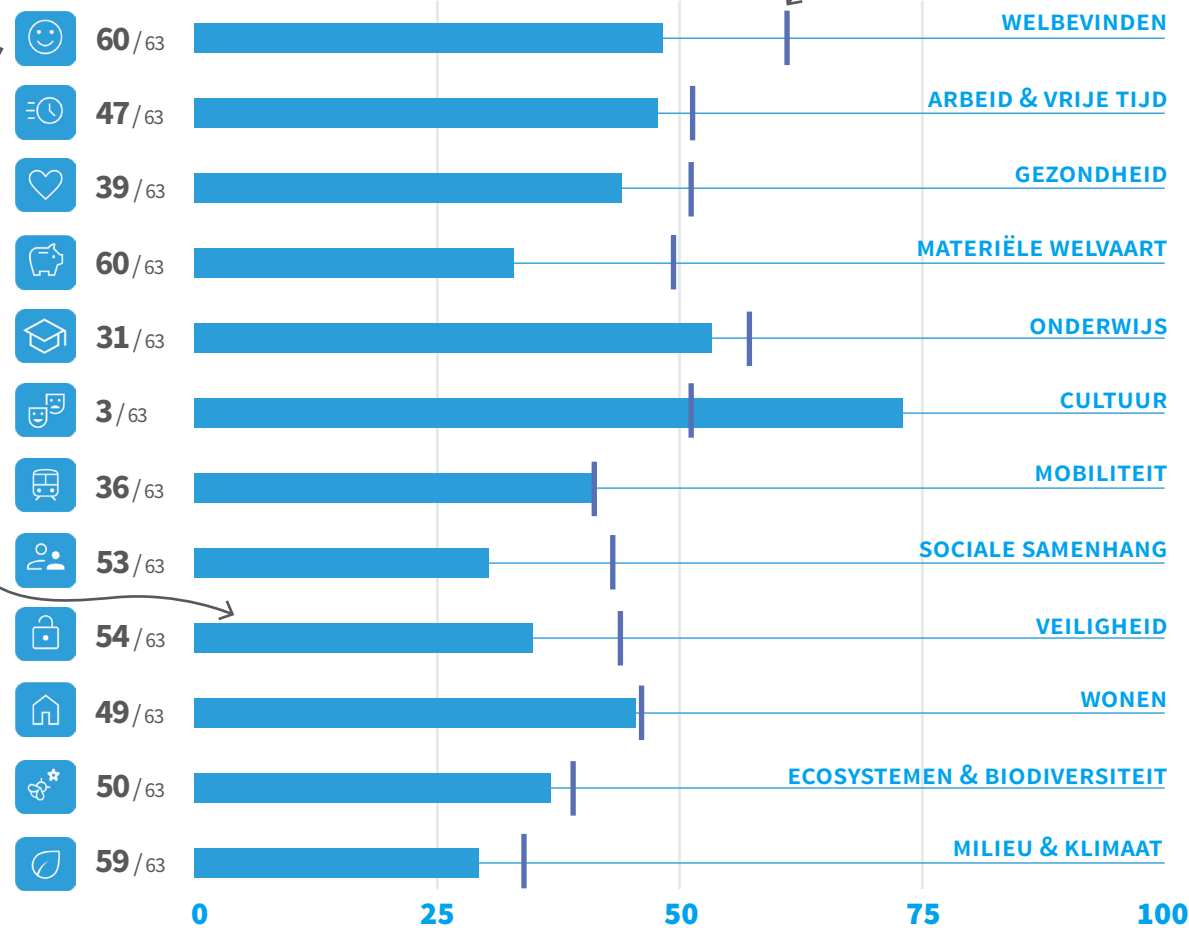
EENZAAMHEID

16

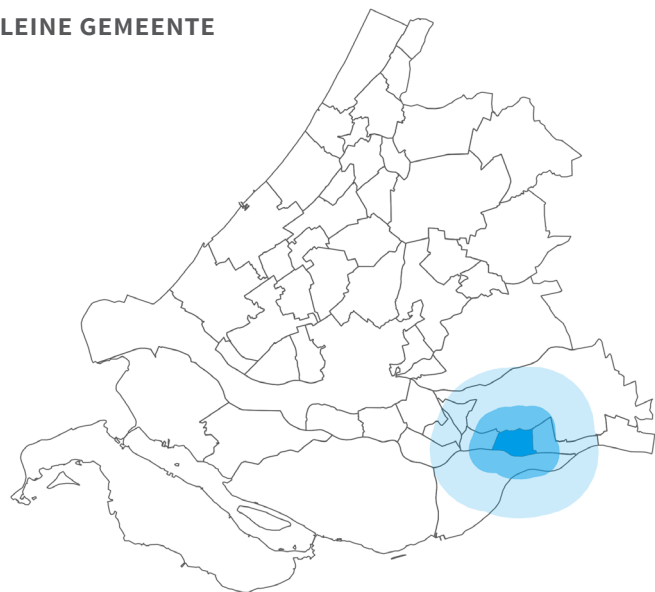
GELUIDHINDER BUREN

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse middelgrote gemeenten

Schiedam scoort op thema Veiligheid 35. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Sliedrecht is de **155^e** van de **182** Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

SUBURBANE GEMEENTE

Een gemeente grenzend aan een grotere stad, met een overwegend woonkarakter.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

VOORMALIGE INDUSTRIEGEMEENTE

WERKGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Sliedrecht

85

VERWIJZINGEN HALT

83

AFSTAND VOORTGEZET
ONDERWIJS

72

TEVREDENHEID MET HET
LEVEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Sliedrecht

21

HUISELIJK GEWELD

22

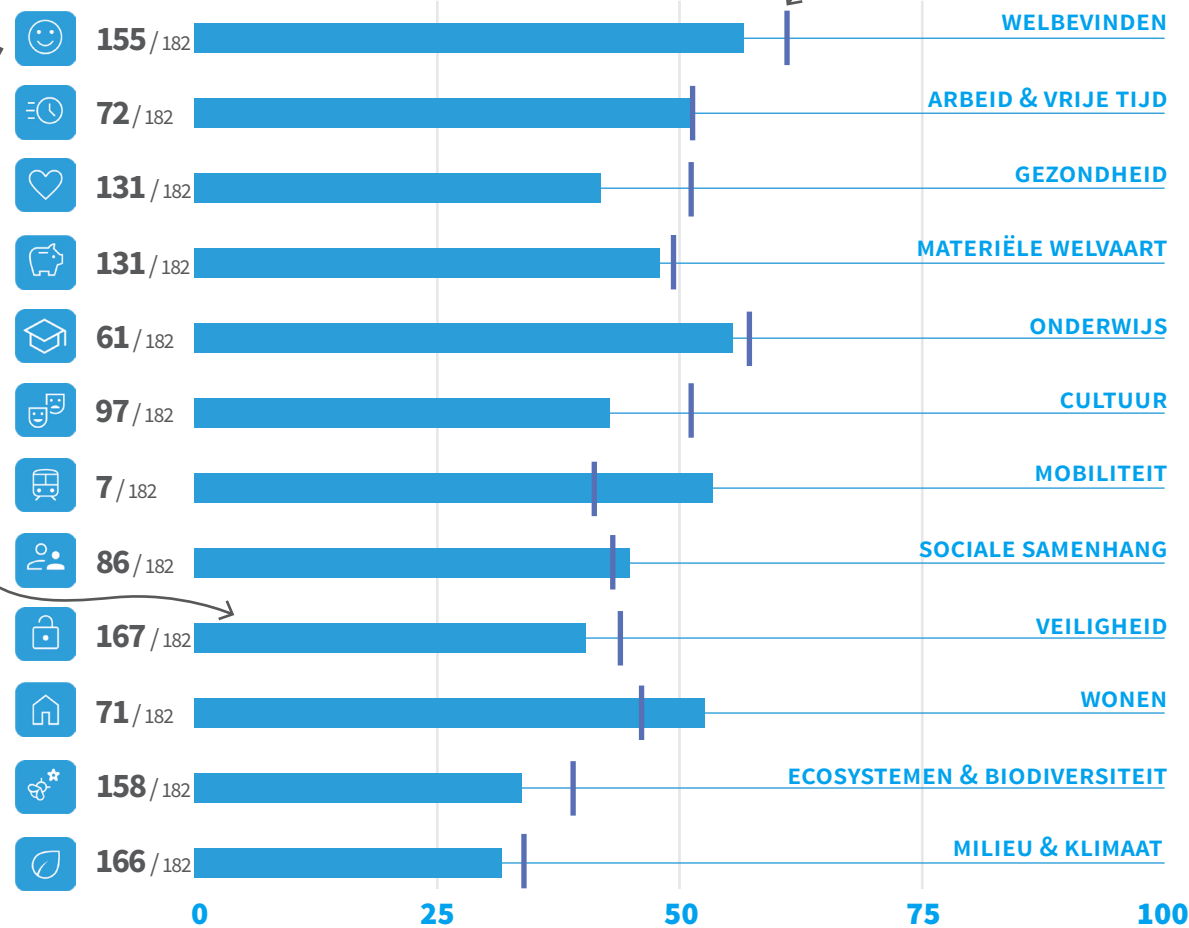
LANGDURIG ZIEK EN
BEPERKT

22

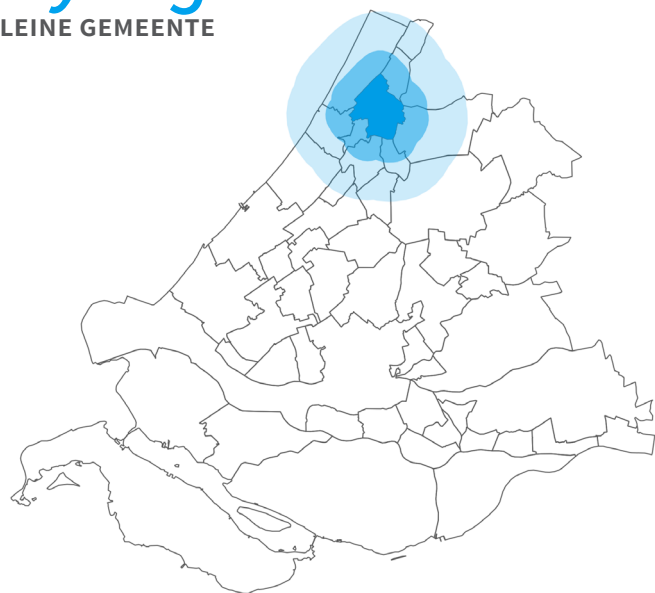
LEVENSVERWACHTING

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Sliedrecht scoort op thema Veiligheid **40**. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Teylingen is de 58^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

LANDELIJKE GEMEENTE

Een gemeente met een meer landelijk en agrarisch karakter.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Teylingen

81

REGIE OVER HET LEVEN

78

ARBEIDSONGESCHIKT-
HEID

77

AFSTAND DAGELIJKSE BOOD-
SCHAPPEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Teylingen

13

BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

21

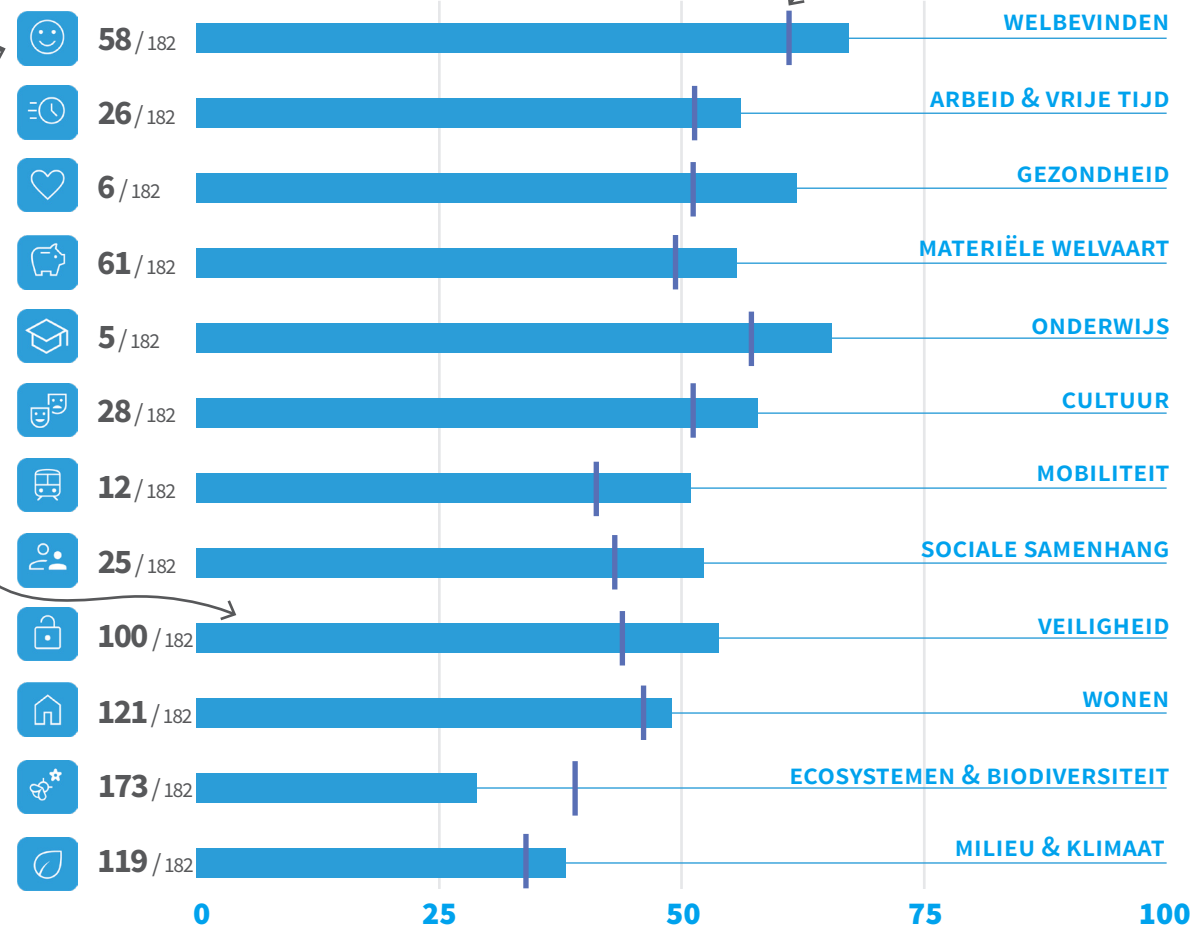
GELUIDHINDER VERKEER
EN TRANSPORT

23

WERKGELEGENHEIDSFUNCTIE

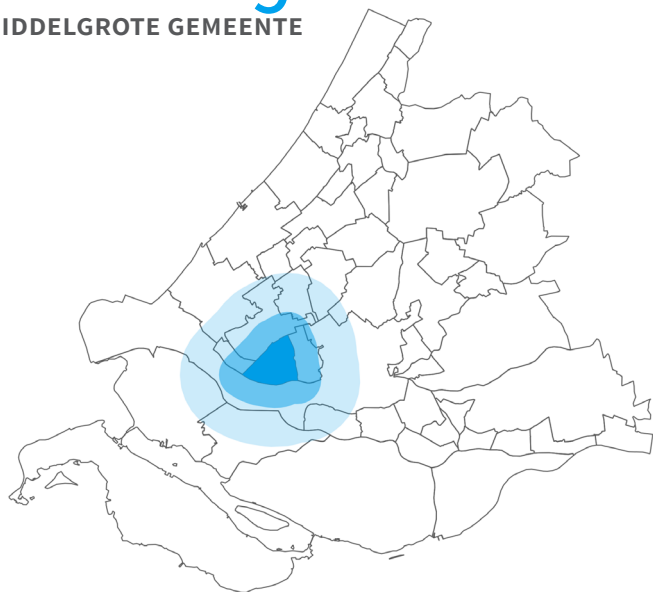
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Vlaardingen

MIDDELGROTE GEMEENTE

Vlaardingen is de 59^e van de 63 Nederlandse middelgrote gemeenten in thema Welbevinden.

INDUSTRIEGEMEENTE

Een gemeente met veel industrie en logistiek, met een goede bereikbaarheid.

Vlaardingen scoort op thema Veiligheid 33. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

VOORMALIGE INDUSTRIEGEMEENTE

WOONGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Vlaardingen

75

ONTSLUITING BEDRIJ-
VENTERREINEN

75

REGIE OVER HET LEVEN

75

OVERSTROMINGSRISICO

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Vlaardingen

15

WERKGELEGENHEIDS-
FUNCTIE

16

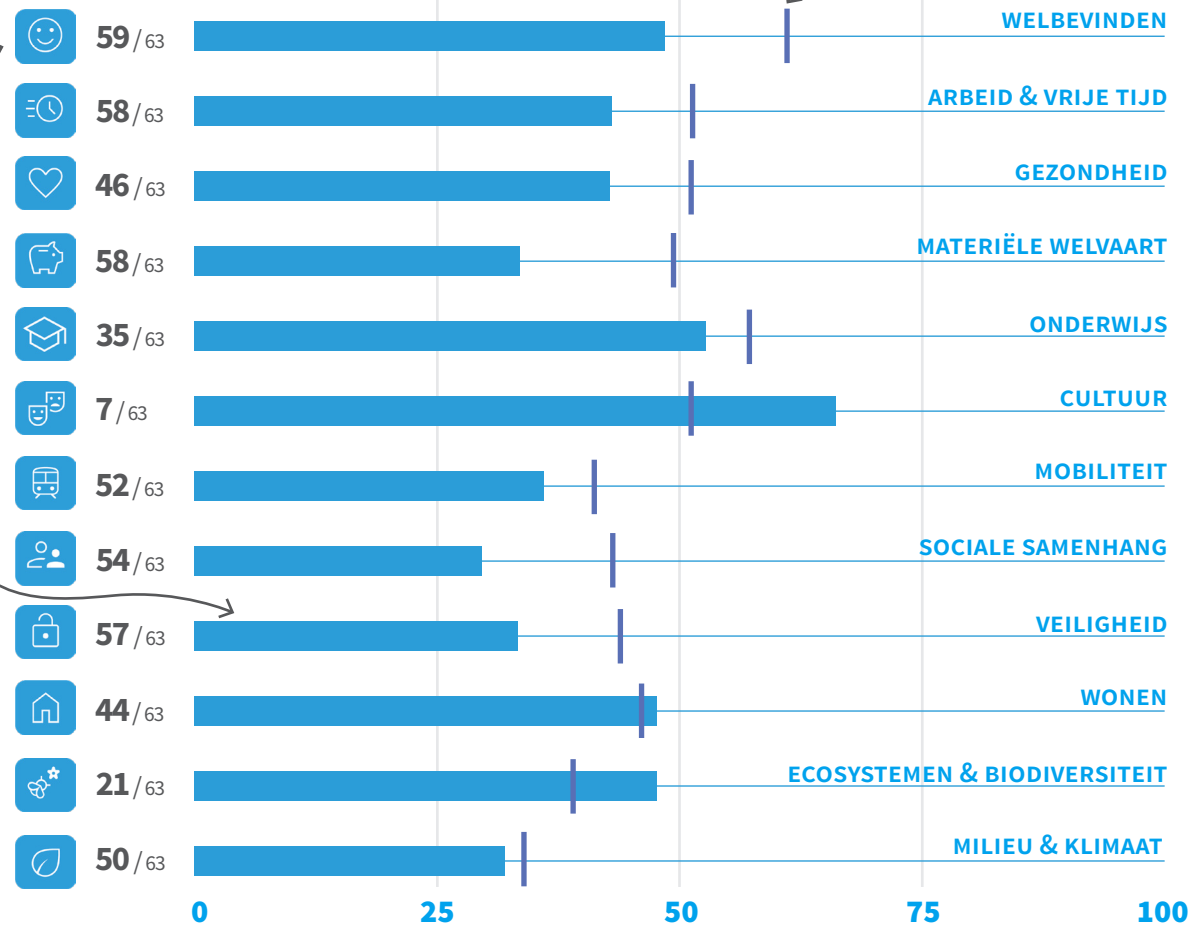
EENZAAMHEID

17

ONVEILIGHEIDSGEVOEL

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse *middelgrote* gemeenten

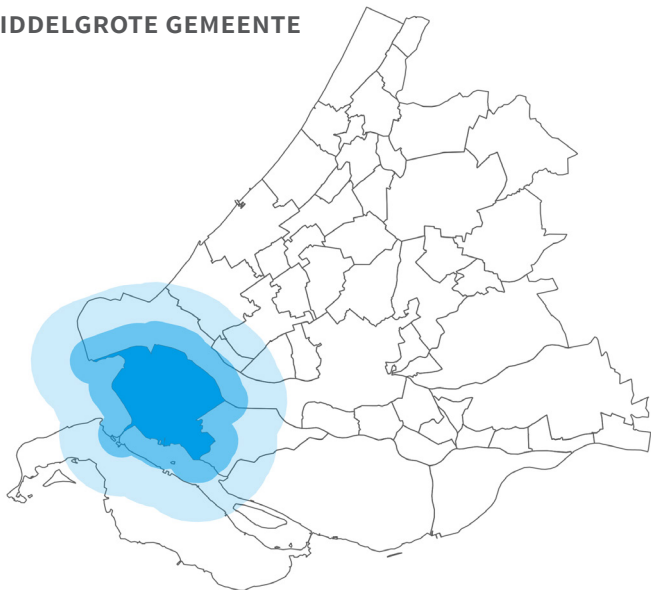

Gemiddelde Zuid-Holland

Voorne aan Zee

MIDDELGROTE GEMEENTE

Voorne aan Zee is de 24^e van de 63 Nederlandse middelgrote gemeenten in thema Welbevinden.

RECREATIEVE GEMEENTE

Een gemeente liggend aan de Zuid-Hollandse kust, met een focus op recreatie en toerisme.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

WOONGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Voorne aan Zee

77

REGIE OVER HET LEVEN

77

BESCHERME STADSGE-
ZICHTEN

75

BESTEEDBAAR INKOMEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Voorne aan Zee

14

WERKGELEGENHEIDS-
FUNCTIE

19

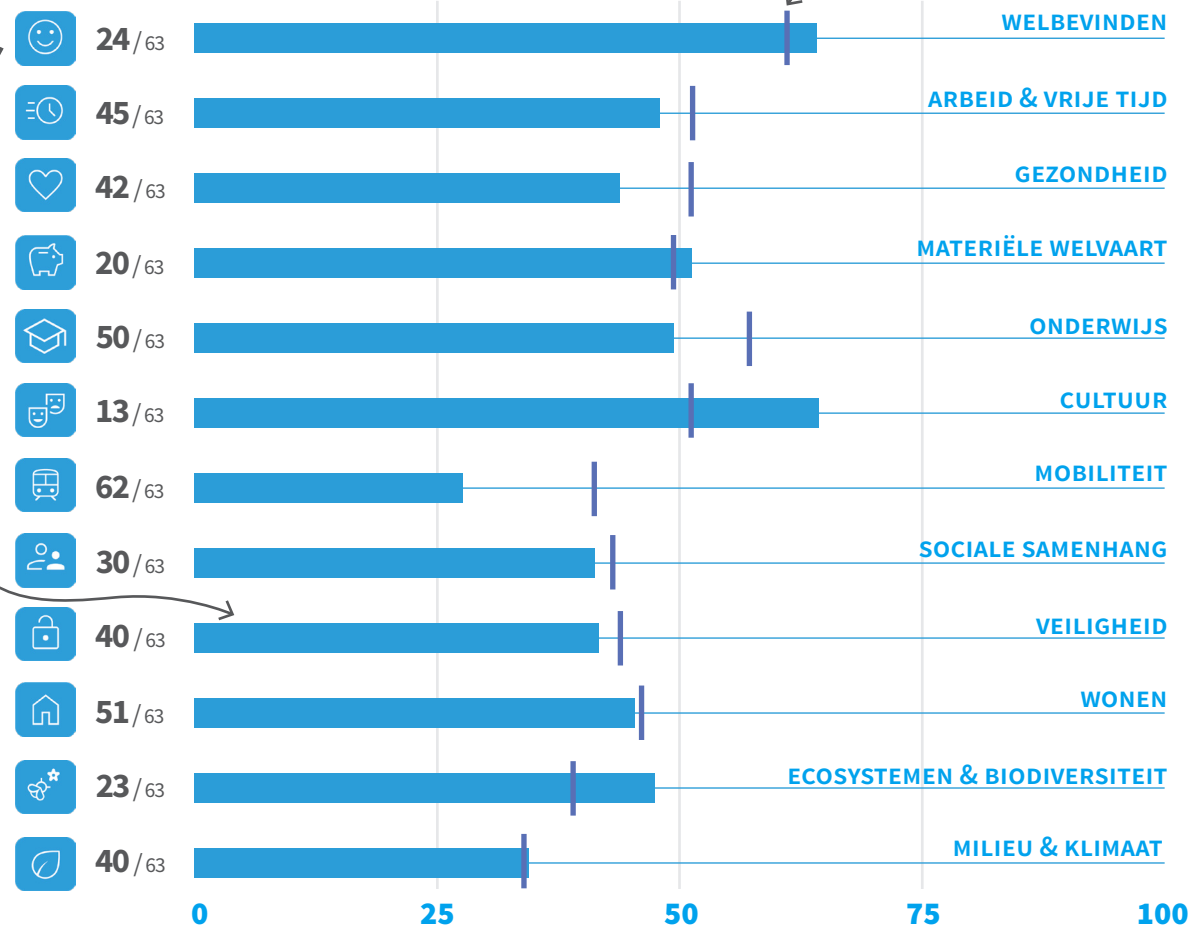
EENZAAMHEID

20

HUISELIJK GEWELD

THEMA SCORES

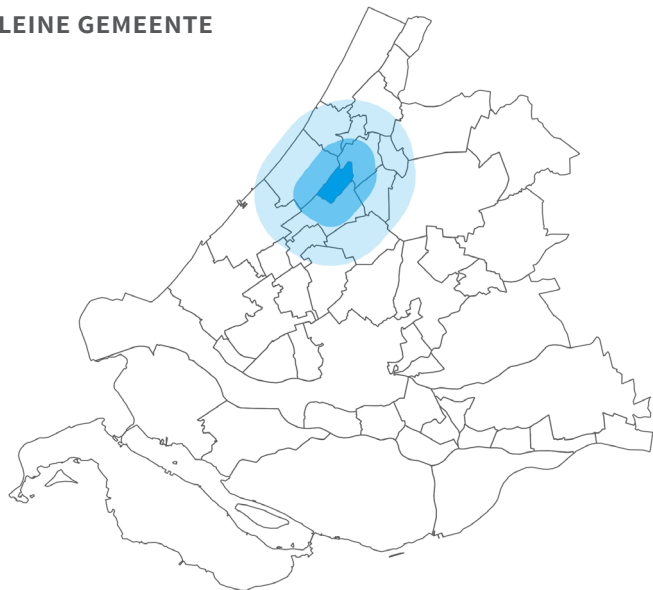
ten opzichte van alle Nederlandse middelgrote gemeenten

Voorne aan Zee scoort op thema Veiligheid 42. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Voorschoten

KLEINE GEMEENTE

Voorschoten is de 55^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

SUBURBANE GEMEENTE

Een gemeente grenzend aan een grotere stad, met een overwegend woonkarakter.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

WOONGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Voorschoten

92

AFSTAND TOT BIOSCOOP

81

RISICOCONTOUREN
BEDRIJVEN

80

REGIE OVER HET LEVEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Voorschoten

14

WERKGELEGENHEIDS-
FUNCTIE

16

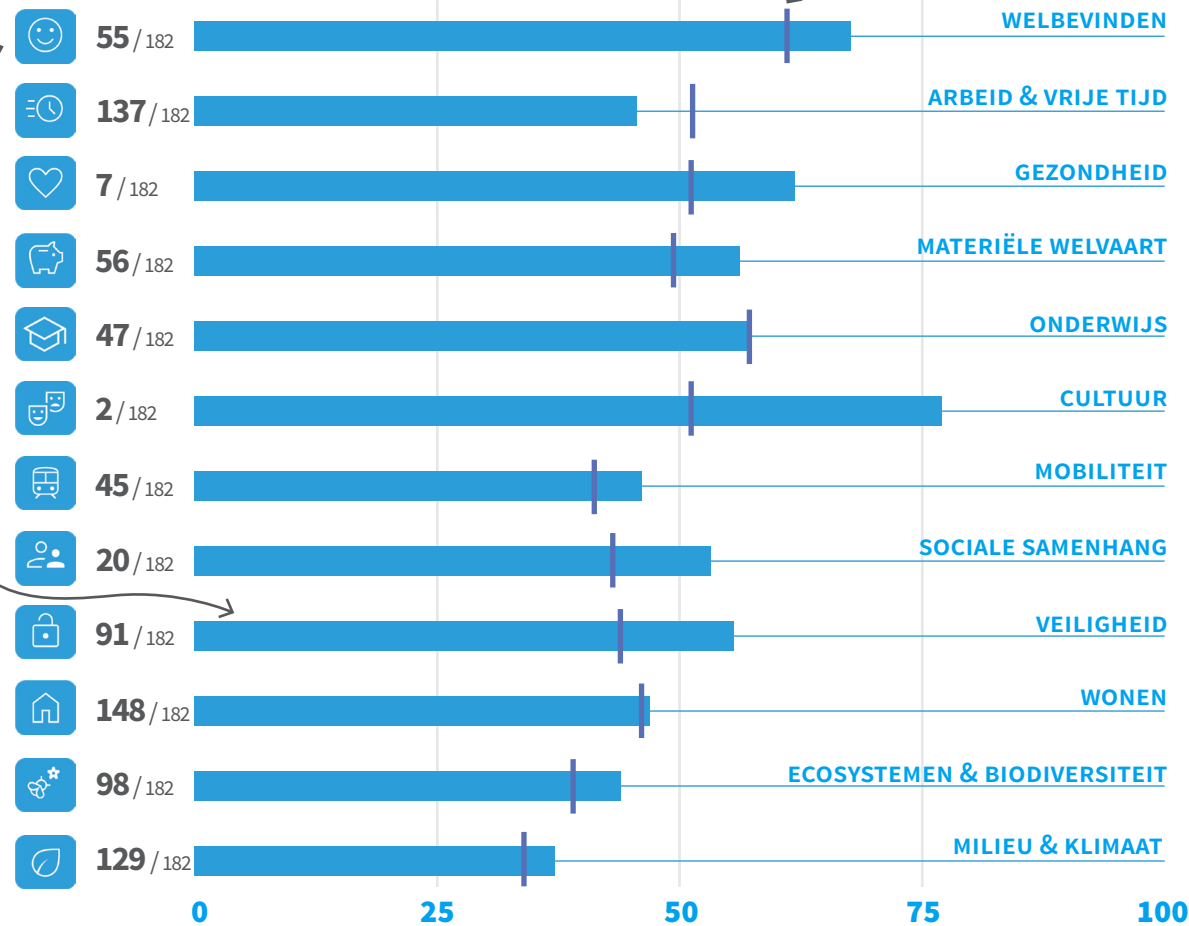
BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

20

ONVEILIGHEIDSGEVOEL

THEMA SCORES

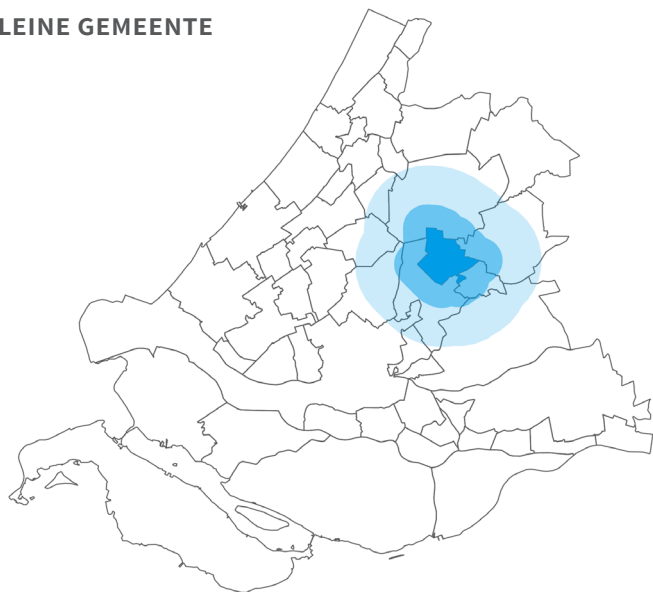
ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Voorschoten scoort op thema Veiligheid 56. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Waddinxveen

KLEINE GEMEENTE

Waddinxveen is de **116^e** van de **182** Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

GAZELLE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

Waddinxveen scoort op thema Veiligheid **41**. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Waddinxveen

78

LEVENSVRWACHTING

76

ARBEIDSONGESCHIKTHEID

76

TEVREDENHEID MET HET LEVEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Waddinxveen

21

HUISELIJK GEWELD

22

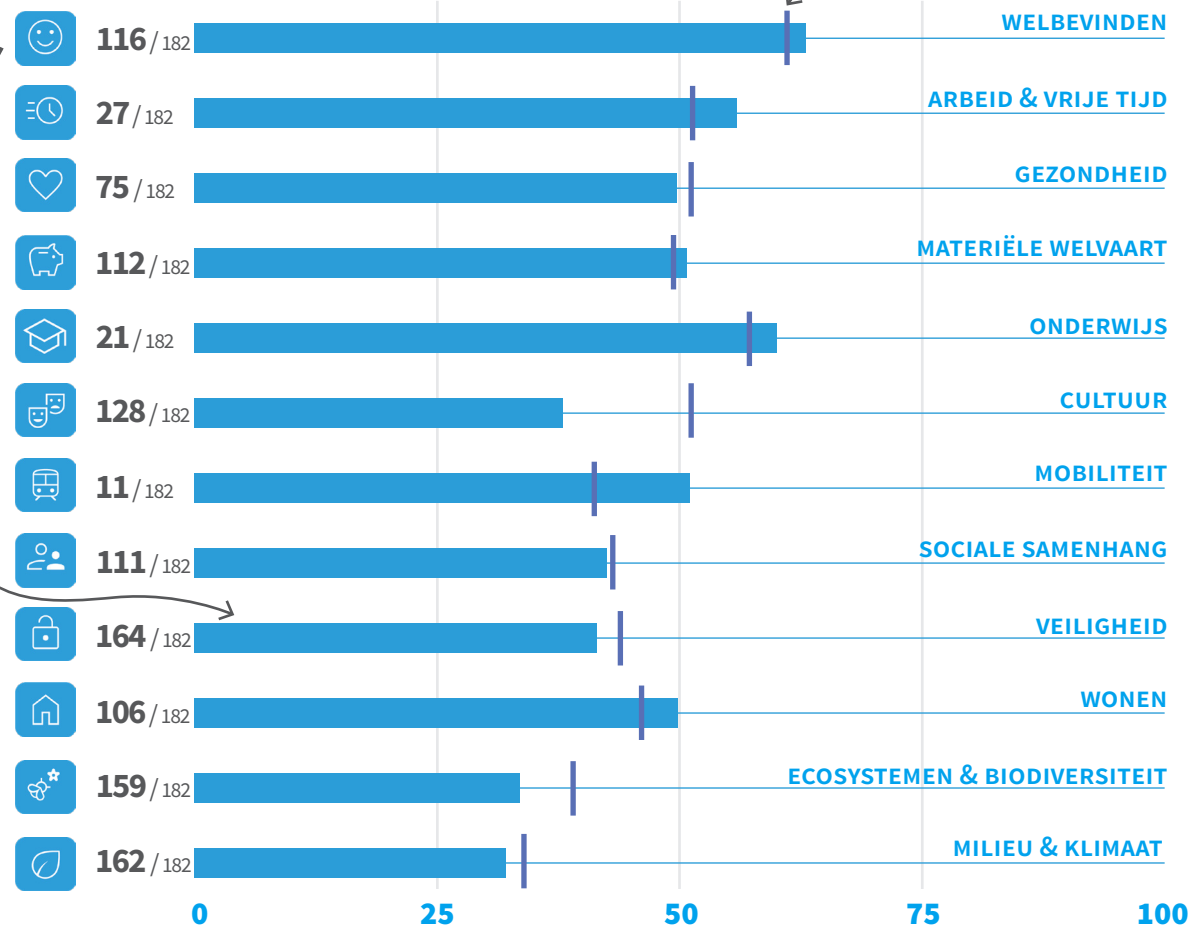
EENZAAMHEID

23

VERKEERSONVEILIGHEID

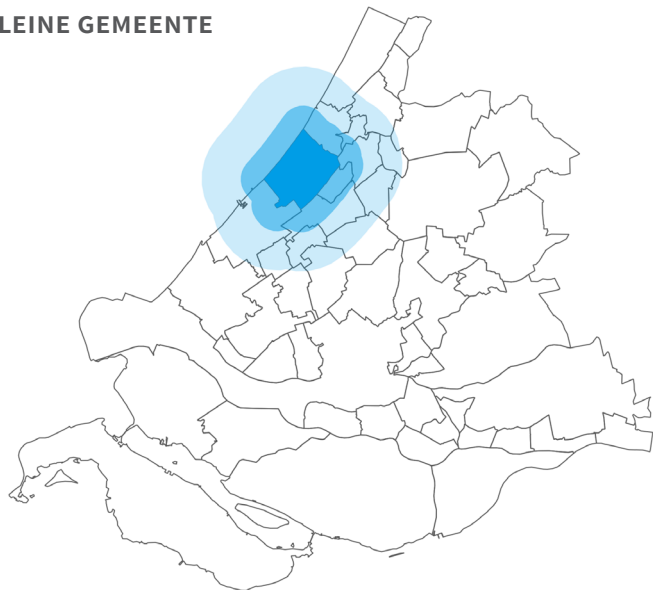
THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Wassenaar

KLEINE GEMEENTE

Wassenaar is de 95^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

RECREATIEVE GEMEENTE

Een gemeente liggend aan de Zuid-Hollandse kust, met een focus op recreatie en toerisme.

Wassenaar scoort op thema Veiligheid 51. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

TOERISTISCHE GEMEENTE

GROENE GEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Wassenaar

90

BESTEEDBAAR INKOMEN

80

OVERSTROMINGSRISICO

79

ARBEIDSONGESCHIKTHEID

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Wassenaar

11

HUURLASTEN

21

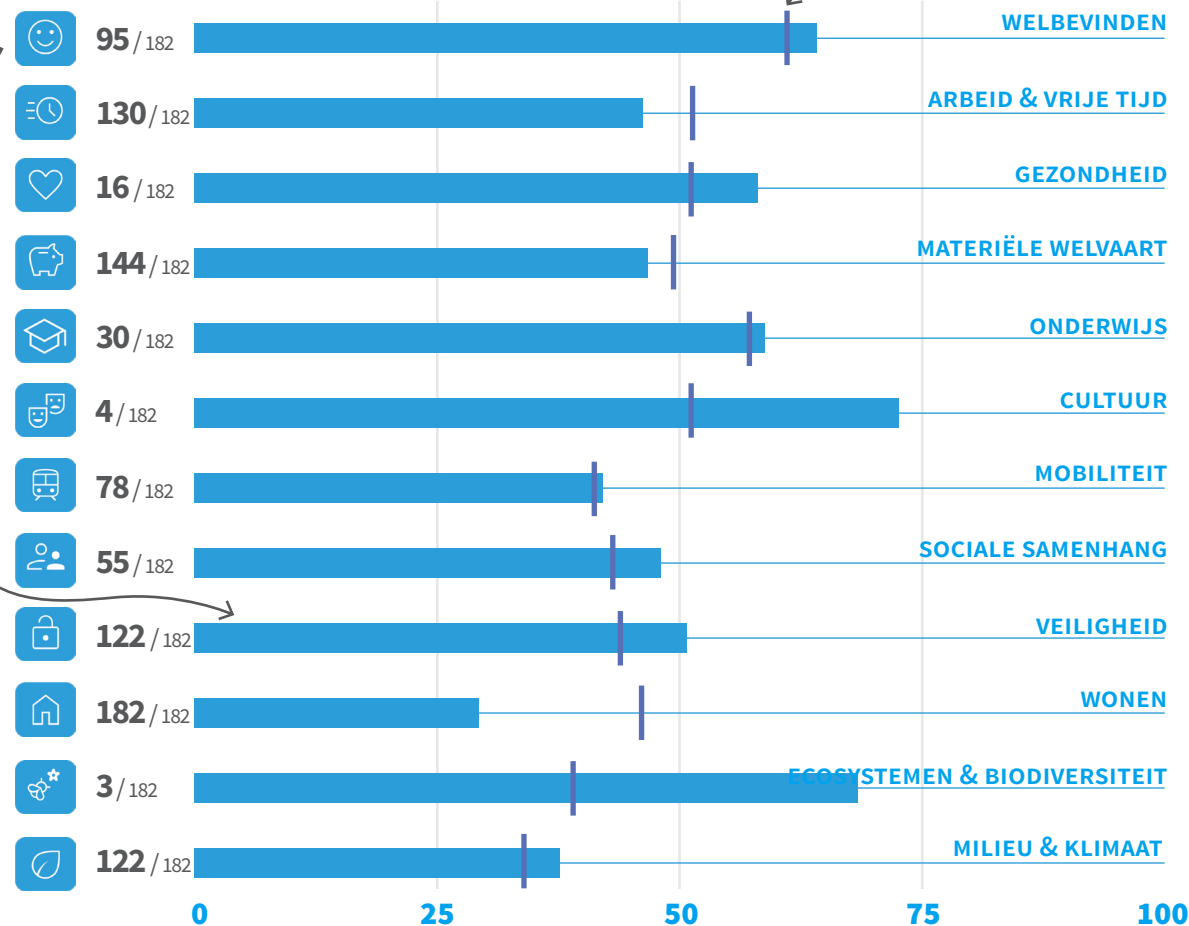
GINI COÏNCIDENTIE

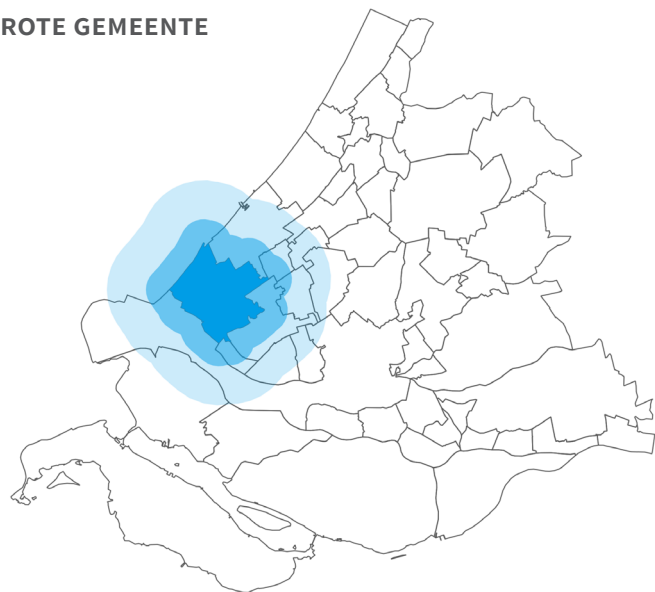
22

DEMOGRAFISCHE DRUK

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse kleine gemeenten

Westland is de 2^e van de 32 Nederlandse grote gemeenten in thema Welbevinden.

GROTE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

CENTRUMGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Westland

82

AFSTAND TOT BIBLIO-
THEEK

78

TEVREDENHEID MET HET
LEVEN

78

GELUIDHINDER VERKEER EN
TRANSPORT

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Westland

3

HITTESTRESS

13

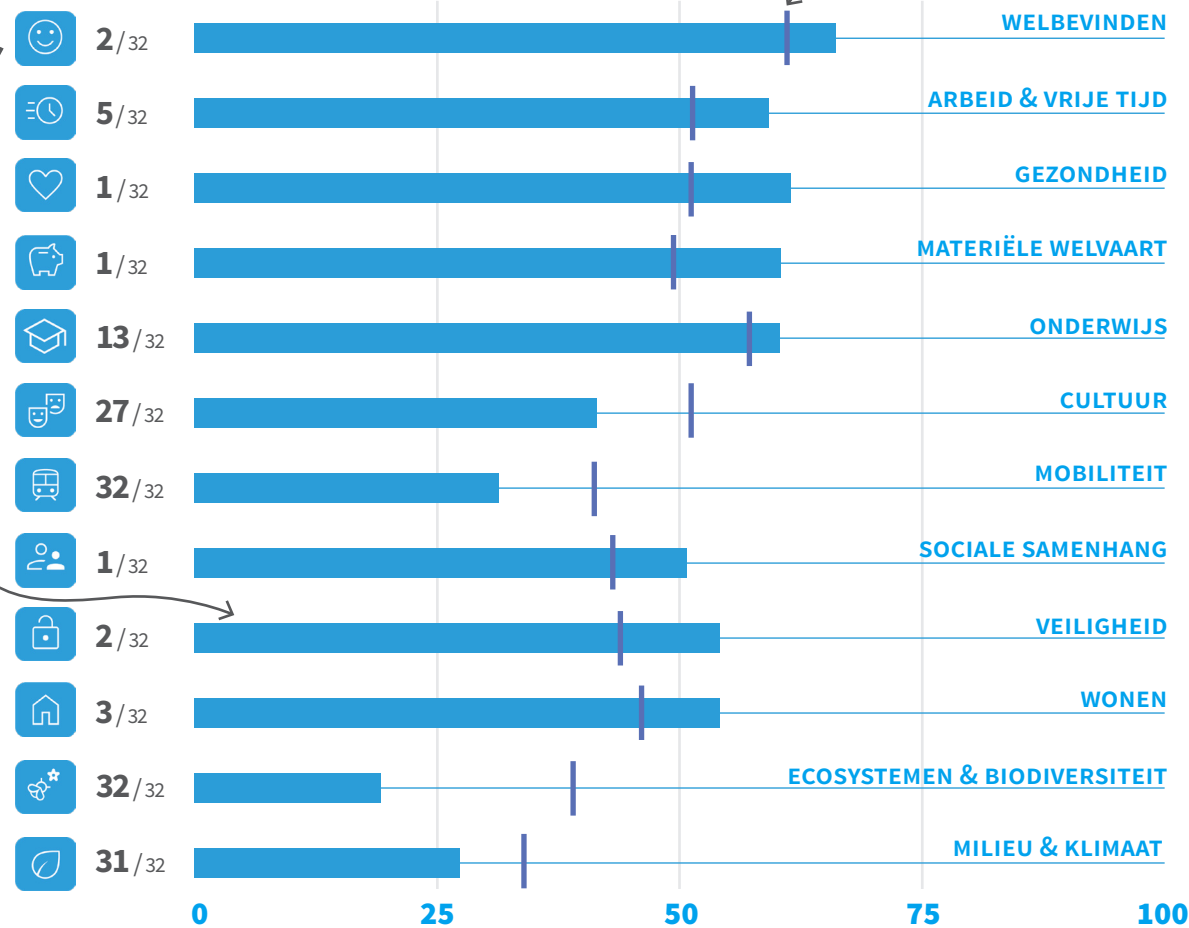
OPENBAAR BOMEN

16

BETAALBARE KOOPWONINGEN

THEMA SCORES

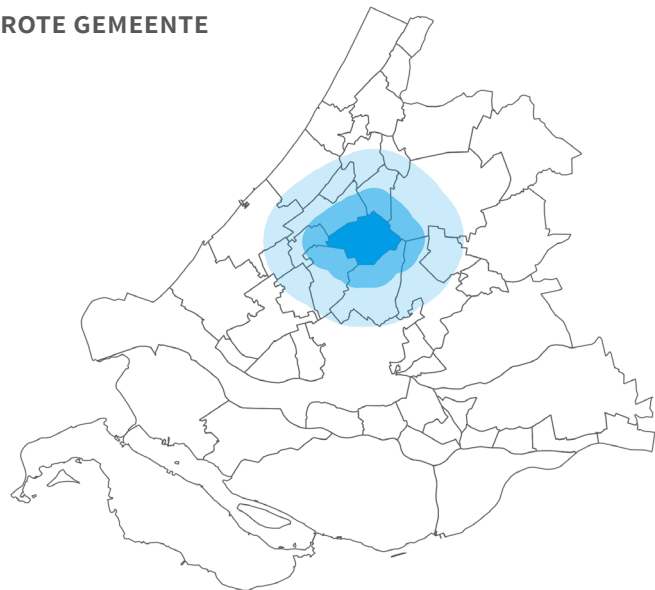
ten opzichte van alle Nederlandse grote gemeenten

Westland scoort op thema Veiligheid 54. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Zoetermeer

GROTE GEMEENTE

Zoetermeer is de 15^e van de 32 Nederlandse grote gemeenten in thema Welbevinden.

NEW TOWNS

Een gemeente die deel uitmaakt van de New Town Alliantie.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Zoetermeer

82

RISICOCONTouREN
BEDRIJVEN

79

REGIE OVER HET LEVEN

75

TOTAAL AFVAL

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Zoetermeer

14

EENZAAMHEID

18

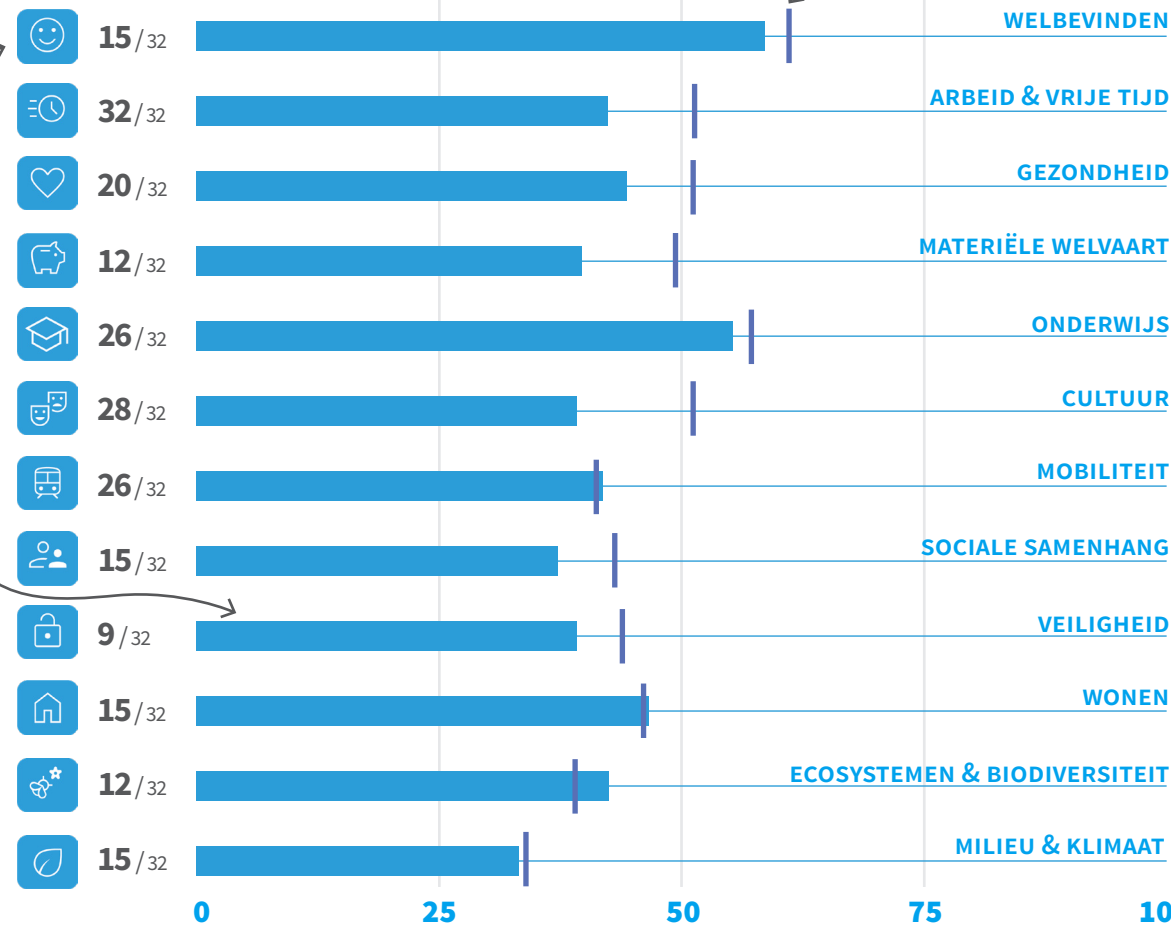
HITTESTRESS

22

GEWELDS- EN SEKSUELE DELIC-
TEN

THEMA SCORES

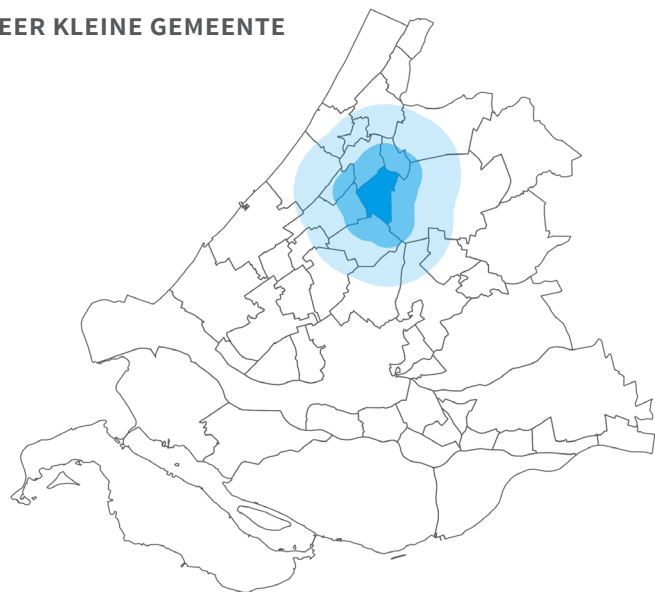
ten opzichte van alle Nederlandse grote gemeenten

Zoetermeer scoort op thema Veiligheid 39. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Zoeterwoude

ZEER KLEINE GEMEENTE

Zoeterwoude is de 29^e van de 65 Nederlandse zeer kleine gemeenten in thema Welbevinden.

GAZELLE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

AGRARISCHE GEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Zoeterwoude

86

REGIE OVER HET LEVEN

85

GEWELDS- EN SEKSUELE
DELICTEN

83

BIJSTAND BEROEPSBEVOL-
KING

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Zoeterwoude

11

BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

20

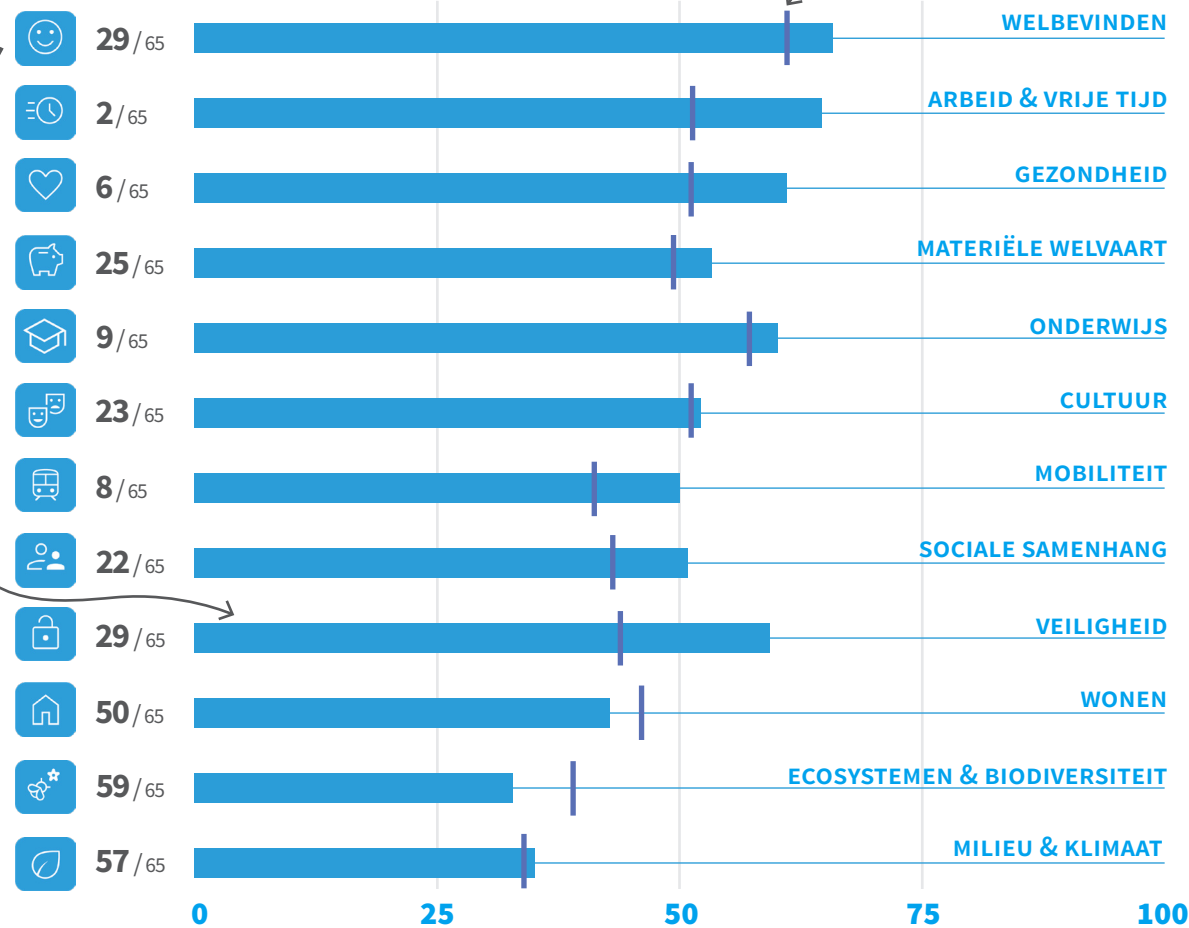
ONVEILIGHEIDSGEVOEL

24

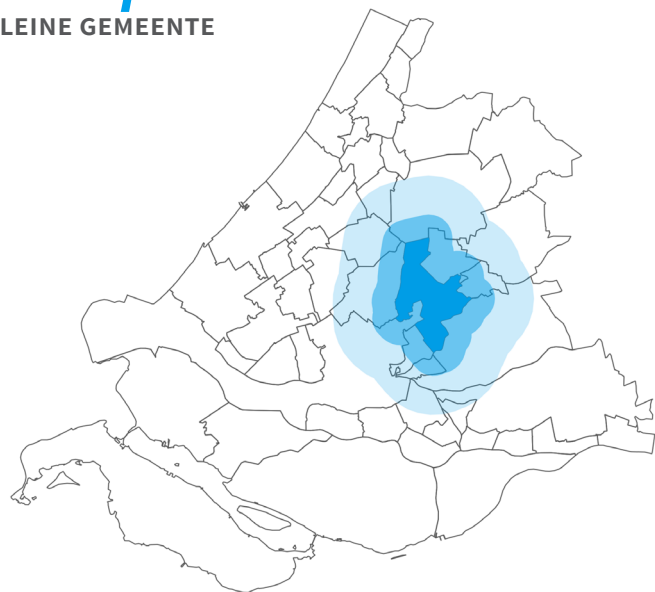
EMISSIE KOOLSTOFDIOXIDE

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse **zeer kleine** gemeenten

Zoeterwoude scoort op thema Veiligheid 59. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

Zuidplas is de **75^e** van de **182** Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

GAZELLE GEMEENTE

Een gemeente waarin het inwoneraantal in de afgelopen tien jaar met tien procent of meer is gegroeid.

Zuidplas scoort op thema Veiligheid **40**. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

GROEIGEMEENTE

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Zuidplas

85
VERWIJZINGEN HALT

81
TEVREDENHEID MET HET
LEVEN

81
ARBEIDSONGESCHIKTHEID

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Zuidplas

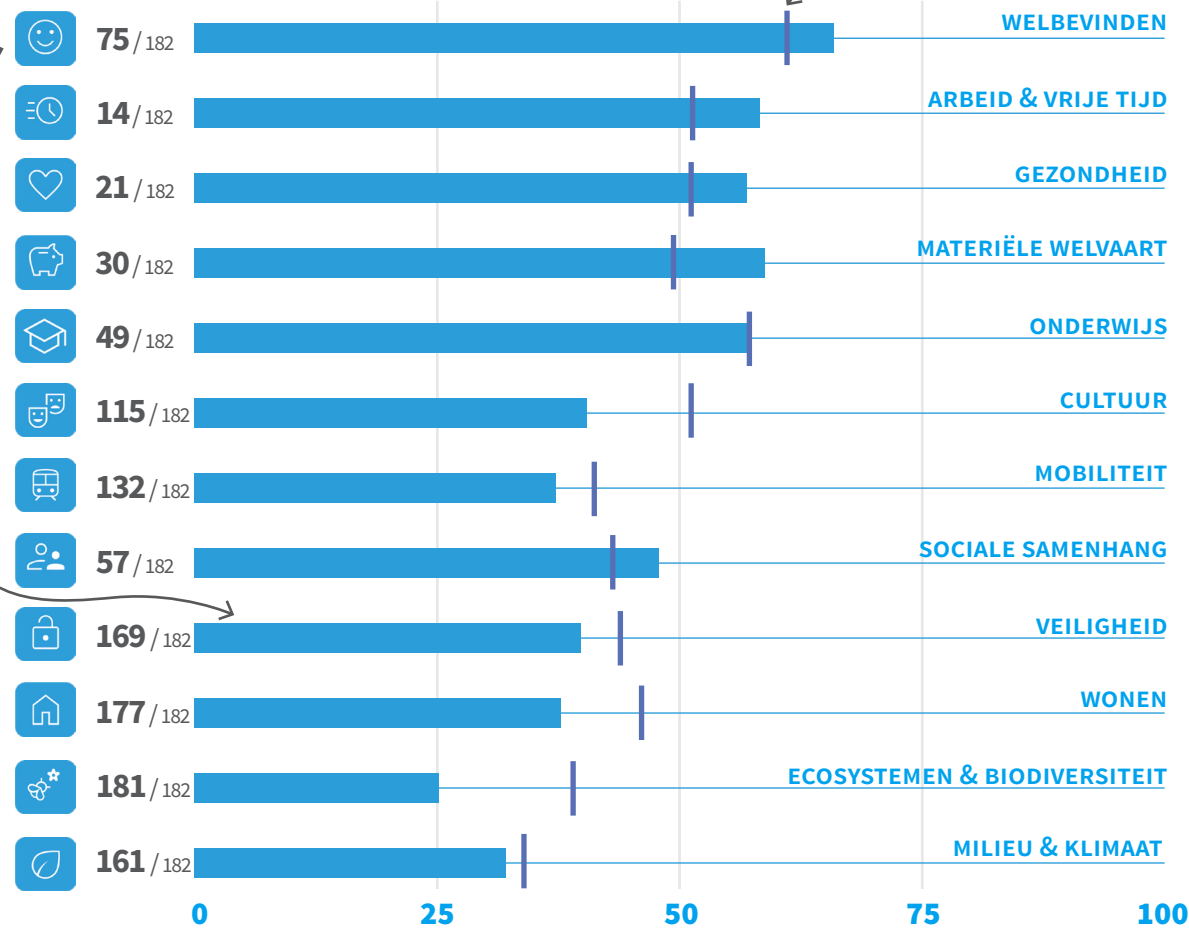
20
BETAALBARE KOOPWO-
NINGEN

20
OPENBAAR BOMEN

22
TEVREDENHEID WOONOMGE-
VING

THEMA SCORES

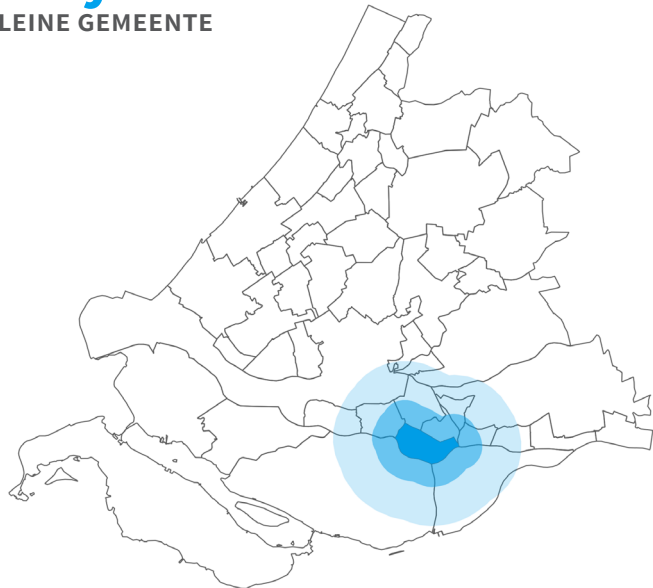
ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

Zwijndrecht

KLEINE GEMEENTE

Zwijndrecht is de 172^e van de 182 Nederlandse kleine gemeenten in thema Welbevinden.

INDUSTRIEGEMEENTE

Een gemeente met veel industrie en logistiek, met een goede bereikbaarheid.

Zwijndrecht scoort op thema Veiligheid 35. De scores per thema zijn weergegeven met de staven in de grafiek.

TYOLOGIEËN

De door het PON & Telos gedefinieerde typologiën.

HOOGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Zwijndrecht

80

ONTSLUITING BEDRIJ-
VENTERREINEN

78

AFSTAND DAGELIJKSE
BOODSCHAPPEN

78

REGIE OVER HET LEVEN

LAAGST SCORENDE INDICATOREN

binnen de gemeente Zwijndrecht

8

RISICOCONTOUREN
BEDRIJVEN

13

HUISELIJK GEWELD

19

EENZAAMHEID

THEMA SCORES

ten opzichte van alle Nederlandse **kleine** gemeenten

